

“Кыргыз Инвестициялык-Кредит Банкы” ЖАК

2025-жылдын 31-декабрында бүткөн жыл үчүн
консолидацияланган финансылык отчет жана көз
карандысыз аудиторлордун аудитордук корутундусу

Мазмуну

Жетекчиликтин консолидацияланган финансылык отчетту даярдоо жана бекитүү үчүн жоопкерчилик тууралуу билдирүүсү	3
Көз карандысыз аудиторлордун аудитордук корутундусу	4-8
Пайда же чыгым жана башка жыйынды киреше жөнүндө консолидацияланган отчет	9
Финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчет	10
Акча каражаттарынын жылышы жөнүндө консолидацияланган отчет	11
Өздүк капиталдагы өзгөрүүлөр жөнүндө консолидацияланган отчет	12
Консолидацияланган финансылык отчетко карата эскертүүлөр	13-122

**Жетекчиликтин 2025-жылдын 31-декабрында бүткөн жыл үчүн
консолидацияланган финансылык отчетту даярдоо жана бекитүү үчүн
жоопкерчилик тууралуу билдирүүсү**

“Кыргыз инвестициялык-кредиттик банкы” ЖАКнын (мындан ары – “Банк”) жетекчилиги Банктын жана анын туунду уюмунун (мындан ары – “Топ”) 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча финансылык абалын ишенимдүү чагылдырган консолидацияланган финансылык отчетту даярдоого жана ошол эле датада бүткөн жыл үчүн пайда же чыгым жана башка жыйынды киреше жөнүндө, өздүк капиталда өзгөрүүлөр жөнүндө жана акча каражаттарынын жылышы жөнүндө тиешелүү консолидацияланган отчетторду даярдоо үчүн, ошондой эле маанилүү эсепке алуу саясатынын принциптерин жана Финансылык отчеттордун эл аралык стандарттары боюнча кеңеш тарабынан чыгарылган ФОЭС финансылык отчеттуулук стандарттарына (ФОЭС финансылык отчеттуулук стандарттары) ылайык консолидацияланган финансылык отчетторго карата башка эскертүүлөрдү ачыктоо үчүн жооп берет.

Консолидацияланган финансылык отчетту даярдоодо жетекчилик төмөнкүлөр үчүн жоопкерчилик тартат:

- тиешелүү эсепке алуу саясатын тандоо жана аны ырааттуу колдонуу;
- маалыматты, анын ичинде эсепке алуу саясатын мындай маалыматтын маанилүүлүгүн, ишенимдүүлүгүн, салыштырмалуулугун жана түшүнүктүүлүгүн камсыз кылган формада берүү;
- ФОЭС финансылык отчеттуулук стандарттарынын талаптарын аткаруу колдонуучуларга Топтун финансылык абалына жана ишинин финансылык жыйынтыктарына таасирин тийгизе турган тигил же бул бүтүмдөрдүн, ошондой эле башка окуялардын же шарттардын таасирин түшүнүү үчүн жетишсиз болгон учурларда кошумча маалыматты ачыктоо; жана
- Топтун жакынкы келечекте ишин улантуу жөндөмдүүлүгүн баалоо.

Ошондой эле жетекчилик төмөнкүлөр үчүн жоопкерчилик тартат:

- Топтун бардык ишканаларында натыйжалуу жана ишенимдүү ички көзөмөлдөө системасын иштеп чыгуу, киргизүү жана колдоо;
- Топтун бүтүмдөрүн ачыктоого жана түшүндүрүүгө мүмкүндүк берген формада эсепке алууну жүргүзүү, ошондой эле каалаган датага карата Топтун консолидацияланган финансылык абалы жөнүндө жетиштүү так маалымат берүү жана консолидацияланган финансылык отчеттун ФОЭС финансылык отчеттуулук стандарттарынын талаптарына шайкештигин камсыз кылуу;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана ФОЭС финансылык отчеттуулук стандарттарына ылайык бухгалтердик эсепке алууну жүргүзүү;
- Топтун активдеринин сакталышын камсыз кылуу боюнча бардык акылга сыярлык чараларды көрүү; жана
- алдамчылыктын жана башка бузуулардын алдын алуу жана аныктоо.

Ушул 2025-жылдын 31-декабрында бүткөн жыл үчүн консолидацияланган финансылык отчет жетекчилик тарабынан 2026-жылдын 25-мартында бекитилген жана жетекчиликтин атынан ага кол коюшту:

Р. Закир Махмуд мырза

Директорлор кеңешинин төрагасы

Ариф Али мырза

Башкарманын төрагасы

Нурдин Илебаев мырза

Финансылык иштин жетекчиси

Көз карандысыз аудитордун отчету

Грант Торнтон ЖЧК

КР, 720001 Бишкек,
Токтогул көч., 125/1
Т. +996 312 97 94 90,
Ф. +996 312 97 94 91

Grant Thornton LLC
125/1 Toktogul Str.
720001 Bishkek, KR

T + 996 312 97 94 90
F + 996 312 97 94 91
www.grantthornton.kg

“Кыргыз инвестициялык-кредит банкы” жабык акционердик коомунун Директорлор кеңешине жана акционерлерине

Пикир

Биз “Кыргыз инвестициялык-кредиттик банкы” жабык акционердик коомунун (мындан ары – “Банк”) 2025-жылдын 31-декабрына карата финансылык абалы жөнүндө консолидацияланган отчеттон, көрсөтүлгөн датада бүткөн жыл үчүн пайда же чыгым жана башка жыйынды киреше, өздүк капиталдагы өзгөрүүлөр жана акча каражаттарынын жылышы жөнүндө консолидацияланган отчеттордон, ошондой эле маанилүү эсепке алуу саясатынын жоболорунан жана башка түшүндүрмө маалыматтардан турган эскертүүлөрдөн турган консолидацияланган финансылык отчеттуна аудит жүргүздүк.

Биздин пикирибиз боюнча, тиркелген консолидацияланган финансылык отчет Банктын 2025-жылдын 31-декабрына карата консолидацияланбаган финансылык абалын, ошондой эле көрсөтүлгөн датада аяктаган жыл үчүн консолидацияланган финансылык жыйынтыктарын жана консолидацияланган акча каражаттарынын жылышын бардык маанилүү аспектиде Финансылык отчеттуулуктун эл аралык стандарттары боюнча кеңеш тарабынан чыгарылган ФОЭС финансылык отчеттуулук стандарттарына (ФОЭС финансылык отчеттуулук стандарттарына) ылайык ишенимдүү чагылдырат.

Пикир билдирүү үчүн негиз

Биз аудитти Эл аралык аудит стандарттарына жана КРУБ Башкармасынын 2017-жылдын 15-июнундагы № 2017-П-12/25-2-(ЧУА) токтому менен бекитилген, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары – “КРУБ”) тарабынан лицензиялануучу банктардын жана башка финансы-кредит мекемелеринин тышкы аудитине карата минималдуу талаптар жөнүндө жободо (Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2024-жылдын 12-апрелиндеги № 2024-П-12/17-2-(ЧУА) токтомдун акыркы редакциясында) каралган талаптарга (мындан ары – “КРУБ талаптары”) ылайык жүргүздүк. Ошол стандарттарга ылайык биздин милдеттерибиз корутундунун “Консолидацияланган финансылык отчетко аудит жүргүзүү үчүн аудитордун жоопкерчилиги” бөлүгүндө чагылдырылган.

Биз Бухгалтерлер үчүн эл аралык этика стандарттары боюнча кеңеш тарабынан кабыл алынган Кесипкөй бухгалтерлердин эл аралык этика кодексине (БЭЭСК кодекси) жана Кыргыз Республикасында финансылык отчетко жүргүзүлгөн аудитке тиешелүү этикалык талаптарга ылайык, Банкка көз каранды эмеспиз жана биз ушул талаптарга жана БЭЭСК кодексине ылайык башка этикалык милдеттерди аткардык. Биз алган аудитордук далилдер биздин пикирди билдирүүгө негиз болуу үчүн жетиштүү жана талаптагыдай деп болжолдойбуз.

Аудиттин маанилүү маселелери

Аудиттин негизги маселелери – бул биздин кесиптик пикирибиз боюнча, азыркы мезгил үчүн консолидацияланган финансылык отчеттун аудити үчүн эң маанилүү маселелер. Бул маселелер биздин консолидацияланган финансылык отчеттун аудитинин контекстинде жана бул консолидацияланган отчеттуулук боюнча биздин пикирибизди түзүүдө каралган, жана биз бул маселелер боюнча өзүнчө пикир билдирбейбиз.

Күтүлүүчү кредиттик чыгымдары (ECL)

Кредиттик жоготууларды күтүүгө резерв түзүү кардарларга берилген кредиттердин олуттуу мүнөзүнө жана нарксызданууну баалоонун негизинде жаткан божомолдордун субъективдүүлүгүнө байланыштуу аудиттин негизги маселеси болуп эсептелет. Ар кандай ой-пикирлерди жана божомолдорду колдонуу кредиттик жоготууларды күтүүнү баалоодо жана резерв түзүүдө бир топ айырмаланган жыйынтыктарга алып келиши мүмкүн, бул Банктын финансылык жыйынтыктарына олуттуу таасир этиши ыктымал.

Негизги ой жүгүртүү чөйрөлөрүнө Банктын күтүлүүчү кредиттик жоготуулар моделинде чагылдырылган ФОЭС (IFRS) 9га ылайык нарксызданууну аныктоо талаптарын чечмелөө, кредиттик сапаттын олуттуу начарлашына байланыштуу маалыматты ачыктоо, ошондой эле күтүлүүчү кредиттик жоготуулар моделинде колдонулган божомол, алсак, үчүнчү тараптын финансылык абалы, күтүлгөн келечектеги акча агымдары жана божолдонгон макроэкономикалык факторлор, ошондой эле күтүлүүчү кредиттик жоготуулар моделинде жетиштүү чагылдырылбаган учурдагы же келечектеги тышкы факторлорду чагылдыруу үчүн кошумча чараларды колдонуу зарылчылыгы кирет.

Нарксыздануу методологиясына карата төмөнкү аудитордук жол-жоболор аткарылды:

- ФОЭС (IFRS) 9 негизинде нарксызданууга резервди түзүү боюнча Банктын саясаты изилденди жана ФОЭС (IFRS) 9 талаптары менен салыштырылды.
- Күтүлүүчү кредиттик жоготууларды жабууга резервди аныктоодо колдонулган маалыматты көзөмөлдөөчү тиешелүү инструменттердин түзүмү бааланды жана алардын операциялык натыйжалуулугу, анын ичинде кредит берилген учурда алынган транзакциялык маалыматтар, кредиттик сапаттын учурдагы ички баалары, күтүлүүчү кредиттик жоготуулардын моделинин маалыматтары жана интерфейсти тейлөө текшерилди.
- Күтүлүүчү кредиттик жоготуулардын модели үчүн тиешелүү көзөмөлдөө куралдарынын конструкциясы бааланган жана алардын операциялык натыйжалуулугу, анын ичинде моделди куруу жана текшерүү, тынымсыз мониторинг/текшерүү, моделди башкаруу жана арифметикалык тактык текшерилди.
- Банктын карыздык тобокелдиктин олуттуу өсүшүн аныктаганы жана тобокелдикке жакындыгын ар кандай баскычтар боюнча классификациянын негиздүүлүгү каралды.
- Финансылык инструменттердин баскычтар боюнча классификациясынын тууралыгы тобокелдиктердин белгилүү бир тандоосу боюнча текшерилди.
- Моделдөөдөгү маанилүү божомолдор бааланды жана текшерилди, мында Банк тарабынан кабыл алынган моделдөөдөгү негизги божомолдорго жана резервдердин моделдөөдөгү өзгөрүүлөргө сезгичтигине өзгөчө көңүл бурулду.
- Банктын күтүлүүчү кредиттик жоготууларын эсептөөдө колдонулган божомолдор боюнча жетекчилик менен талкуулар жүргүзүлдү, анын жүрүшүндө божомолдор жалпыга жеткиликтүү маалыматтарды колдонуу менен тастыкталды.

- Типтүү тобокелдиктердин мисалдары изилденди жана кредиттик сапаттын олуттуу начарлашынын тобокелдиктерин өз убагында аныктоо жана жеке бааланган тобокелдиктер үчүн күтүлгөн жоготууларды баалоо жол-жоболору киргизилген.
- Тышкы булактардан алынган маалыматтарга карата, мындай маалыматтарды тандоо процесси, алардын Банк үчүн мааниси, ошондой эле мындай маалыматтарды көзөмөлдөө жана башкаруу механизми каралды.
- Биздин МТ-адистери өзгөчө экспертизаны талап кылган жааттарда иштешти (мисалы, маалыматтардын ишенимдүүлүгү жана күтүлүүчү кредиттик жоготууларды моделдөө).
- Консолидацияланган финансылык отчеттогу маалыматтын так ачыкка чыгарылышы бааланды.

Башка маалымат

Жетекчилик башка маалымат үчүн жоопкерчилик тартат. Башка маалыматка Банк эмитентинин 2026-жылдын биринчи кварталы үчүн Кварталдык отчетунда камтылган маалымат кирет, бирок консолидацияланган финансылык отчетту жана ал боюнча биздин аудитордук корутундубузду камтыбайт. Банк эмитенттин 2026-жылдын биринчи кварталы үчүн Кварталдык отчету бизге ушул аудитордук корутундунун датасынан кийин берилет деп болжолдонууда.

Биздин консолидацияланган финансылык отчет жөнүндө пикирибиз башка маалыматка жайылтылбайт жана биз бул маалыматка карата эч кандай ишенимдүүлүк менен тыянак бербейбиз. Биз консолидацияланган финансылык отчетко аудит жүргүзүүгө байланыштуу, бизге берилгенден кийин жогоруда көрсөтүлгөн башка маалымат менен таанышып чыгуу жана башка маалымат менен консолидацияланган финансылык отчеттун же аудит учурунда алынган билимибиздин ортосунда олуттуу дал келбөөчүлүктөр барбы жана башка маалыматта башка мүмкүн болгон олуттуу бурмалоолор камтылган эмеспи деген маселени кароо биздин милдетибиз болуп саналат.

Жетекчиликтин жана корпоративдик башкаруу үчүн, консолидацияланган финансылык отчет үчүн жооп берген адамдардын жоопкерчилиги

Жетекчилик ФОЭСке ылайык келген көрсөтүлгөн консолидацияланган финансылык отчетту даярдоо жана ишенимдүү түрдө көрсөтүү үчүн, жетекчилик ак ниеттүү эмес аракеттердин же катачылыктардын натыйжасында олуттуу бурмалоолорду камтыбаган консолидацияланган финансылык отчетту даярдоо үчүн зарыл деп эсептеген ички көзөмөлдөө системасы үчүн жоопкерчилик тартат.

Консолидацияланган финансылык отчетту даярдоодо жетекчилик Банктын үзгүлтүксүз ишин улантуу жөндөмдүүлүгүн баалоо, тиешелүү учурларда үзгүлтүксүз иштин уланышына тиешелүү маалыматтарды ачыктоо жана жетекчилик Банкты жоюуну, анын ишин токтотууну көздөгөн же жоюдан же ишти токтотуудан башка реалдуу альтернативасы жок болгон учурлардан тышкары, үзгүлтүксүз иштин уланышы жөнүндөгү божомолдун негизинде отчетту түзүү үчүн жоопкерчилик тартат.

Корпоративдик башкаруу үчүн жооптуу адамдар Банктын консолидацияланган финансылык отчетун даярдоого көзөмөл жүргүзүү үчүн жоопкерчилик тартат.

Консолидацияланган финансылык отчет үчүн аудитордун жоопкерчилиги

Биздин максат консолидацияланган финансылык отчет ак ниеттүү эмес аракеттердин же каталардын натыйжасында олуттуу бурмалоолорду камтыбагандыгына акылга сыярлык ишенимдүүлүккө ээ болууда жана биздин пикирибизди камтыган аудитордук корутунду түзүүдө турат. Акылга сыярлык ишенимдүүлүк деген ишенимдүүлүктүн жогорку даражасы болуп саналат, бирок АЭСке ылайык жүргүзүлгөн аудит бардык учурда олуттуу бурмалоолорду аныктай тургандыгына кепилдик болуп саналбайт. Бурмалоолор ак ниеттүү эмес аракеттердин же каталардын натыйжасы болушу мүмкүн жана эгерде алар өз алдынча же чогуу алганда, ушул финансылык отчеттун негизинде колдонуучулар тарабынан кабыл алынган экономикалык чечимдерге таасир этиши мүмкүн деп негиздүү түрдө болжолдонсо, олуттуу деп эсептелет.

АЭСке ылайык жүргүзүлгөн аудиттин алкагында биз кесиптик пикирди колдонобуз жана аудиттин жүрүшүндө кесиптик скептицизмди сактайбыз. Мындан тышкары биз төмөнкүлөрдү аткарабыз:

- ак ниеттүү аракеттердин же каталардын кесепетинде консолидацияланган финансылык отчеттун бурмаланышына алып келүүчү тобокелдиктерди аныктайбыз жана баалайбыз; бул тобокелдиктерге жооп катары аудиттик жол-жоболорду иштеп чыгабыз жана жүргүзөбүз; биздин пикирибизди билдирүүгө негиз боло турган жетиштүү жана ылайыктуу аудиттик далилдерди алабыз. Ак ниеттүү эмес аракеттердин натыйжасында келип чыккан олуттуу бурмалоону аныктоо тобокелдиги катанын натыйжасында келип чыккан олуттуу бурмалоону аныктоо тобокелдигине жогору, анткени ак ниеттүү эмес аракеттер көмүскө бүтүмдү, жасалмалоону, атайылап өткөрүп жиберүүнү, бурмаланган маалыматты берүүнү же ички көзөмөлдөө системасын кыйгап өтүү аракеттерин камтышы мүмкүн;
- Банктын ички көзөмөлдөө системасынын натыйжалуулугу жөнүндө пикир билдирүү максатында эмес, жагдайларга ылайыктуу аудиттик жол-жоболорду иштеп чыгуу максатында аудит үчүн маанилүү болгон ички көзөмөлдөө системасын түшүнөбүз;
- колдонулган эсепке алуу саясатынын ылайыктуулугун, бухгалтердик баалоолордун негиздүүлүгүн жана жетекчилик тарабынан даярдалган тиешелүү маалыматтын ачыкка чыгарылышын баалайбыз;
- Банктын жетекчилигинин иштин үзгүлтүксүздүгү жөнүндө божомолун колдонуунун укук ченемдүүлүгү жөнүндө тыянак чыгарабыз, ал эми алынган аудитордук далилдердин негизинде – Банктын үзгүлтүксүз өз ишин улантуу жөндөмдүүлүгүнө олуттуу шек жаратуучу окуяларга же шарттарга байланыштуу олуттуу белгисиздик бар же жок экендиги жөнүндө тыянак чыгарабыз. Эгерде биз олуттуу белгисиздик бар деген тыянакка келсек, биз консолидацияланган финансылык отчеттогу тиешелүү маалыматтын ачыкка чыгарылышына көңүл бурушубуз керек, же эгерде мындай маалыматтын ачыкка чыгарылышы ылайыксыз болсо, пикирибизди модификациялашыбыз керек. Биздин тыянактарыбыз биздин аудитордук корутунду датасына чейин алынган аудитордук далилдерге негизделген. Бирок келечектеги окуялар же шарттар Банктын өз ишин үзгүлтүксүз улантуу жөндөмдүүлүгүн жоготуусуна алып келиши мүмкүн;
- биз консолидацияланган финансылык отчетту берилишин жалпысынан, анын түзүмүн жана мазмунун, анын ичинде маалыматтын ачыкка чыгарылышын, ошондой эле консолидацияланган финансылык отчет анын негизинде жаткан операцияларды жана окуяларды алардын ишенимдүү чагылдырылышын камсыздай тургандай кылып көрсөтөбүз же жокпу баалайбыз;

Биз корпоративдик башкарууга жооптуу адамдар менен маалымат алмашабыз, аларга башкалар менен катар, аудиттин пландаштырылган көлөмү жана мөөнөттөрү жөнүндө, ошондой эле аудиттин жыйынтыгы боюнча олуттуу эскертүүлөр, анын ичинде аудит процессинде аныкталган ички көзөмөлдөө системасынын олуттуу кемчиликтери жөнүндө маалымат беребиз.

Ошондой эле биз корпоративдик башкаруу үчүн жооптуу адамдарга көз карандысыздыкка байланыштуу бардык тиешелүү этикалык талаптарды аткарганыбыз жөнүндө жана бул адамдарга аудитордун көз карандысыздыгына таасир этиши мүмкүн деп эсептелген бардык мамилелер жана башка маселелер жөнүндө, зарыл болгон учурда тиешелүү сактык чаралары жөнүндө маалымат бергенибиз тууралуу билдирүү беребиз.

Корпоративдик башкаруу үчүн жооптуу адамдарга жеткирген маселелердин ичинен биз учурдагы мезгил үчүн консолидацияланган финансылык отчеттун аудити үчүн эң маанилүү болгон маселелерди аныктайбыз, ушундан улам алар аудиттин негизги маселелери болуп саналат. Биз бул маселелер жөнүндө маалыматты ачыкка чыгаруу мыйзам же ченемдик укуктук акт менен тыюу салынбаган учурлардан, же биз кандайдыр бир маселе жөнүндө маалыматты билдирүүнүн терс кесепеттери аны билдирүүнүн коомдук маанилүү пайдасынан ашат деген негиздүү тыянакка келген өтө сейрек учурлардан тышкары, бул маселелерди аудиттик корутундубузда сүрөттөйбүз.

Анын жыйынтыктарында ушул көз карандысыз аудиторлордун аудитордук корутундусу чыгарылган тапшырманын жетекчиси болуп Ванян Армен саналат.

Армен Ванян
Директор/Өнөктөш
Аудитордун квалификациялык сертификаты
А сериясы 2016-жылдын 11-июлундагы №0264

2026-жылдын 26-марты
Бишкек

Грант Торнтон ЖЧК
Аудитордук ишти жүргүзүүгө лицензия.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Финансы рыногун жөнгө салуу жана көзөмөлдөө мамлекеттик кызматы, 2013-жылдын 3-майы

миң АКШ долл.	Эскертүү	2025-ж.	2024-ж.
Натыйжалуу пайыздык чен ыкмасын колдонуу менен эсептелген пайыздык кирешелер	7	71,621	60,217
Пайыздык чыгашалар	7	(27,162)	(24,955)
Пайыздык активдер боюнча күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резервдерди түзүүдө тарткан чыгымдарга чейинки таза пайыздык киреше		44,459	35,262
Пайыздык активдер боюнча күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резервдерди калыбына келтирүү/түзүү	8	(151)	1,036
Таза пайыздык киреше		44,308	36,298
Комиссиялык кирешелер	9	12,616	12,460
Комиссиялык чыгашалар	9	(8,255)	(9,181)
Таза комиссиялык киреше		4,361	3,279
Камсыздандыруу ишинен түшкөн кирешелер	10	2,645	2,489
Камсыздандыруу кызматтарына чыгашалар	10	289	(1,105)
Кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча таза чыгашалар	10	(2,237)	(772)
Камсыздандыруу кызматтарын көрсөтүүнүн жыйынтыгы		697	612
Чет өлкө валютасы менен операциялардан түшкөн таза пайда	11	17,927	15,058
Ассоциацияланган ишканын пайдасындагы үлүш	21	1,311	1,647
Дивидендик киреше	21	1,593	521
Башка операциялык кирешелер	12	1,216	497
Финансылык активдердин шарттарын модификациялоо боюнча чыгымдар		(38)	(28)
Башка административдик чыгашаларга, финансылык эмес активдердин нарксыздануусунан жана салыктан келип чыккан чыгымга чейинки операциялык кирешелер		71,376	57,884
Нарксыздануудан келип чыккан чыгымдарды калыбына келтирүү/(чегерүү)	13	(438)	(105)
Персоналга чыгашалар	14	(21,500)	(18,429)
Башка жалпы жана административдик чыгашалар	15	(16,954)	(13,387)
Салык салууга чейинки пайда		32,484	25,963
Пайда салыгы боюнча чыгаша	16	(3,374)	(2,548)
Жыл ичиндеги пайда		29,110	23,415
Башка жыйынды киреше			
<i>Пайданын же чыгымдын курамында реквалификацияланган же кийин реквалификацияланышы мүмкүн болгон беренелер:</i>			
Чет өлкө валютасындагы операцияларды кайра эсептөөнүн жыйынтыктары боюнча курстук айырмалар		(132)	(56)
Пайда салыгын алып салуу менен, жыл ичиндеги башка жыйынды киреше		(132)	(56)
Жыйынтыгында, жыл ичиндеги жыйынды киреше		28,978	23,359
Төмөнкүлөргө тиешелүү пайда:			
Банктын акционерлерине		28,608	23,186
Көзөмөлдөнбөгөн катышуу үлүшүнө		502	229
		29,110	23,415
Төмөнкүлөргө тиешелүү бардык жыйынды киреше:			
Банктын акционерлерине		28,492	23,060
Көзөмөлдөнбөгөн катышуу үлүшүнө		486	299
		28,978	23,359

13-беттен 122-бетке чейин берилген консолидацияланган финансылык отчет жетекчилик тарабынан 2026-жылдын 25-мартында жактырылган жана жетекчиликтин атынан ага кол коюшту:

Р. Закир Махмуд мырза
Директорлор кеңешинин төрагасы

Ариф Али мырза
Башкарманын төрагасы

Нурдин Илебаев мырза
Финансылык иштин жетекчиси

“Кыргыз инвестициялык-кредит банкы” ЖАК
2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчет

миң АКШ долл.	Эскертүү	2025-ж. 31-декабрь	2024-ж. 31-декабрь
АКТИВДЕР			
Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери	17	466,165	506,137
Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер	18	9,992	9,989
Кардарларга берилген кредиттер	19	356,476	258,736
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар	20	79,710	21,073
Ассоциацияланган ишканага инвестициялар	21	9,495	8,453
Негизги каражаттар жана материалдык эмес активдер	23	31,624	27,550
Пайдалануу укуктары формасындагы активдер	24	4,037	3,301
Инвестициялык менчик	25	3,546	2,950
Камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер	26	1,185	871
Кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер	26	1,435	1,957
Башка активдер	27	42,375	32,298
Бардык активдер		1,006,040	873,316
МИЛДЕТТЕНМЕЛЕР			
Банктардын жана башка финансы институттарынын эсептери жана депозиттери	29	16,736	19,014
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери			
- Корпоративдик кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	30	484,270	395,036
- Чекене кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	30	272,963	246,492
Чыгарылган карыздык баалуу кагаздар	31	14,979	-
Ижара боюнча милдеттенмелер	28	4,318	3,587
Башка зайым каражаттары	32.1	38,838	55,660
Субординацияланган карыз	32.2	1,049	988
Кийинкиге калтырылган пайда салыгы боюнча милдеттенме	16	1,611	1,354
Камсыздандыруу келишимдери боюнча милдеттенмелер	26	2,249	2,692
Кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча милдеттенмелер	26	541	223
Башка милдеттенмелер	33	16,503	15,265
Бардык милдеттенмелер		854,057	740,311
ӨЗДҮК КАПИТАЛ			
Акционердик капитал	34	23,000	23,000
Эмиссиялык киреше		495	495
Топтолгон курстук айырмалардын резерви		(1,472)	(1,357)
Башка резервдер	34	-	9,287
Бөлүштүрүлбөгөн пайда		126,279	98,384
Банктын акционерлерине тиешелүү, бардык өздүк капитал		148,302	129,809
Көзөмөлдөнбөгөн катышуу үлүшүнө	22	3,681	3,196
Бардык өздүк капитал		151,983	133,005
Бардык милдеттенмелер жана капитал		1,006,040	873,316

13-беттен 122-бетке чейин берилген консолидацияланган финансылык отчет жетекчилик тарабынан 2026-жылдын 25-мартында жактырылган жана жетекчиликтин атынан ага кол коюшту:

Р. Закир Махмуд мырза
Директорлор кеңешинин төрагасы

Ариф Али мырза
Башкарманын төрагасы

Нурдин Илебаев мырза
Финансылык иштин жетекчиси

миң АКШ долл.	Эскертү Ү	2025-ж.	2024-ж.
ОПЕРАЦИЯЛЫК ИШТЕН ТҮШКӨН АКЧА КАРАЖАТТАРЫНЫН ЖЫЛЫШЫ			
Алынган пайыздык кирешелер		77,456	56,913
Төлөнгөн пайыздык чыгашалар		(26,709)	(24,959)
Алынган комиссиялык кирешелер		12,616	12,459
Төлөнгөн комиссиялык чыгашалар		(8,257)	(9,181)
Алынган камсыздандыруу сый акылары		2,779	2,508
Кайра камсыздандыруучуга төлөнгөн камсыздандыруу сый акылары		(1,694)	(1,479)
Төлөнгөн камсыздандыруу дооматтары, нетто		(387)	417
Чет өлкө валютасы менен “spot” бүтүмдөрүнөн таза түшүүлөр		17,919	15,200
Башка кирешелер боюнча түшүүлөр		1,188	567
Персоналга чыгашалар		(22,268)	(19,320)
Башка жалпы жана административдик чыгашалар		(11,879)	(10,799)
Операциялык активдердин (көбөйүшү)/азаяусу			
Кардарларга берилген кредиттер		(96,241)	(18,543)
Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер		-	(10,000)
Башка активдер		(10,113)	(9,389)
Операциялык милдеттенмелердин көбөйүшү/(азаяусу)			
Банктардын жана башка финансы институттарынын эсептери жана депозиттери		(2,881)	9,122
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери		110,316	234,733
Башка милдеттенмелер		1,676	(1,388)
Пайда салыгын төлөөгө чейин операциялык иштен акча каражаттарынын таза түшүүсү		43,521	226,027
Төлөнгөн пайда салыгы		(3,233)	(1,959)
Операциялык иштен акча каражаттарынын түшүүсү		40,288	224,068
ИНВЕСТИЦИЯЛЫК ИШТЕН ТҮШКӨН АКЧА КАРАЖАТТАРЫНЫН ЖЫЛЫШЫ			
Инвестициялык менчик	25	(596)	-
Ассоциацияланган ишканадан алынган дивиденддер	21	1,535	481
Амортизацияланган нарк боюнча инвестициялык баалуу кагаздарды сатып алуу		(65,469)	(8,900)
Негизги каражаттарды жана материалдык эмес активдерди сатып алуу		(8,411)	(6,951)
Инвестициялык иште акча каражаттарын пайдалануу		(72,941)	(15,370)
ФИНАНСЫЛЫК ИШТЕН ТҮШКӨН АКЧА КАРАЖАТТАРЫНЫН ЖЫЛЫШЫ			
Чыгарылган карыздык баалуу кагаздарды жайгаштыруу/тындыруу	31.3	14,890	(1,644)
Ижара боюнча милдеттенмелерди тындыруу	31.3	(1,429)	(1,100)
Башка тартылган каражаттардын түшүүсү	31.3	3,373	12,181
Башка тартылган каражаттарды тындыруу	31.3	(19,739)	(16,225)
Дивиденддерди төлөө		(10,000)	(10,000)
Субординацияланган карызды төлөө		(70)	(53)
Финансылык иштен/ишке акча каражаттарынын түшүүсү/(пайдалануу)		(12,975)	(16,841)
Акча каражаттарынын жана алардын эквиваленттеринин таза көбөйүүсү		(45,628)	191,857
Чет өлкө валюта курстарынын өзгөрүүсүнүн акча каражаттарына жана алардын эквиваленттерине таасири		6,838	(5,872)
Жылдын башында акча каражаттары жана алардын эквиваленттери	17	506,137	320,079
Күтүлүүчү кредиттик чыгымдардын өзгөрүүсүнүн акча каражаттарына жана алардын эквиваленттерине таасири		(1,182)	73
Жылдын аягына карата абал боюнча акча каражаттары жана алардын эквиваленттери	17	466,165	506,137

13-беттен 122-бетке чейин берилген консолидацияланган финансылык отчет жетекчилик тарабынан 2026-жылдын 25-мартында жактырылган жана жетекчиликтин атынан ага кол коюшту:

“Кыргыз инвестициялык-кредит банкы” ЖАК
2025-жылдын 31-декабрында бүткөн жыл үчүн акча каражаттарынын жылышы жөнүндө консолидацияланган отчет

Р. Закир Махмуд мырза
Директорлор кеңешинин төрагасы

Ариф Али мырза
Башкарманын төрагасы

Нурдин Илебаев мырза
Финансылык иштин жетекчиси

Банктын акционерлерине тиешелүү өздүк капитал								
Акционерд ик капитал	Эмиссиял ык киреше	Топтолгон курстук айырмалар дын резерви	Башка резервдер	Бөлүштүрү лбөгөн пайда	Менчик элдерине тиешелүү бардык өздүк капитал	Көзөмөлдөн бөгөн катышуу үлүшү	Бардыгы	
миң АКШ долл.								
2024-жылдын 1-январына карата калдык	23,000	495	(1,231)	9,287	85,198	116,749	2,897	119,646
Жыл ичиндеги пайда	-	-	-	-	23,186	23,186	229	23,415
Башка жыйынды киреше								
Чет өлкө валютасындагы операцияларды кайра эсептөөнүн жыйынтыктары боюнча курстук айырмалар	-	-	(126)	-	-	(126)	70	(56)
Жыл ичиндеги бардык жыйынды киреше	-	-	(126)	-	23,186	23,060	299	23,359
Дивиденддерди жарыялоо	-	-	-	-	(10,000)	(10,000)	-	(10,000)
2024-жылдын 31-декабрына карата калдык	23,000	495	(1,357)	9,287	98,384	129,809	3,196	133,005
2025-жылдын 1-январына карата калдык	23,000	495	(1,357)	9,287	98,384	129,809	3,196	133,005
Жыл ичиндеги пайда	-	-	-	-	28,608	28,608	502	29,110
Башка жыйынды киреше								
Чет өлкө валютасындагы операцияларды кайра эсептөөнүн жыйынтыктары боюнча курстук айырмалар	-	-	(115)	-	-	(115)	(17)	(132)
Жыл ичиндеги бардык жыйынды киреше	-	-	(115)	-	28,608	28,493	485	28,978
Дивиденддерди жарыялоо	-	-	-	-	(10,000)	(10,000)	-	(10,000)
Өздүк капиталдагы башка өзгөрүүлөр	-	-	-	(9,287)	9,287	-	-	-
2025-жылдын 31-декабрына карата калдык	23,000	495	(1,472)	-	126,279	148,302	3,681	151,983

13-беттен 122-бетке чейин берилген консолидацияланган финансылык отчет жетекчилик тарабынан 2026-жылдын 25-мартында жактырылган жана жетекчиликтин атынан ага кол коюшту:

Р. Закир Махмуд мырза Директорлор кенешинин төрагасы	Ариф Али мырза Башкарманын төрагасы	Нурдин Илебаев мырза Финансылык иштин жетекчиси
---	--	--

1 Отчет берүүчү ишкана

(а) Негизги ишмердүүлүк

Банк Кыргыз Республикасында 2001-жылдын 19-январында жабык акционердик коом формасында негизделген.

2000-жылдын 7-августунда Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик мүлктү башкаруу фонду (мындан ары – “Мамлекеттик мүлктү башкаруу фонду”), Ага Хан Экономикалык өнүктүрүү фонду (“АХЭӨФ”), Немец инвестициялар жана өнүктүрүү компаниясы (“DEG”), Европа реконструкциялоо жана өнүктүрүү банкы (“ЕРӨБ”), Эл аралык финансы корпорациясы (“ЭФК”) жана Немец мамлекеттик өнүктүрүү банкы (“KfW”) Кыргыз Республикасынын экономикасын узак мөөнөттүү өнүктүрүү максатында финансы-экономикалык уюмду түзүү жөнүндө Эл аралык финансылык макулдашууга (“ЭФМ”) кол коюшкан. ЭФМ Президенттин 2000-жылдын 25-октябрындагы № 303 Жарлыгы менен бекитилген.

Банк Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан (мындан ары – “КРУБ”) 2017-жылдын 22-июнунда алынган №046 банктык операцияларды жүргүзүүгө башкы лицензияга ээ.

Банктын негизги ишмердүүлүк түрлөрү болуп депозиттерди тартуу, кардарлардын эсептерин ачуу жана жүргүзүү, кредиттерди жана кепилдиктерди берүү, эсептик-кассалык тейлөөлөрдү жүргүзүү, баалуу кагаздар жана чет өлкөлүк валюталар менен операцияларды жүргүзүү саналат. Банктын иши Улуттук банк тарабынан жөнгө салынат.

2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча Банктын Кыргыз Республикасынын аймагында жайгашкан 23 филиалы жана 29 аманат кассасы бар (2024-жылдын 31-декабрына: 23 филиалы жана 30 аманат кассасы).

Банктын юридикалык дареги: Кыргыз Республикасы, 720040, Бишкек шаары, Эркиндик бульвары, 21.

2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата Банктын туунду ишканасы – Кыргыз Республикасында катталган “Jubilee Kyrgyzstan Insurance Company” ЖАК камсыздандыруу компаниясы бар. “Jubilee Kyrgyzstan Insurance Company” ЖАКнын негизги ишмердүүлүгү мүлктү, транспорт каражаттарын (анын ичинде үчүнчү тараптын жоопкерчилиги), өмүрдү камсыздандыруу, подрядчыларды бардык тобокелдиктерден камсыздандыруу жана камсыздандыруунун башка түрлөрү болуп саналат.

2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча “Jubilee Kyrgyzstan Insurance Company” ЖАКта Банктын менчик үлүшү акционердик капиталдын 51%ын түзөт.

(б) Акционерлер

Топту контролдоочу жак АХЭӨФ болуп саналат, ал Өнүктүрүү боюнча Ага Хан тармагынын (ӨАХТ) мүчөсү, ал жеке, эл аралык, конфессиялык эмес өнүктүрүү агенттиктеринин тобу болуп саналат. ӨАХТ башкарууну Исмаилит Имаматы ишке ашырат. Улуу Даражалуу Ага Хан, ӨАХТ негиздөөчүсү жана төрагасы, шейит багытындагы мусулман-исмаилиттеринин 50-мураскор имамы (рухий лидери) болуп саналат. Исмаилит Имаматы улуттуктан жогору түзүлүш болуп саналат, 20% жана андан көп акцияларга ээ болгон акционерлери жок.

2022-жылдын 12-декабрында АХЭӨФ, ЭФК, ЕРӨБ жана DEG сатып алуу-сатуу келишимин түзүшкөн, ага ылайык, аталган уюмдардын ар бири - ЭФК, ЕРӨБ жана DEG (чогуу “Эл аралык финансы институттары” (ЭФИ) деп аталган) АХЭӨФге 3,500 акция саткан. Бүтүм Банктын акционерлери тарабынан 2023-жылдын 31-январында катталган. Сатуунун натыйжасында АХЭӨФтин ээлик кылуу үлүшү 66%га чейин көбөйгөн.

2017-жылдын 14-декабрындагы Башкы сатып алуу-сатуу келишиминин жана 2022-жылдын 12-декабрындагы Сатып алуу-сатуу келишиминин негизинде, ЭФИнин акыркы акциялар пакеттерин сатуу боюнча макулдашуулар 2023-жылдын декабрында түзүлгөн. 2024-жылдын

28-февралында КИКБ ЭФиден АХЭӨФге акцияларды өткөрүп берүүнү каттаган (аталган уюмдардын ар бири - ЕРӨБ, ЭФК жана DEG - АХЭӨФ 2% акциясын беришкен).

2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча Банк акционерлердин төмөнкүдөй түзүмүнө ээ болду:

Акционерлер	2025-ж. %	2024-ж. %
Ага-Хан экономикалык өнүктүрүү фонду	72	72
Хабиб Банк Лимитед	18	18
Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча мамлекеттик агенттиги	10	10
Бардыгы:	100	100

2 Жаңы жана кайра каралган стандарттарды колдонуу

(а) Үстүдөгү жылга карата күчүнө кирген, ФОЭС жаңы финансылык отчеттуулук стандарттары жана ФОЭС финансылык отчеттуулук стандарттарына оңдоолор

Үстүдөгү жылы Топ анын ишине карата колдонулган жана 2025-жылдын 1-январынан тартып күчүнө кирген, Финансылык отчеттуулуктун эл аралык стандарттары боюнча кеңеш (IASB) жана Чечмелөөлөр боюнча комитет (IC) тарабынан жарыяланган, бардык жаңы жана кайра каралган стандарттарды жана чечмелөөлөрдү кабыл алды.

Төмөндө бул өзгөрүүлөрдүн мүнөзү жана таасири баяндалган.

2025-жылдын 1-январында же ушул датадан кийин башталган жылдык мезгилдер үчүн күчүнө кирген, жаңы жана кайра каралган стандарттар жана чечмелөөлөр

Төмөндө баяндалган жана 2015-жылы биринчи жолу колдонулган жаңы стандарттар жана оңдоолор Топтун жылдык финансылык отчетуна олуттуу таасирин тийгизген жок:

- “Алмашуу мүмкүнчүлүгүнүн жоктугу” (ФОЭС (IAS) 21ге карата оңдоолор).

(б) Азырынча колдонууга кабыл алына элек жаңы стандарттар жана түшүндүрмөлөр

Бул финансылык отчеттуулукту бекитүү датасына карата ФОЭС боюнча кеңеш (IASB) Топ тарабынан эрте кабыл алынбаган жана күчүнө кире элек, айрым жаңы стандарттарды, колдонуудагы стандарттарга карата түзөтүүлөрдү жана чечмелөөлөрдү жарыялады. Жетекчилик бардык тиешелүү жоболор тиешелүү жобо күчүнө кирген күндөн же андан кийин башталган биринчи мезгил үчүн Топтун эсепке алуу саясатында кабыл алынат деп болжолдойт.

ФОЭС (IFRS) 18 “Финансылык отчетто маалыматты берүү жана ачыкка чыгаруу”

2024-жылдын апрелинде ФОЭС боюнча кеңеш ФОЭС (IFRS) 18 “Финансылык отчетто маалыматты берүү жана ачыкка чыгаруу” чыгарды, ал ФОЭС (IAS) 1 “Финансылык отчеттуулукту сунуштоо” алмаштырат. ФОЭС 18 өзүнө ФОЭС 1дин көпчүлүк талаптарын камтыганына карабастан, ал отчеттуу жакшы түзүмдөштүрүү жана инвесторлорго кеңири жана пайдалуу маалыматты берүү үчүн жаңы талаптарды киргизет, анын ичинде:

- пайда жана чыгым жана башка жыйынды киреше жөнүндө отчетто аныкталган эки жаңы орто аралык жыйынтык: “операциялык пайда” жана “каржылоого жана пайда салыгына чейинки пайда же чыгым”;
- пайда жана чыгым жана башка жыйынды киреше жөнүндө отчетто бардык кирешелерди жана чыгашаларды беш категориянын бири боюнча классификациялоо: операциялык, инвестициялык, финансылык иш, пайда салыгы жана ишти токтотуу;
- жетекчилик аныктаган натыйжалуулук көрсөткүчтөрүн ачыкктоо жөнүндө жаңы талап (MPMs);

- финансылык отчетто жана ага карата эскертүүлөрдө маалыматты агрегациялоого жана дезагрегациялоого тиешелүү принциптерди өркүндөтүү.

Мурда ФОЭС (IAS) 1де камтылган маалыматты ачыктоого карата айрым талаптар олуттуу өзгөрүүлөрсүз ФОЭС (IAS) 8ге которулган. Бул эсепке алуу саясатын жана баа берүүдөгү белгисиздик булактарын ачыктоого тиешелүү. Бул өзгөртүүлөрдүн натыйжасында ФОЭС (IAS) 8 “Финансылык отчеттуулукту даярдоонун негиздери” деп аталышы өзгөртүлгөн.

Мындан тышкары ФОЭС (IAS) 7 “Акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчетко” тар адистештирилген ондоолор киргизилген, алар кыйыр ыкма менен операциялык иштен түшкөн акча агымдарын аныктоо үчүн “пайда же чыгымдан” “операциялык пайда же чыгымга” өтүү, ошондой эле дивиденддерден жана пайыздардан акча агымдарын классификациялоодо тандоо мүмкүнчүлүгүн жоюуну камтыйт. Ошондой эле ФОЭСтин бир катар башка стандарттарына тиешелүү ондоолор киргизилген.

ФОЭС 18 2027-жылдын 1-январынан же бул датадан кийин башталган жылдык отчеттук мезгилдер үчүн күчүнө кирет, бирок мөөнөтүнөн мурда колдонууга жол берилет. ФОЭС 18 атайын өткөөл жоболорду сактоо менен ретроспективдүү колдонулат.

Азыркы учурда Топ ФОЭС 18дин финансылык отчетко жана финансылык отчетко карата тиркемелерге тийгизген таасиринин деңгээлин аныктоо боюнча иштерди жүргүзүүдө.

Ушул жылы кабыл алынбаган башка жаңы стандарттар, ондоолор жана чечмелөөлөр Топтун финансылык отчетуна олуттуу таасир тийгизбейт деп күтүлүүдө:

- Финансылык инструменттерди классификациялоо жана баалоо боюнча ондоолор (ФОЭС (IFRS) 9 жана ФОЭС (IFRS) 7ге ондоолор) – 2026-жылдын 1-январынан же бул датадан кийин башталган жылдык мезгилдер үчүн күчүнө кирет.
- Табигый шарттарга көз каранды болгон кайра жаралуучу электр энергиясы жөнүндө келишимдер (ФОЭС (IFRS) 9 жана ФОЭС (IFRS) 7ге ондоолор) – 2026-жылдын 1-январынан же бул датадан кийин башталган жылдык мезгилдер үчүн күчүнө кирет.
- ФОЭС стандарттарын ар жылдык өркүндөтүү, 11-чыгарылыш – 2026-жылдын 1-январынан же ушул датадан кийин башталган жылдык мезгилдер үчүн күчүнө кирет.
- ФОЭС (IFRS) 19 “Коомдук отчеттуулугу жок туунду уюмдар: Маалыматты ачыктоо” – 2027-жылдын 1-январынан же ушул датадан кийин башталган жылдык мезгилдер үчүн күчүнө кирет.
- ФОЭС (IFRS) 19 “Коомдук отчеттуулугу жок туунду уюмдар: Маалыматты ачыктоого” карата ондоолор – 2027-жылдын 1-январынан же ушул датадан кийин башталган жылдык мезгилдер үчүн күчүнө кирет.

3 Финансылык отчеттуу даярдоонун негизги принциптери

(а) Шайкештик жөнүндө билдирүү

Бул финансылык отчет “Кыргыз инвестициялык-кредит банкы” ЖАКнын (мындан ары – “Банк”) жана анын туунду компаниясы “Jubilee Kyrgyzstan Insurance Company” ЖАКнын (чогуу “Топ” деп аталат) консолидацияланган финансылык отчету болуп саналат.

Бул консолидацияланган финансылык отчет Финансылык отчеттуулуктун эл аралык стандарттары боюнча кеңеш тарабынан чыгарылган ФОЭС финансылык отчеттуулук стандарттарына (“ФОЭС финансылык отчеттуулук стандарттары”) ылайык даярдалган.

(б) Кыргыз Республикасында чарбалык ишти жүргүзүү шарттары

Кыргыз Республикасындагы экономикалык шарттар 2025-жылы жалпысынан 2024-жылдагы экономикалык шарттарга окшош болгон, ошол эле учурда (i) экономиканы андан ары санариптештирүү, (ii) салык реформаларын ишке ашыруу (көбүнчө кардарларга багытталган, белгилей кетсек, салыктык чендерди дээрлик жогорулатпастан) боюнча жалпы улуттук багыт, (iii) инвестициялар, өндүрүштү, өнөр жайды, гидроэнергетиканы, курулушту, туризмди өнүктүрүү, айыл чарбасын колдоо, көмүскө экономикадан чыгуу жаатындагы

түрткү берүүчү мүнөздөгү чаралар улантылган. Муну менен катар Россия Федерациясына карата санкциялар маселелерин кошо алганда, азырынча чечилбеген россия-украина кризиси дагы эле таасирин тийгизүүдө. Мындай абал Кыргызстандын рыногуна өткөн жылдагыдай эле таасирин тийгизүүнү улантты.

Кыргызстандагы бизнеске тиешелүү мыйзамдарга жана ченемдик актыларга (биринчи кезекте, салык жана акча-кредит саясаты бөлүгүндө) өзгөрүүлөр 2025-жылы дагы орун алды, албетте бул Кыргыз Республикасынын өнүгүүсүнүн келечектеги багытына таасирин тийгизет. Отчеттук жылы Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети (i) салыктык жана бажы көзөмөлү, (ii) мамлекеттик жана коомдук компанияларда жана уюмдарда финансылык контролду күчөтүү боюнча олуттуу фискалдык жана административдик чараларды ишке ашырууну улантты.

2025-жылы номиналдык ИДП 1,98 триллион сомдон ашты, бул мурунку мезгилдердин көрсөткүчтөрүнөн кыйла ашты. 2025-жылдын январь-декабрь айларында өнөр жай продукциясынын көлөмү 800 миллиард сомдон ашып, 2024-жылдын январь-декабрына салыштырмалуу 10,6 пайызга көбөйдү. Айыл чарбасынын дүң продукциясы мурунку жылга салыштырмалуу 2,2%га өсүп, 460 млрд сомду түздү. Курулуш тармагы (21,1%), ошондой эле дүң жана чекене соода (17,8%) чоң өсүштү көрсөттү. Негизги капиталга инвестициялар 18,4%га өстү. 2025-жылы (өткөн жылдын декабрына салыштырмалуу) республика боюнча керектөө бааларынын жана тарифтердин өсүшү жалпысынан 9,4 пайызды түздү. Кыргыз Республикасынын тышкы соода көлөмү 2025-жылдын январь-ноябрь айларында 14 млрд АКШ долларын түзүп, 2024-жылдын январь-ноябрь айларына салыштырмалуу 12,2 пайызга азайды, мында экспорт 43,5%га төмөндөсө, импорт тескерисинче 0,5%га өстү. Орточо эмгек акынын өсүшү өткөн мезгил ичинде дээрлик 15% деңгээлинде катталып, 42 965 сомду түздү.

(<https://stat.gov.kg/ru/news/po-itogam-2025-goda-rost-vvp-sostavil-111-procenta/>)

2025-жылы социалдык-саясий кырдаалды салыштырмалуу туруктуу деп мүнөздөөгө болот. Жалпысынан алганда (i) баалардын көтөрүлүшү жана инфляциянын Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын таргеттелген максаттарынан бир аз ашып кетиши, (ii) Россияга каршы санкциялардын кеңейиши жана алардын Евразия экономикалык бирлигинин экономикалык мейкиндигине, ошондой эле Кыргыз Республикасына тийгизген таасири, (iii) энергетика секторунун туруксуз иштеши жана мамлекеттик мүнөздөгү тиешелүү чектөө чаралары сыяктуу факторлор – бизнеске жана ишкердик чөйрөгө “сактык кылуучу таасирин” тийгизүүнү улантты.

2025-жылы акча-кредит саясатын ишке ашыруу сакталып калган соода балансынын тартыштыгы, тышкы факторлордон келип чыккан белгисиздиктер, инфляциялык басым, өзгөчө калктын керектөө себетинде импорттун олуттуу үлүшү шарттарында жүргүзүлдү. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (Жөнгө салуучу) жетишээрлик консервативдүү акча-кредит саясатын жүргүздү. Жөнгө салуучу акча-кредит саясатынын шарттарын катаалдаштырууну улантты. Отчеттук мезгил Улуттук банктын 9% негизги чени менен башталып, 11% деңгээлинде аяктады (инфляциялык тобокелдиктерге каршы күрөштүн алкагында). Жергиликтүү валюта рыногундагы кырдаалды туруктуу, кескин секириктер жок деп мүнөздөөгө болот, ошол эле учурда АКШ долларына болгон ашыкча суроо-талап мурдагыдай эле сакталып калды.

(в) Иштин үзгүлтүксүздүгүн божомолдоонун негизинде отчетту даярдоо

Бул консолидацияланган финансылык отчет Топ жакынкы келечекте өз ишин улантат деген божомолдун негизинде даярдалган. Бул божомолду жасоодо жетекчилик Топтун финансылык абалын, учурдагы ниеттерин, операциялардын рентабелдүүлүгүн жана финансылык ресурстарга жетүү мүмкүндүгүн эске алган.

2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча, ошондой эле көрсөтүлгөн жылдар ичинде Банк өзүнүн ликвиддүүлүгүн жогорку деңгээлде сактаган (К3.1 коэффициентти, КРУБдун ликвиддүүлүк боюнча талабы, тиешелүүлүгүнө жараша 66% жана 69,1% түзгөн, ал эми минималдуу талап – коэффициент 45%дан кем эместе түзүүгө тийиш).

Жетекчилик каражаттарды мөөнөтүнөн мурда алуу мүмкүнчүлүгүнө жана аманаттардын олуттуу бөлүгү талап боюнча төлөнүүчү эсептерди түзгөндүгүнө карабастан, бул эсептердин жана депозиттердин аманатчылардын саны жана түрлөрү боюнча диверсификациясы жана Топтун мурунку тажрыйбасы бул эсептер узак мөөнөттүү жана туруктуу каржылоо булагы экендигинин белгилери болуп саналат деп эсептейт. Жетекчилик ликвиддүүлүк маселесине мындан ары да көңүл бурат, бул маселеде тиешелүү консервативдүү саясатты карманат.

Өлкөдөгү учурдагы саясий жана экономикалык шарттарды эске алуу менен, жетекчилик Топ жакынкы келечекте үзгүлтүксүз ишин уланта алат деп эсептейт.

(г) Финансылык көрсөткүчтөрдү баалоо принциптери

Консолидацияланган финансылык отчет туунду финансылык инструменттер менен операциялардан тышкары, пайда же чыгым аркылуу адилет нарк боюнча бааланган, иш жүзүндөгү чыгымдарды, ошондой эле камсыздандыруу жана кайра камсыздандыруу келишимдерин эсепке алуу принцибинин негизинде даярдалган, алар Банк өзүнүн келишимдик милдеттенмелерин аткаруу процессинде келип чыгат деп күтүлгөн эсептик акча агымдарынын негизинде бааланат.

(д) Функционалдык валюта жана отчетту берүү валютасы

Кыргыз Республикасынын улуттук валютасы кыргыз сому (мындан ары – “сом”) болуп саналат.

Жетекчилик Банктын функционалдык валютасы катары АКШ долларын (мындан ары – АКШ доллары) аныктады, анткени ал Банк тарабынан жүргүзүлгөн операциялардын жана анын ишине таасир этүүчү жагдайлардын экономикалык маңызын жакшы чагылдырат. Банк анын негизинде түзүлгөн жана өз ишин жүргүзгөн МФАга (IFA) ылайык (1(a)-эскертүү), Банктын ишинин уникалдуу шарттары бар, алар ошол эле экономикалык чөйрөдөгү башка коммерциялык банктар үчүн кадимки рыноктук шарттардан айырмаланат.

Жетекчилик негизги жана экинчи даражадагы факторлорду кайра баалоону жүргүздү, алар сатуу баалары көрсөтүлгөн валютаны; эмгек жана башка чыгымдарга таасир этүүчү валютаны; финансылык иштен түшкөн каражаттар түзүлгөн валютаны жана операциялык иштен түшкөн акча сакталган валютаны камтыйт. Ошондой эле жетекчилик Банк өз ишин жүргүзгөн чарбалык ишти жүзөгө ашыруунун негизги шарттарындагы убакыттын өтүшү менен болгон өзгөрүүлөрдү эске алды.

Топтун миссиясы өзгөрбөгөнү менен, жыл өткөн сайын Топ өзүнүн стратегиясын акырындык менен чекене сегменти өнүктүрүүгө карай өзгөрттү. Ага ылайык Топтун каржылоо түзүмү өзгөрдү, эми Топ финансылык институттардын эсебинен эмес, негизинен кардарлардын депозиттеринин эсебинен каржыланууга таянат, бирок кардарлардын депозиттеринин олуттуу бөлүгү АКШ доллары менен көрсөтүлгөн - жалпы милдеттенмелердин 32%ы. Мындан тышкары Топтун операцияларынын олуттуу бөлүгү мурдагыдай эле АКШ доллары менен көрсөтүлгөн – жалпы активдердин 40%ы жана жалпы милдеттенмелердин 33%ы. Мындан тышкары Топ өзүнүн акча каражаттарынын көп бөлүгүн АКШ доллары менен сактоону улантууда – жалпы активдердин 31%ы.

Жогоруда баяндалган бардык тиешелүү фактыларды жана жагдайларды, ошондой эле АКШ доллары менен уставдык капиталды деноминациялоо сыяктуу уникалдуу укуктарды, АКШ доллары менен бухгалтердик отчетторду жүргүзүү жана түзүлгөн учурдан тартып Топтун ишиндеги олуттуу окуялардын же өзгөрүүлөрдүн жоктугун эске алуу менен, жетекчилик АКШ доллары Топ учурда өз ишин жүргүзүп жаткан негизги экономикалык чөйрөнүн валютасын эң жакшы чагылдырат деген тыянакка келди.

Топтун туунду компаниясынын функционалдык валютасы кыргыз сому (мындан ары - “сом”) болуп саналат. АКШ доллары дагы ушул консолидацияланган финансылык отчеттун маалыматтарын көрсөтүү валютасы болуп саналат.

АКШ доллары менен көрсөтүлгөн бардык сандык көрсөткүчтөр, эгерде башкача көрсөтүлбөсө, жакынкы миңдикке чейин тегеректелген.

4 Эсепке алуу саясатынын маанилүү жоболору

Топ ушул консолидацияланган финансылык отчетто көрсөтүлгөн бардык отчеттук мезгилдерде эсепке алуу саясатынын төмөнкү жоболорун ырааттуу колдонгон.

(a) Консолидациялоо принциптери

(i) Туунду ишканалар

Консолидацияланган финансылык отчет Банктын жана Банк тарабынан көзөмөлдөнгөн ишканалардын (анын туунду ишканаларынын) ар бир жылдын 31-декабрына карата түзүлгөн финансылык отчетун камтыйт. Көзөмөлдөөгө төмөнкү учурларда жетишилет, Банк:

- инвестициялар объектисинин үстүнөн бийликке ээ;
- тобокелдикке кабылган же инвестициялар объектисине катышканынан өзгөрмөлдүү пайдага укуктуу; жана
- кирешелүүлүккө таасир этүү үчүн өзүнүн ыйгарым укуктарын пайдалануу мүмкүнчүлүгүнө ээ болуу.

Банк эгерде фактылар жана жагдайлар көзөмөлдүн жогоруда аталган үч элементинин биринин же бир нечесинин өзгөргөнүн көрсөтсө, инвестиция объектисине көзөмөл бар же жок экенин кайра баалайт.

Эгерде Банк инвестиция объектисинде көпчүлүктөн аз добуш берүү укугуна ээ болсо, анда добуш берүү укугу ага инвестиция объектисинин тиешелүү ишмердүүлүгүн бир тараптуу жетектөөгө практикалык мүмкүнчүлүк берүүгө жетиштүү болгондо ал инвестиция объектисине бийликке ээ деп эсептелет. Банк өзүнүн инвестиция объектисиндеги добуш берүү укугу ага ыйгарым укуктарды берүүгө жетиштүүбү же жокпу деп баа берүүдө бардык тиешелүү фактыларды жана жагдайларды карайт, анын ичинде:

- башка добуш ээлеринин ээлик кылуу өлчөмүнө жана дисперсиясына карата Банктын добуш берүү укугунун өлчөмү;
- Банкка, башка добуш ээлерине же башка тараптарга таандык болгон потенциалдуу добуш берүү укуктары;
- башка келишимдик макулдашуулардан келип чыккан укуктар; жана
- мурунку акционерлердин чогулуштарында добуш берүүнүн мүнөзүн кошо алганда, Банктын чечим кабыл алынып жаткан учурда тиешелүү иш-аракеттерди жетектөө мүмкүнчүлүгүнүн бар же жок экендигин көрсөткөн бардык кошумча фактылар жана жагдайлар.

Банк туунду компанияны көзөмөлгө алганда туунду компанияны консолидациялоо башталат жана Банк туунду компанияны көзөмөлдөөнү токтоткондо аяктайт. Атап айтканда, жыл ичинде сатылып алынган же сатылган туунду компаниялардын ишмердүүлүгүнүн жыйынтыгы Банк туунду компанияны көзөмөлгө алган күндөн тартып, Банк туунду компанияны көзөмөлдөөнү токтоткон күнгө чейин консолидацияланган пайда жана чыгым жөнүндө отчетко киргизилет.

Пайда же чыгым жана OCI ар бир компоненти Банктын ээлерине жана көзөмөлдөбөгөн катышуу үлүшүнө (NCI) таандык. Туунду компаниялардын жалпы жыйынды кирешеси бул NCIнин терс сальдосуна алып келсе дагы, Банктын ээлерине жана NCIге таандык.

Зарыл болгондо туунду ишканалардын финансылык отчетуна колдонулган эсепке алуу саясатын Топтун эсепке алуу саясатына ылайык келтирүү үчүн оңдоолор киргизилет.

Тараптардын жок дегенде биринин чет өлкө валютасында туюндурулган ички топтук акчалай беренелер боюнча валюта курсунун айырмасынан келип чыккан пайдасын жана чыгымдарын кошпогондо, Топтун мүчөлөрүнүн ортосундагы операцияларга тиешелүү бардык ички топтук активдер жана милдеттенмелер, өздүк капитал, кирешелер, чыгашалар жана акча каражаттарынын жылышы консолидациялоодо алынып салынат.

NCI туунду компанияларда Топтун өздүк капиталынан өзүнчө аныкталат. Ликвидация учурунда таза активдердин пропорционалдуу үлүшүнө укук берген менчик үлүштөрүнүн учурдагы ээлери болгон көзөмөлдөбөгөн акционерлердин үлүштөрү алгачкы жолу адилет наркы боюнча же алынып жаткан компаниянын аныкталуучу таза активдеринин адилет наркындагы NCIнин пропорционалуу үлүшү боюнча бааланышы мүмкүн. Баалоону тандоо сатып алууга жараша ишке ашырылат. Башка NCI алгач адилет наркы боюнча бааланат. Сатып алгандан кийин NCI баланстык наркы алгачкы таанууда бул үлүштөрдүн суммасы плюс өздүк капиталдагы кийинки өзгөрүүлөрдөгү NCI үлүшү болуп саналат.

(ii) Ассоциацияланган ишкана

Банк анын финансылык жана операциялык саясатына олуттуу таасир эткен, бирок Банк көзөмөлдөбөгөн ишканалар ассоциацияланган ишканалар болуп саналат. Консолидацияланган финансылык отчетко көрсөтүлгөн олуттуу таасирдин иш жүзүндө орнотулган күндөн тартып, олуттуу таасирдин иш жүзүндө токтотулган күнүнө чейинки аралыкта үлүштүк катышуу ыкмасы боюнча эсептелген, Топтун ассоциацияланган ишканалардын кирешесиндеги жана чыгымдарындагы үлүшү жөнүндө маалыматтар кирет.

(б) Пайыздар

Соода үчүн арналган катары классификацияланган жана пайда же чыгым аркылуу адилет наркы боюнча бааланган же классификацияланган (FVTPL) финансылык инструменттерден тышкары, бардык финансылык инструменттер боюнча пайыздык кирешелер жана чыгашалар, натыйжалуу пайыздык чен ыкмасын колдонуу менен “Пайыздык кирешелер” жана “Пайыздык чыгашалар” катары “Таза пайыздык кирешенин” курамында пайда же чыгым эсептеринде чагылдырылат.

Натыйжалуу пайыздык чен

Пайыздык кирешелер жана чыгашалар натыйжалуу пайыздык чен ыкмасын колдонуу менен пайданын же чыгымдын курамында чагылдырылат. “Натыйжалуу пайыздык чен” – бул финансылык инструменттин күтүлгөн колдонуу мөөнөтүнүн ичиндеги болжолдуу келечектеги акчалай төлөмдөрдү же түшүүлөрдү төмөнкүлөргө чейин так дисконттоочу чен:

- финансылык активдин дүң баланстык наркы; же
- финансылык милдеттенмелердин амортизацияланган наркы.

Сатып алган же түзүлгөн кредиттик-нарксызданган активдер болуп саналбаган финансылык инструменттер боюнча натыйжалуу пайыздык ченди эсептөөдө Топ келечектеги акча агымдарын баалайт, мында финансылык инструменттин бардык келишимдик шарттарын эске алат, бирок күтүлүүчү кредиттик жоготууларды эсепке албайт. Сатып алган же түзүлгөн кредиттик-нарксызданган финансылык активдер үчүн кредиттик тобокелдикти эске алуу менен оңдолгон натыйжалуу пайыздык чен күтүлүүчү кредиттик жоготууларды кошо алганда, келечектеги күтүлгөн акча агымдарынын өлчөмүнүн негизинде эсептелет.

Натыйжалуу пайыздык ченди эсептөө бүтүм боюнча чыгымдарды, ошондой эле натыйжалуу пайыздык чендин ажырагыс бөлүгү болуп саналган төлөнгөн же алынган сый акыларды жана суммаларды камтыйт. Бүтүм боюнча чыгымдарга финансылык активди же финансылык милдеттенмени сатып алууга же чыгарууга түздөн-түз тиешелүү кошумча чыгымдар кирет.

Амортизациялык нарк жана дүң баланстык нарк

Финансылык активдин же финансылык милдеттенменин “амортизацияланган наркы” - бул баштапкы таанууда финансылык актив же финансылык милдеттенме бааланган, карыздын негизги суммасынын эсебине төлөмдөр кемитилген, натыйжалуу пайыздык чен ыкмасын колдонуу менен эсептелген, көрсөтүлгөн баштапкы сумма менен төлөө мөөнөтү келгендеги төлөнүүчү сумманын ортосундагы айырманын топтолгон амортизациясынын чондугу кошулган же кемитилген жана финансылык активдерге карата чыгымдарга баалоо резервин эске алуу менен оңдолгон сумма.

Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу “финансылык активдин дүң баланстык наркы” - бул күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга баалоо резервинн өлчөмүнө оңдоого чейинки финансылык активдин амортизациялык наркы.

Пайыздык кирешени жана чыгашаны эсептөө

Финансылык актив же финансылык милдеттенме боюнча натыйжалуу пайыздык чен финансылык актив же финансылык милдеттенме биринчи жолу таанылганда эсептелет. Пайыздык кирешени жана чыгашаны эсептөөдө натыйжалуу пайыздык чен активдин дүң баланстык наркынын чоңдугуна (актив кредиттик-нарксызданган болбогон учурда) (б.а. күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резервге оңдогонго чейинки финансылык активдин амортизацияланган наркы боюнча) же милдеттенмелердин амортизацияланган наркына колдонулат. Кредиттик-нарксызданган финансылык активдер боюнча пайыздык кирешелер мындай активдердин амортизацияланган наркына (б.а. күтүлүүчү кредиттик чыгымдар (ККЧ) боюнча баалоочу резервди алып салгандан кийинки алардын дүң баланстык наркы) натыйжалуу пайыздык ченди колдонуу жолу менен эсептелет. Түзүлгөн же сатып алган кредиттик-нарксызданган финансылык активдер (РОСИ) натыйжалуу пайыздык чен финансылык активден күтүлүүчү келечектеги акча агымдарын аныктоодо күтүлүүчү кредиттик чыгымдардын өлчөмүн чагылдырат.

Бирок баштапкы таанылгандан кийин кредиттик-нарксызданган финансылык активдер боюнча пайыздык киреше финансылык активдин амортизацияланган наркына натыйжалуу пайыздык ченди колдонуу аркылуу эсептелет. Эгерде финансылык актив мындан ары кредиттик-нарксыздан болуп саналбаса, анда пайыздык кирешени эсептөө кайрадан дүң баланстык нарктын негизинде жүргүзүлөт.

Финансылык активдердин кайсы учурларда кредиттик-нарксызданган болуп санала тургандыгы жөнүндө маалымат 4(г)-эскертүүдө берилген.

Маалымат берүү

Киреше же чыгаша жана башка жыйынды кирешелер жөнүндө консолидацияланган отчетто көрсөтүлгөн натыйжалуу пайыздык чен ыкмасын колдонуу менен эсептелген пайыздык кирешелер амортизацияланган нарк боюнча бааланган финансылык активдер боюнча пайыздык кирешелерди камтыйт.

Киреше же чыгаша жана башка жыйынды кирешелер жөнүндө консолидацияланган отчетто көрсөтүлгөн пайыздык чыгашалар амортизацияланган наркы боюнча бааланган финансылык милдеттенмелерди камтыйт.

(в) Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери

Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери кассадагы накталай акчаны, КРУБдагы жана башка банктардагы “ностро” түрүндөгү эсептерди, ошондой эле адилет нарктын өзгөрүүлөрүнүн олуттуу тобокелдигине кабылбаган жана кыска мөөнөттүү милдеттенмелерди жөнгө салуу үчүн Топ тарабынан колдонулган, 3 айдан кем эмес баштапкы төлөө мөөнөтү менен жогорку өтүмдүү финансылык активдерди камтыйт. Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчетто амортизацияланган нарк боюнча чагылдырылат.

(г) Финансылык активдер жана финансылык милдеттенмелер

Классификация

Финансылык активдер

Баштапкы таанууда финансылык актив амортизацияланган нарк боюнча, же башка жыйынды киреше аркылуу адилет наркы боюнча, же пайда же чыгым аркылуу адилет нарк боюнча баалануучу деп классификацияланат.

Финансылык актив ал төмөнкү эки шартка жооп берген жана Компаниянын кароосу боюнча пайда же чыгым аркылуу адилет нарк боюнча баалануучу катары классификацияланбаган учурда гана амортизацияланган нарк боюнча бааланат:

- актив максаты келишимде каралган акча каражаттарынын агымдарын алуу үчүн активдерди кармап туруу болуп саналган бизнес-моделдин алкагында кармалат; жана
- финансылык активдин келишимдик шарттары менен белгиленген мөөнөттө негизги карыздын суммасын жана негизги сумманын төлөнбөгөн бөлүгүнө чегерилген пайыздардын гана төлөнүшүн билдирген акча каражаттарынын агымдарынын пайда болушу каралган.

Карыздык инструмент ал төмөнкү эки шартка жооп берген жана Компаниянын каалоосу боюнча пайда же чыгым аркылуу адилет нарк боюнча бааланбаган учурда гана башка жыйынды киреше аркылуу адилет нарк боюнча бааланат:

- актив келишимдик акча каражаттарынын агымдарын алуу үчүн активдерди кармап турууга багытталган бизнес-моделдин алкагында кармалат; жана анын келишимдик шарттары белгиленген мөөнөттө негизги сумманы жана негизги сумманын төлөнбөгөн бөлүгүнө пайыздарды гана төлөнү билдирген акча агымдарынын келип чыгышын карайт.

Амортизацияланган нарк боюнча бааланган финансылык активдер сыяктуу эле пайда же чыгымдын курамында таанылган төмөнкү беренелерден тышкары, башка жыйынды киреше аркылуу адилет нарк боюнча бааланган карыздык финансылык активдер боюнча пайда же чыгым башка жыйынды кирешенин курамында таанылат:

- натыйжалуу пайыздык чен ыкмасын колдонуу менен эсептелген пайыздык кирешелер;
- күтүлүүчү кредиттик чыгымдар (ККЧ) жана нарксындануудан чыгымдын суммасын калыбына келтирүү; жана
- валюта курстарынын өзгөрүүсүнөн улам пайда же чыгым.

Башка жыйынды киреше аркылуу адилет нарк боюнча бааланган карыздык финансылык активди таануу токтотулганда, мурда башка жыйынды кирешенин курамында таанылган топтолгон пайда же чыгым өздүк капиталдын курамынан пайда же чыгым курамына кайра классификацияланат.

Соода үчүн арналбаган инвестицияларды үлүштүк инструменттерге алгачкы таанууда Топ өз каалоосу боюнча, аны кийин жокко чыгаруу укугу жок, инвестициялардын адилет наркынын кийинки өзгөрүүлөрүн башка жыйынды кирешенин курамында көрсөтүү жөнүндө чечим кабыл ала алат. Бул тандоо ар бир инвестиция үчүн өзүнчө жасалат.

Мындай үлүштүк инструменттер боюнча пайда жана чыгымдар эч качан пайдага же чыгымга кайра классификацияланбайт жана пайданын же чыгымдын курамындагы нарксыздануу таанылбайт. Дивиденддер алар инвестициянын алгачкы наркынын бир бөлүгүн кайтарууну билдирбесе, пайданын же чыгымдын курамында таанылат (4(н)(ii) эскертүүнү караңыз), мындай учурда дивиденддер башка жыйынды кирешенин курамында таанылат. Инвестиция чыгарылганда башка жыйынды кирешенин курамында таанылган, топтолгон пайда жана чыгымдар бөлүштүрүлбөгөн пайдага жана жалпы банктык тобокелдиктер боюнча башка резервдерге которулат.

Бардык башка финансылык активдер пайда же чыгым аркылуу адилет нарк боюнча бааланган катары классификацияланат.

Мындан тышкары алгачкы таанууда Топ өз каалоосу боюнча амортизацияланган нарк боюнча же башка жыйынды киреше аркылуу адилет нарк боюнча баалоо үчүн критерийлерге жооп берген финансылык активди, андан ары кайра квалификациялоо укугу жок, эгерде бул пайда болушу мүмкүн болгон эсептик шайкеш келбестикти жок кылууга же олуттуу азайтууга мүмкүндүк берсе, пайда же чыгым аркылуу адилет нарк боюнча бааланган катары классификациялай алат.

Бизнес-моделди баалоо

Топ бизнес-моделдин максатын баалоону жүргүзөт, анын алкагында финансылык инструменттердин портфелинин деңгээлинде актив кармалат, анткени бул бизнести

башкаруу ыкмасын жана маалымат жетекчиликке кандай бериле турганын жакшы чагылдырат. Компания тарабынан төмөнкү маалыматтар талдоого алынат:

- Портфелди башкаруу үчүн белгиленген саясаттар жана максаттар, ошондой эле көрсөтүлгөн саясаттардын практикада ишке ашырылышы. Атап айтканда, башкаруу стратегиясы келишимде каралган пайыздык киреше алууга, пайыздык чендердин белгилүү бир түзүмүн сактоого, финансылык активдердин төлөө мөөнөттөрүн ушул активдерди каржылоо үчүн колдонулган финансылык милдеттенмелердин төлөө мөөнөттөрүнө дал келтирүүгө же активдерди сатуу аркылуу акча агымдарын ишке ашырууга багытталганбы талдоого алынат;
- Портфелдин натыйжалуулугу кандай бааланат жана бул маалымат Топтун жетекчилигине кандай жеткирижыл;
- Бизнес-моделдин натыйжалуулугуна (жана ушул бизнес-моделдин алкагында кармалып турган финансылык активдерге) таасир этүүчү тобокелдиктер жана бул тобокелдиктер кандай тескежыл;
- Портфелди башкаруу үчүн жооптуу менеджерлерге сый акы кандай төлөнөт (мисалы, бул сый акы көрсөтүлгөн активдердин адилет наркынан же келишимде каралган активдер боюнча алынган акча агымдарынан көз каранды болобу); мурунку мезгилдердеги сатуулардын жыштыгы, көлөмү жана мөөнөттөрү, мындай сатуулардын себептери, ошондой эле сатуулардын келечектеги деңгээлине карата күтүүлөр. Бирок сатуу деңгээли жөнүндө маалымат өзүнчө эмес, Топтун финансылык активдерди башкаруу максатына кандайча жетишип жаткандыгын жана акча каражаттарынын агымдары кандайча ишке ашырылып жаткандыгын талдоонун алкагында каралат.

Соода үчүн кармалып турган же адилет нарк боюнча аларды башкаруу жүргүзүлгөн жана натыйжалуулугу бааланган финансылык активдер, пайда же чыгым аркылуу адилет нарк боюнча бааланат, анткени алар келишимде каралган акча каражаттарынын агымдарын алуу максатында да, финансылык активдерди сатуу максатында да кармалбайт.

Келишимде каралган акча агымдары негизги сумманы жана пайыздарды гана төлөө болуп саналабы же жокпу деген баалоо

Бул баалоонун максатында “негизги сумма” алгачкы таанууда финансылык активдин адилет наркы катары аныкталат. “Пайыздар” белгилүү бир убакыт аралыгында төлөнбөй калган негизги сумма боюнча кредиттик тобокелдик үчүн жана кредиттөөгө байланыштуу башка негизги тобокелдиктер жана чыгымдар (мисалы, ликвиддүүлүк тобокелдиги жана административдик чыгымдар), ошондой эле пайда маржасы үчүн акчанын убактылуу наркынын ордун толтуруу катары аныкталат.

Келишимде каралган акча агымдары негизги сумманын жана негизги сумманын төлөнбөгөн бөлүгүнө пайыздарды гана төлөө болуп саналабы же жокпу деген баалоодо (“SPPI критерийи”), Топ финансылык инструменттин келишимдик шарттарын талдайт. Буга финансылык активдин кандайдыр бир келишимдик шарты камтыганын баалоо кирет, ал келишимде каралган акча агымдарынын мөөнөтүн же суммасын өзгөртүшү мүмкүн, ошондуктан финансылык актив талдоого алынган талапка жооп бербейт. Баалоону жүргүзүүдө Топ төмөнкүлөрдү эске алат:

- акча агымдарынын мөөнөтүн же суммасын өзгөртө турган шарттуу окуялар;
- рычаг таасирине (леверидж) ээ болгон шарттар;
- мөөнөтүнөн мурда төлөө жана колдонуу мөөнөтүн узартуу жөнүндө шарттар;
- Топтун талаптарын белгиленген активдерден түшкөн акча агымдары менен чектеген шарттар (мисалы, регресс укугу жок финансылык активдер); жана
- акчанын убактылуу наркы үчүн ордун толтуруунун өзгөрүшүнө алып келген шарттар – мисалы, мезгил-мезгили менен пайыздык чендерди кайра карап чыгуу.

Кайра квалификациялоо

Топ финансылык активдерди башкаруу боюнча өзүнүн бизнес-моделдин өзгөрткөн мезгилден кийинки мезгилден башка учурларда, финансылык активдердин классификациясы алгачкы таануудан кийин өзгөрбөйт. Жаңы категорияга тиешелүү классификация жана баалоо талаптары Топтун финансылык активдерин кайра классификациялоого алып келген бизнес-моделдеги өзгөрүүлөр пайда болгондон кийинки биринчи отчеттук мезгилдин биринчи күнүнөн баштап перспективалуу колдонулат. Келишимде каралган акча агымдарындагы өзгөрүүлөр төмөндө “*Финансылык активдерди модификациялоо жана таанууну токтотуу*” бөлүмүндө берилген эсепке алуу саясатына ылайык талданат.

Финансылык милдеттенмелер

Топ финансылык кепилдик келишимдеринен жана зайым берүү боюнча милдеттенмелерден тышкары, финансылык милдеттенмелерди амортизацияланган нарк боюнча баалануучу катары классификациялайт.

Кайра классификациялоо

Финансылык милдеттенмелердин классификациясы аларды баштапкы тааныгандан кийин өзгөртүлбөйт.

Таанууну токтотуу

Финансылык активдер

Топ келишимде каралган активден түшкөн акча каражаттарынын агымына карата укуктардын колдонуу мөөнөтү бүткөндө же башка тарапка финансылык активге менчик укугуна байланыштуу дээрлик бардык тобокелдиктер жана пайдалар өткөрүлүп берилген бүтүмдүн натыйжасында бул активден түшкөн акча каражаттарынын агымдарын алуу укугун башка тарапка өткөрүп бергенде, же Топ финансылык активге менчик укугуна байланыштуу дээрлик бардык тобокелдиктерди жана пайдаларды өткөрүп бербегенде, сактабаганда жана бул финансылык активге көзөмөлдү сактабаганда, финансылык активди таанууну токтотот.

Финансылык активди таануу токтотулганда, активдин баланстык наркынын (же таануу токтотулган активдин бөлүгүнө бөлүштүрүлгөн баланстык нарктын) жана (i) алынган ордун толтуруу суммасынын (анын ичинде алынган жаңы милдеттенмелердин наркын алып салуу менен алынган жаңы активдин наркы) жана (ii) башка жыйынды кирешенин курамында таанылган ар кандай топтолгон пайданын же чыгымдын ортосундагы айырма пайда же чыгымдын курамында таанылат.

Банктын кароосу боюнча башка жыйынды киреше аркылуу адилет нарк боюнча баалоо категориясына классификацияланган үлүштүк инвестициялык баалуу кагаздар боюнча башка жыйынды кирешенин курамында таанылган пайданын/чыгымдын топтолгон суммасы, 4(г)-эскертүүсүндө түшүндүрүлгөндөй, мындай баалуу кагаздарды таануу токтотулганда пайда же чыгымдын курамында кайра классификацияланбайт. Ага карата таанууну токтотуу талаптары сакталган, Топ тарабынан түзүлгөн же анда сакталып калган, өткөрүлүп берилген финансылык активдерге катышуу үлүшү өзүнчө актив же милдеттенмелер катары таанылат.

Топ анын шарттары боюнча финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчетто таанылган активдерди өткөрүп берилген, бирок ошол эле учурда өткөрүлүп берилген активдерге же алардын бир бөлүгүнө карата менчик укугуна байланыштуу бардык же дээрлик бардык тобокелдиктерди жана пайдаларды өзүндө сактап калган бүтүмдөрдү түзөт. Мындай учурларда өткөрүлүп берилген активдерди эсепке алууда таануу токтотулбайт. Мындай бүтүмдөрдүн мисалдары болуп баалуу кагаздарды зайымга берүү жана “РЕПО” бүтүмдөрү саналат.

Топ финансылык активге карата менчик укугуна байланыштуу дээрлик бардык тобокелдиктерди жана пайдаларды сактап калбаган же өткөрүп бербеген жана өткөрүлүп берилген активге көзөмөлдү сактап калган бүтүмдөрдө, ал Топтун өткөрүлүп берилген

активдин наркынын өзгөрүү тобокелдигине дуушар болуу даражасы катары аныкталган, активди өзүндө сактап калган өлчөмдө таанууну улантат.

Финансылык милдеттенмелер

Топ тиешелүү келишим боюнча анын милдети аткарылган же жокко чыгарылган учурда же алардын колдонуу мөөнөтү аяктаганда финансылык милдеттенмелерди таанууну токтотот (4(г)-эскертүү).

Финансылык активдердин жана финансылык милдеттенмелердин шарттарын модификациялоо

Финансылык активдер

Эгерде финансылык активдин шарттары өзгөрсө, Топ мындай модификацияданган актив боюнча акча каражаттарынын агымдары олуттуу айырмаланабы же жокпу баалайт. Эгерде акча каражаттарынын агымдары олуттуу айырмаланса (“шарттарды олуттуу өзгөртүү”), анда баштапкы финансылык актив боюнча келишимде каралган акча каражаттарынын агымдарына болгон укуктардын мөөнөтү аяктады деп эсептелет. Бул учурда баштапкы финансылык активди таануу токтотулат жана жаңы финансылык актив адилет нарк боюнча, тиешелүү бүтүм боюнча чыгымдарды кошуу менен эсепке алынат. Модификациялоонун алкагында келип чыккан комиссиялык сый акылардын суммасы сепке алууда төмөнкүдөй этаанылат:

- жаңы активдин адилет наркын аныктоодо эске алынган комиссиялык сый акылардын суммасы, ошондой эле тиешелүү бүтүм боюнча чыгымдардын ордун толтурууну түзгөн комиссиялык сый акылардын суммасы бул активди баштапкы баалоого киргизирил; жана
- башка комиссиялык сый акылардын суммасы таанууну токтотуудан түшкөн пайданын же зыяндын бир бөлүгү катары пайда же зыяндын курамында таанылат.

Учурдагы финансылык активдер же финансылык милдеттенмелер боюнча акча каражаттарынын агымдарынын өзгөрүүлөрү, эгерде алар келишимдин учурдагы шарттарынын натыйжасы болсо, шарттарды модификациялоо болуп эсептелбейт, мисалы, тиешелүү кредиттөө келишими Топко пайыздык чендерди өзгөртүүгө мүмкүндүк берсе, КРУБдун негизги чендеринин өзгөрүшүнөн улам Топ тарабынан пайыздык чендерди өзгөртүү.

Топ шарттарды модификациялоо олуттуубу же жокпу, башкача айтканда, баштапкы финансылык актив боюнча акча каражаттарынын агымдары жана модификацияланган же аны алмаштырган финансылык актив боюнча акча агымдары олуттуу айырмаланабы же жокпу, сандык жана сапаттык баалоону жүргүзөт. Топ шарттарды модификациялоонун маанилүүлүгүнө сандык жана сапаттык баалоо жүргүзөт, сапаттык факторлорду, сандык факторлорду жана сапаттык жана сандык факторлордун жалпы таасирин талдайт. Эгерде акча каражаттарынын агымдары олуттуу айырмаланса, анда баштапкы финансылык актив боюнча келишимде каралган акча агымдарына болгон укуктардын мөөнөтү аяктады деп эсептелет. Бул баалоону жүргүзүүдө Топ финансылык милдеттенмелерди таанууну токтотуу боюнча көрсөтмөлөрдү аналогия боюнча жетекчиликке алат.

Өзгөртүлгөн шарттар баштапкы келишимдик шарттардан олуттуу айырмаланабы же жокпу аныктоо үчүн, Топ келишимде каралган акча агымдары модификациялоодон кийин SPPI болуп саналбайт, валютанын өзгөрүшү же контрагенттин, ковенанттардын алмашуусу сыяктуу сапаттык жана сандык факторлорду талдайт.

Эгерде модификациялоо зайымчынын финансылык кыйынчылыктары менен шартталса, анда мындай модификациялоонун максаты, эреже болгондой, баштапкыдан олуттуу айырмаланган шарттарда жаңы активди түзүү (берүү) эмес, баштапкы келишимдин шарттарына ылайык активдин наркын мүмкүн болушунча максималдуу суммада ордун толтуруу болуп саналат. Эгерде Топ финансылык активди колдонуудагы келишимде каралган акча каражаттарынын агымдарынын бир бөлүгүн кечүүгө алып келгендей кылып модификациялоону пландаштырса, анда ал өзгөртүүлөрдү киргизүүдөн мурун бул активдин

бир бөлүгүн эсептен чыгаруу керекпи же жокпу талдоого тийиш (төмөн жакта эсептен алуу саясатын караңыз). Бул ыкма сандык баалоонун натыйжасына таасирин тийгизет жана мындай учурларда тиешелүү финансылык активди таанууну токтотуу критерийлери сакталбайт. Топ шарттарды модификациялоо олуттуубу же жокпу деп сапаттык баалоону жүргүзөт.

Эгерде амортизацияланган нарк боюнча же башка жыйынды киреше аркылуу адилет нарк боюнча бааланган финансылык активдин шарттарын модификациялоо бул финансылык активди таанууну токтотууга алып келбесе, анда Топ бул активдин дүң баланстык наркын ушул актив боюнча баштапкы натыйжалуу пайыздык ченди колдонуу менен кайра эсептейт жана пайда болгон айырманы пайда же чыгымдын курамындагы модификациялоодон пайда же чыгым катары тааныйт. Өзгөрүлмө пайыздык чен менен финансылык активдерге карата модификациялоодон пайданы же чыгымды эсептөөдө колдонулган баштапкы натыйжалуу пайыздык чен модификациялоо жүргүзүлгөн учурдагы рыноктук шарттарды чагылдыруу үчүн корректировкаланат. Мындай модификациялоонун алкагында келип чыккан чыгымдар же төлөнгөн комиссиялар жана алынган комиссиялык сый акылар модификацияланган финансылык активдин дүң баланстык наркын корректировкалайт жана модификацияланган финансылык активдин калган колдонуу мөөнөтүнүн ичинде амортизацияланат.

Модификациялоодон келип чыккан пайда же чыгым пайда же чыгым жана башка жыйынды киреше жөнүндө консолидацияланган отчетто модификациялоодон пайда/чыгым катары көрсөтүлөт.

Шарттары менен Зайымчынын олуттуу айыптарсыз, номиналдык наркы боюнча мөөнөтүнөн мурда төлөө укугу каралган, пайыздык чени белгиленген кредиттер үчүн рыноктук шарттардын өзгөрүшүнө жооп катары пайыздык ченди рыноктук деңгээлге чейин өзгөртүү Топ тарабынан өзгөрүлмө пайыздык чен менен инструменттерди эсепке алуу тартибине окшош эсепке алынат, башкача айтканда, натыйжалуу пайыздык чен перспективдүү кайра каралат.

Финансылык милдеттенмелер

Топ модификацияланган милдеттенме боюнча акча каражаттарынын агымдарынын көлөмү олуттуу өзгөргөндөй анын шарттары өзгөртүлгөндө, финансылык милдеттенмелерди таанууну токтотот. Мындай учурда шарттары модификацияланган жаңы финансылык милдеттенме адилет нарк боюнча таанылат. Мурунку финансылык милдеттенменин баланстык наркы менен шарттары модификацияланган жаңы финансылык милдеттенменин наркынын ортосундагы айырма пайда же чыгымдын курамында таанылат. Төлөнгөн ордун толтуруу, эгерде мындайлар болсо, өткөрүлүп берилген финансылык эмес активдерди жана кабыл алынган милдеттенмелерди, анын ичинде жаңы модификацияланган финансылык милдеттенмени камтыйт.

Топ шарттарды модификациялоонун олуттуулугун сандык жана сапаттык баалоону жүргүзөт, сапаттык факторлорду, сандык факторлорду жана сапаттык жана сандык факторлордун жыйынды таасирин талдайт. Топ төмөнкү сапаттык факторлордун негизинде шарттарды модификациялоо олуттуу болуп саналат деген корутундуга келет:

- финансылык милдеттенмелердин валютасынын өзгөрүшү;
- камсыздоо түрүнүн же башка активдин сапатын жогорулатуу каражаттарынын өзгөрүшү;
- конвертациялоо шарттарын кошуу;
- финансылык милдеттенмелердин субординациясын өзгөртүү.

Шарттарды сандык баалоо максатында эгерде жаңы шарттарга ылайык акча каражаттарынын агымдарынын белгиленген наркы, анын ичинде баштапкы натыйжалуу пайыздык чен боюнча дисконттолгон, алынган комиссиялык сый акыны алып салгандан кийин комиссиялык сый акы төлөмдөрү, баштапкы финансылык милдеттенме боюнча калган акча каражаттарынын агымдарынын дисконттолгон белгиленген наркынан кеминде 10% айырмаланса, шарттар олуттуу айырмаланат деп эсептелет.

Эгерде финансылык милдеттенмелердин шарттарын модификациялоо аны таанууну токтотууга алып келбесе, анда милдеттенмелердин амортизацияланган наркы модификацияланган акча каражаттарынын агымдарын баштапкы натыйжалуу пайыздык чен боюнча дисконттоо аркылуу кайра эсептелет жана жыйынтыгында пайда болгон айырма пайда же чыгым катары пайда же чыгымдын курамында таанылат. Өзгөрүлмө пайыздык чен менен финансылык милдеттенмелерге карата модификациялоодон түшкөн пайданы же чыгымды эсептөөдө колдонулган баштапкы натыйжалуу пайыздык чен модификациялоо жүргүзүлгөн учурдагы рыноктук шарттарды чагылдыруу үчүн корректировкаланат. Модификациялоонун алкагында келип чыккан чыгымдар же төлөнгөн комиссиялар милдеттенмелердин баланстык наркын корректировкалоо катары таанылат жана модификацияланган финансылык милдеттенмелердин калган мөөнөтүнүн ичинде инструмент боюнча натыйжалуу пайыздык ченди кайра эсептөө аркылуу амортизацияланат.

Нарксыздануу

5-эскертүүнү дагы караңыз.

Топ төмөнкү финансылык инструменттер боюнча күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга баалоо резервин пайда же чыгым аркылуу адилет нарк боюнча бааланбоочу катары тааныйт:

- карыздык инструменттер болуп саналган финансылык активдер;
- чыгарылган финансылык кепилдик келишимдери; жана
- зайымдарды берүү боюнча чыгарылган милдеттенмелер.

Карыздык инструменттерге инвестициялар боюнча нарксыздануудан чыгымдар таанылбайт.

Топ күтүлүүчү кредиттик чыгымдар үчүн баалоо резервдерин алар боюнча резервдин суммасы 12 айлык күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга барабар болгон, төмөнкү инструменттерден тышкары, бүтүндөй мөөнөттө күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга барабар суммада тааныйт:

- отчеттук датага карата абал боюнча төмөнкү кредиттик тобокелдикке ээ болгон карыздык инвестициялык баалуу кагаздар; жана
- ал боюнча кредиттик тобокелдик аларды баштапкы таануу учурунан тартып олуттуу жогорулабаган башка финансылык инструменттер (5-эскертүүнү караңыз).

Топтун эгерде карыздык инвестициялык баалуу кагаз кредиттик рейтинги дүйнө жүзү боюнча кабыл алынган “инвестициялык сапат” рейтингинин дүйнөдө жалпы кабыл алынган аныктамасына дал келсе, анда анын кредиттик тобокелдиги төмөн деп эсептейт.

12 айлык күтүлүүчү кредиттик чыгымдар – бул отчеттук күндөн кийинки 12 айдын ичинде мүмкүн болгон финансылык инструмент боюнча дефолт окуяларынын натыйжасында күтүлүүчү кредиттик чыгымдардын бир бөлүгү. 12 айлык күтүлүүчү кредиттик чыгымдар таанылган финансылык инструменттер “1-стадиядагы” финансылык инструменттерге кирет.

Толук мөөнөткө күтүлүүчү кредиттик чыгымдар финансылык инструменттин күтүлгөн колдонуу мөөнөтү аралыгында бардык мүмкүн болгон дефолт окуяларынын натыйжасында күтүлүүчү кредиттик чыгымдар катары аныкталат. Толук мөөнөткө ККЧ таанылган финансылык инструменттер “2-стадиядагы” (эгерде финансылык инструменттин кредиттик тобокелдиги алгачкы таанылгандан бери олуттуу түрдө жогорулаган болсо, бирок финансылык инструмент кредиттик-нарксыздалбаган болуп саналса) жана “3-стадиядагы” (эгерде финансылык инструмент кредиттик-нарксыздалган болуп саналса) финансылык инструменттерге кирет.

Күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга баа берүү

Күтүлүүчү кредиттик чыгымдар дефолттун башталуу ыкмыталдуулук деңгээли боюнча өлчөнгөн, кредиттик чыгымдарды эсептик баалоону билдирет. Алар төмөнкүдөй бааланат:

- *отчеттук датага карата абал боюнча кредиттик-нарксызданбаган болуп саналган финансылык активдерге карата:* бардык күтүлүүчү акча каражаттарын кем алуунун келтирилген наркы катары (башкача айтканда келишимге ылайык Банкка тиешелүү

акча каражаттарынын агымдарынын жана Банк алууну күткөн акча каражаттарынын агымдарынын ортосундагы айырма);

- *отчеттук датага карата абал боюнча кредиттик-нарксызданган болуп саналган финансылык активдерге карата:* активдердин дүң баланстык наркы менен акча каражаттарынын эсептик келечектеги агымдарынын келтирилген наркынын ортосундагы айырма катары;
- *зайымдарды берүү боюнча милдеттенмелердин пайдаланылбаган бөлүгүнө карата:* эгерде зайымдарды берүү боюнча милдеттенмелердин ээси зайым алууга өзүнүн укугун пайдаланса, келишимде каралган акча агымдарынын жана эгерде бул зайым берилсе, Банк алууну күткөн акча агымдарынын ортосундагы айырманын келтирилген наркы катары; жана
- *финансылык кепилдик келишимдерине карата:* Банк ордун толтурууну күткөн сумманы эсептен алуу менен, ал тарткан кредиттик чыгымды компенсациялоо үчүн келишимдин ээсине күтүлгөн төлөмдөрдүн келтирилген наркы катары.

5-эскертүүнү дагы караңыз.

Реструктуризацияланган финансылык активдер

Эгерде тараптардын макулдашуусу боюнча финансылык активдин шарттары кайра каралса же финансылык активдин шарттары модификацияланса, же зайымчынын финансылык кыйынчылыктарынан улам учурдагы финансылык актив жаңысына алмаштырылса, бул финансылык активди таанууну токтотуу зарылдыгына баа берилет (4(г) эскертүүнү караңыз) жана күтүлүүчү кредиттик чыгымдар төмөнкүдөй бааланат.

- Эгерде күтүлүүчү реструктуризация учурдагы активди таанууну токтотууга алып келбесе, анда модификацияланган финансылык актив боюнча күтүлүүчү акча каражаттарынын агымдары учурдагы актив боюнча акча каражаттарын кем алуу суммасын эсептөөгө киргизилет (5-Эскертүүнү караңыз).
- Эгерде күтүлүүчү реструктуризация учурдагы активди таанууну токтотууга алып келсе, анда жаңы активдин күтүлгөн адилет наркы аны таануу токтотулган учурда учурдагы актив боюнча акыркы акча каражаттарынын агымы катары каралат. Бул сумма учурдагы финансылык актив боюнча баштапкы натыйжалуу пайыздык ченди колдонуу менен таануу токтотулган күндөн тартып отчеттук күнгө чейинки мезгилге дисконттолгон учурдагы финансылык актив боюнча акча каражаттарынын кем алуу суммасын эсептөөгө киргизилет.

Кредиттик нарксызданган финансылык активдер

Ар бир отчеттук датага карата Топ амортизацияланган наркы боюнча эсепке алынган финансылык активдерди жана башка жыйынды киреше аркылуу адилет нарк боюнча эсепке алынган карыздык финансылык активдерди кредиттик нарксыздануу предметине баалоону жүргүзөт (“3-стадиядагы” финансылык активдерге тиешелүү). Эгерде мындай финансылык актив боюнча эсептелген келечектеги акча агымдарына терс таасирин тийгизген бир же бир нече окуялар болсо, финансылык актив “кредиттик-нарксызданган” болуп саналат.

Финансылык активдин кредиттик нарксыздануусунун далили төмөнкү байкоого алынуучу маалыматтар болуп саналат:

- зайымчынын же эмитенттин олуттуу финансылык кыйынчылыктар;
- дефолт же төлөмдүн мөөнөтүн өткөрүп жиберүү сыяктуу келишимдин шарттарын бузуу;
- Топ тарабынан кредитти же аванс төлөмүн башка жагдайларда Топ карабай турган шарттарда реструктуризациялоо;
- зайымчынын банкроттук же башка финансылык кайра уюштуруу ыктымалдыгынын пайда болушу; же
- финансылык кыйынчылыктардын натыйжасында баалуу кагаздар үчүн активдүү рыноктун жоголушу.

Зайымчынын финансылык абалынын начарлашынан улам шарттары кайра каралган кредит, эреже болгондой, келишимде каралган акча каражаттарынын агымдарын албай калуу тобокелдиги олуттуу түрдө азайганын жана нарксыздануунун башка белгилери жок экенин тастыктаган далилдер болбосо, кредиттик нарксызданган болуп эсептелет. Мындан тышкары мөөнөтү 90 күн же андан ашык мөөнөтү өтүп кеткен чекене кредиттер кредиттик нарксызданган болуп эсептелет.

Финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчетто күтүлүүчү кредиттик чыгымдар үчүн баалоо резервин чагылдыруу

Күтүлүүчү кредиттик чыгымдар боюнча баалоо резерви финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчетто төмөнкүдөй түрдө берилет:

- амортизацияланган нарк боюнча финансылык активдер: бул активдердин дүң баланстык наркынын азайышы катары;
- зайымдарды берүү боюнча милдеттенмелер жана финансылык кепилдик келишимдери: жалпы учурда резерв катары;
- эгерде финансылык инструмент талап кылынган, ошондой эле талап кылынбаган компонентти камтыса жана Топ кабыл алынган зайым берүү боюнча милдеттенме боюнча күтүлүүчү кредиттик чыгымдарды мурда талап кылынган бөлүгүнөн (берилген кредиттен) өзүнчө аныктай албаса: Топ эки компонент боюнча чыгымдарга баалоо резервин көрсөтөт. Жыйынды сумма талап кылынган бөлүгүнүн (берилген кредиттин) дүң баланстык наркын азайтуу катары көрсөтүлөт. Колдонулган компоненттин дүң баланстык наркы үчүн баалоо резервинин өлчөмүнүн жоогрулашы баалоо милдеттенмелери катары көрсөтүлөт.

Эсептен алуулар

Зайымдар жана карыздык баалуу кагаздар эгерде финансылык активдин толук суммасын же анын бир бөлүгүн ордун толтурууга негиздүү күтүүлөр жок болсо, эсептен чыгарылат (жарым-жартылай же толук суммада). Эреже болгондой, бул Топ эмитенттин карыздын суммасын төлөө үчүн жетиштүү көлөмдөгү акча агымын түзө ала турган активдери же киреше булактары жок деп аныкталган учур. Бул баалоо ар бир актив үчүн өзүнчө жүргүзүлөт.

Мурда эсептен чыгарылган суммалардын ордун толтуруу пайда же чыгым жана башка жыйынды киреше жөнүндө консолидацияланган отчетто “карыздык финансылык активдердин нарксыздануусунан чыгымдар” беренесинде чагылдырылат.

Бирок эсептен чыгарылган финансылык активдер Топтун тиешелүү суммалардын ордун толтуруу боюнча жол-жоболоруна ылайык келишин камсыз кылуу максатында укуктук колдонуу объект бойдон калат.

(д) Кардарларга берилген кредиттер

Финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчеттун “Кардарларга берилген кредиттер” беренесин камтыйт: амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер (4(г) эскертүүнү караңыз); алар алгач адилет нарк боюнча, плюс бүтүм боюнча кошумча түз чыгымдарды кошуу менен бааланат жана кийин натыйжалуу пайыздык чен ыкмасын колдонуу менен алардын амортизацияланган наркы боюнча бааланат.

(е) Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар

Финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчеттун “Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар” беренеси амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздарды камтыйт (4(г) эскертүүнү караңыз); алар алгач адилет нарк боюнча, плюс бүтүм боюнча кошумча түз чыгымдарды кошуу менен бааланат жана кийин натыйжалуу пайыздык чен ыкмасын колдонуу менен алардын амортизацияланган наркы боюнча бааланат.

(ж) Депозиттер, башка зайым каражаттары, чыгарылган карыздык баалуу кагаздар жана субординацияланган милдеттенмелер

Депозиттер, башка зайым каражаттары, чыгарылган карыздык баалуу кагаздар жана субординацияланган милдеттенмелер алгач адилет нарк боюнча, бүтүм боюнча тиешелүү түз чыгымдарды кемитүү менен бааланат жана кийин натыйжалуу пайыздык чен ыкмасын колдонуу менен алардын амортизацияланган наркы боюнча бааланат.

(з) Финансылык кепилдик келишимдери жана зайым берүү боюнча милдеттенмелер

Финансылык кепилдик келишими – бул Топту кепилдик ээсине келишимде көрсөтүлгөн карызкор карыздык инструменттин шарттарында белгиленген мөөнөттө төлөмдү жүргүзө албагандыктан, ал тарткан чыгымды компенсациялоо үчүн белгилүү бир төлөмдөрдү жүргүзүүгө милдеттендирген келишим. Зайым берүү боюнча милдеттенме – бул алдын ала макулдашылган шарттарда жана белгиленген мөөнөттө зайым берүү боюнча бекем милдеттенме.

Финансылык кепилдик келишимдерине жана зайым берүү боюнча милдеттенмелерге карата келип чыккан милдеттенмелер башка милдеттенмелердин курамына киргизилген.

Зайым берүү боюнча милдеттенмелер төмөнкү учурлардан тышкары, финансылык отчетто таанылбайт:

- Топ адилет нарк боюнча бааланган, өзгөрүүлөрү пайда же чыгымдын курамында чагылдырылган финансылык милдеттенмелер категориясына киргизген кредиттерди берүү боюнча милдеттенмелер;
- эгерде Топтун кредиттерди берүү боюнча милдеттенмелерге байланыштуу сатылып алынган активдерди алар пайда болгондон кийин көп өтпөй сатуу боюнча мурунку тажрыйбасы болсо, ошол эле класстагы инструменттерге таандык кредиттерди берүү боюнча окшош милдеттенмелер туунду финансылык инструменттер катары каралат;
- акча каражаттары менен же башка финансылык инструментти өткөрүп берүү же чыгаруу аркылуу келишим боюнча нетто-өлчөмдө эсептешүүлөр жүргүзүлүүчү кредиттерди берүү боюнча милдеттенмелер;
- рыноктук көрсөткүчтөн төмөн чен боюнча кредиттерди берүү боюнча милдеттенмелер.

(и) Негизги каражаттар

Жеке активдер

Негизги каражаттардын объекттери амортизациянын жана нарксыздануудан келип чыккан чыгымдардын топтолгон суммаларын алып салгандан кийинки өздүк наркы боюнча чагылдырылат.

Эгерде негизги каражаттардын объектиси пайдалуу колдонуу мөөнөтү ар кандай болгон бир нече компоненттен турса, анда мындай компоненттер негизги каражаттардын өзүнчө объекттери катары чагылдырылат.

Амортизация

Негизги каражаттар боюнча амортизация алардын пайдалуу колдонуу мөөнөтүнүн ичинде бирдей чегерүү ыкмасы менен чегерилет жана киреше же чыгашанын курамында чагылдырылат. Амортизация активдер жеткиликтүү жана колдонууга даяр болгон датадан тартып башталат. Негизги каражаттардын ар кандай объекттеринин пайдалуу колдонуу мөөнөттөрү төмөнкүдөй болушу мүмкүн:

Имараттар	50 жыл;
Курулмалар	15 жыл;
Ижарага алынган менчикти абаттоо	3 жыл;
Кеңсе эмереги жана буюмдар	5 жыл;
Жабдуу	3-5 жыл;
Транспорттук каражаттар	5 жыл.

Оңдоого жана калыбына келтирүүгө тиешелүү чыгымдар пайда болгонуна жараша чыгашаларга киргизилет жана алар капиталдаштырылууга тийиш болбосо, операциялык чыгашалардын курамына киргизилет.

(к) Ижара келишимдери

Топ ижара башталган күндөн тартып пайдалануу укугу формасында активди жана ижара боюнча милдеттенмени тааныйт. Пайдалануу укугу формасындагы актив алгачкы нарк боюнча бааланат, андан кийин – топтолгон амортизацияны жана нарксыздануудан келип чыккан чыгымдарды алып салуу менен алгачкы нарк боюнча бааланат жана ижара боюнча милдеттенмелердин белгилүү бир кайра баалоолорун чагылдыруу үчүн корректировкаланат.

Ижара боюнча милдеттенме алгач ижаранын башталыш күнүнө карата төлөнө элек, ижара келишиминде камтылган пайыздык ченди колдонуу менен дисконттолгон ижара төлөмдөрүнүн келтирилген наркы боюнча бааланат, же эгерде бул ченди оңой аныктоо мүмкүн болбосо, Топтун кошумча зайым каражаттарын алуу чени боюнча бааланат. Эреже катары, Топ дисконттоо чен катары кошумча зайым каражаттарын тартуу ченин колдонот.

Ижара боюнча милдеттенмелердин баланстык наркы кийин бул милдеттенме боюнча пайыздардын суммасына көбөйтүлөт жана ишке ашырылган ижара төлөмдөрүнүн суммасына азайтылат.

Ижараны аныктоо

Топ ижаранын жаңы аныктамасынын негизинде ижара келишимиби же ал ижараны карайбы баалайт. ФОЭС (IFRS) 16га ылайык, эгерде бул келишим боюнча белгиленген мөөнөткө карата аныкталган активди пайдаланууну көзөмөлдөө укугу ордун толтуруунун ордуна өткөрүлүп берилсе, келишим ижара келишими болуп саналат же анда ижара компоненти камтылат.

Ижара компонентин камтыган келишим күчүнө киргенде же модификацияланганда, Топ келишимде каралган ордун толтурууну ар бир ижара компонентине жана ижарага тиешеси жок компонентке анын өзүнчө бүтүм баасынын негизинде бөлүштүрөт.

Топ ижарачы катары

Ижарачы катары Топ көпчүлүк ижара келишимдери үчүн пайдалануу укуктары формасындагы активдерди (24-эскертүү) жана ижара боюнча милдеттенмелерди (31-эскертүү) тааныйт, башкача айтканда мындай ижара келишимдери баланста чагылдырылат.

Топ ижарага берүүчү катары

Банк алып коюлган камсыздоонү бөлүп төлөө шарты менен бир катар алдын ала сатып алуу-сатуу келишимдерин түзгөн. Бул келишимдер Банк тарабынан ФОЭС (IFRS) 16га ылайык финансылык ижара боюнча дебитордук карыз катары классификацияланат, себеби Банк бул активдерди ижарачыга сый акы үчүн пайдаланууга берген, келишимдин мөөнөтү аяктагандан кийин активдерге болгон менчик укугу сатып алуучуга өтөт, ал эми келишимдин башталышында төлөмдөрдүн келтирилген наркы сатылуучу активдин бүткүл адилет наркын билдирет.

(л) Алып коюлган активдер

Алып коюлган активдер эки чоңдуктун ичинен эң кичинеси боюнча эске алынат: иш жүзүндөгү өздүк наркы же мүмүүн болуучу сатуунун таза наркы.

Мүмкүн болуучу таза сатуу наркы бул объект боюнча жумуштарды аяктоо жана аны сатуу боюнча болжолдуу чыгымдарды алып салуу менен, ишкананын кадимки чарбалык ишинин жүрүшүндөгү камдыктар объектисин сатуунун болжолдуу (эсептик) баасы болуп саналат.

(м) Резервдер

Резерв Топто болгон окуянын натыйжасында юридикалык же негиздүү милдеттенмеси пайда болгон жана бул милдеттенмелерди аткаруу үчүн каражаттардын агып чыгышы талап кылынат деген ыктымалдуулук болгон учурда, финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчетто чагылдырылат. Эгерде мындай милдеттенмелердин суммасы олуттуу болсо, резервдер мында салык салууга чейинки дисконттолгон ченди колдонуу менен, болжолдонгон келечектеги акча каражаттарынын агымдарын дисконттоо аркылуу аныкталат, ал акчанын убакыттык наркынын учурдагы рыноктук баасын жана бул ылайык келгенде, бул милдеттенмеге тиешелүү тобокелдиктерди чагылдырат.

(н) Акционердик капитал

(i) Жөнөкөй акциялар

Жөнөкөй акциялар капитал катары классификацияланат. Жөнөкөй акцияларды чыгарууга түздөн-түз байланышкан кошумча чыгымдар салыктык таасирди эске алуу менен өздүк капиталдын көлөмүнөн алып салуу катары чагылдырылат.

(ii) Дивиденддер

Топтун дивиденддерди жарыялоо жана төлөө мүмкүнчүлүгү Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдары менен жөнгө салынат.

Жөнөкөй акциялар боюнча дивиденддер консолидацияланган финансылык отчетто бөлүштүрүлбөгөн пайданы пайдалануу катары алар жарыяланган сайын чагылдырылат.

(о) Салык салуу

Пайда салыгынын суммасы учурдагы салыктын суммасын жана кийинкиге калтырылган салыктын суммасын камтыйт. Пайда салыгы башка жыйынды кирешенин курамында чагылдырылган операцияларга же капиталдын эсептеринде түздөн-түз чагылдырылган менчик ээлери менен болгон операцияларга тиешелүү суммаларды кошпогондо, толук көлөмдө пайда же чыгымдын курамында чагылдырылат, алар тиешелүүлүгүнө жараша башка жыйынды кирешенин курамында же түздөн-түз капиталдын курамында чагылдырылат.

Учурдагы пайда салыгы жыл ичиндеги салык салынуучу болжолдуу пайданын өлчөмүнө жараша отчеттук датага карата колдонулган же маңызы боюнча колдонууга киргизилген пайда салыгынын чендери, ошондой эле өткөн жылдардагы пайда салыгы боюнча коррективдиктер эске алынып эсептелет.

Кийинкиге калтырылган салыктык активдер жана кийинкиге калтырылган салыктык милдеттенмелер консолидацияланган финансылык отчетто чагылдыруу максатында аныкталган активдердин жана милдеттенмелердин баланстык наркынын ортосундагы убактылуу айырмачылыктарга жана алардын салыктык базасына карата чагылдырылат. Кийинкиге калтырылган салыктык активдер жана кийинкиге калтырылган салыктык милдеттенмелер төмөнкү убактылуу айырмачылыктарга карата таанылбайт: консолидацияланган финансылык отчетто гудвиллди чагылдырууга байланыштуу айырмачылыктар жана салык салынуучу базаны азайтпаган айырмачылыктар, аларды баштапкы чагылдыруу фактысы бухгалтердик да, салык салынуучу пайдага да таасир тийгизбеген активдерге жана милдеттенмелерге тиешелүү айырмачылыктар; ошондой эле башкы ишкана көрсөтүлгөн айырмачылыктарды ишке ашыруу убактысын көзөмөлдөөгө мүмкүнчүлүгү болгон жана бул убактылуу айырмачылыктар жакынкы келечекте ишке ашырылбай турганына ишенимдүүлүк болгон учурда, туунду ишканаларга инвестицияларга байланыштуу убактылуу айырмачылыктар.

Кийинкиге калтырылган салыкты баалоо салыктык кесепеттерди чагылдырат, алар Топ отчеттук мезгилдин аягында активдердин жана милдеттенмелердин баланстык наркынын ордун толтурууну же төлөөнү пландаган ыкмадан көз каранды болот. Кийинкиге калтырылган салыктын өлчөмү убакыттык айырманы калыбына келтирүү учурунда, колдонуудагы же отчеттук датага карата абал боюнча маңызы боюнча колдонууга киргизилген мыйзамдарга таянуу менен, келечекте колдонула турган салыктык чендерге жараша аныкталат.

Кийинкиге калтырылган салыктык актив келечекте убакыттык айырмачылыктарды, пайдаланылбаган салыктык чыгымдарды жана кредиттерди жабууга жетиштүү салык салынуучу пайда алынышы ыктымал болгон өлчөмдө чагылдырылат. Кийинкиге калтырылган салыктык активдин өлчөмү анын ишке ашырылышынан тиешелүү пайда алуу ыктымалдыгы жок болгонго жараша азайтылат.

(п) Камсыздандыруу келишимдери

ФӨЭС (IFRS) 17ге өтүү күнүнө карата Топ аларга карата мурда колдонулган ыкманы пайдаланган, жеке топтомго өмүрдү камсыздандыруу полистеринен тышкары, Топ тарабынан бир жылдан ашык камтуу мөөнөтү бар колдонуудагы камсыздандыруу келишимдери аныкталган жок. Калган бардык полистер үчүн Топ сыйлыктарды бөлүштүрүүгө негизделген ыкманы (PPA) колдонду, ага ылайык камсыздандыруу боюнча калган милдеттенмелерди баалоо ФӨЭС (IFRS) 4кө ылайык иштеп таппаган сыйлыктардын резервин эсептөөгө окшош болот. Пайда болгон талаптар боюнча милдеттенмелерди баалоодо Топ келечектеги акча агымдарын дисконттогон эмес, анткени акча агымдары мындай талаптар келип чыккан күндөн тартып бир жылдын ичинде төлөнөт деп күтүлүүдө.

(i) Келишимдердин классификациясы

Топтун белгилүү бир ыктымалдуу келечектеги окуя (“камсыздандыруу учуру”) камсыздандыруучуга же башка пайда алуучуга терс таасирин тийгизсе, камсыздандыруучуга же башка пайда алуучуга компенсация төлөп берүүгө макул болуу менен, башка тараптын олуттуу камсыздандыруу тобокелдигин өзүнө алган келишимдер (мындан ары - “камсыздандырылуучу”) камсыздандыруу келишимдери катары классификацияланат.

Камсыздандыруу тобокелдиги - бул финансылык тобокелдиктен айырмаланган тобокелдик. Финансылык тобокелдик - бул келечектеги бир же бир нече белгиленген пайыздык чендердин, баалуу кагаздардын наркынын, товарлардын баасынын, валюта курсунун, баалардын же чендердин индексинин, кредиттик рейтингинин же кредиттик индексинин же финансылык эмес өзгөрүлмөлөр болгондо, мындай өзгөрүлмөлөр келишимдин тараптары үчүн мүнөздүү болбогон шарттарда, башка өзгөрүлмөлөрдүн мүмкүн болгон өзгөрүүлөрүнүн тобокелдиги. Камсыздандыруу келишимдери боюнча белгилүү бир финансылык тобокелдик дагы өткөрүлүп берилиши мүмкүн.

Камсыздандыруу тобокелдиги камсыздандыруу окуясы Топту олуттуу кошумча төлөмдөрдү жүргүзүүгө милдеттендирген учурда гана олуттуу болуп саналат. Келишим камсыздандыруу келишими катары классификациялангандан кийин, бардык укуктардын жана милдеттенмелердин мөөнөтү бүткөнчө же аткарылганча, ал ошол бойдон калат.

Камсыздандырылуучудан Топко камсыздандыруу тобокелдигинин өтүшү олуттуу эмес болгон камсыздандыруу келишимдери финансылык инструмент катары классификацияланат.

(ii) Таануу жана таанууну токтотуу

Чыгарылган камсыздандыруу келишимдери төмөнкү даталардын ичинен эң эрте датада баштапкы түрдө таанылат: камтуу мезгилинин башталыш датасы; полис ээсинен биринчи төлөмдү төлөө мөөнөтү келген дата же эгерде биринчи төлөмдүн белгилүү бир датасы каралбаса, төлөм иш жүзүндө алынган дата жана Топ келишим оордук келтирүүчү болуп калганын аныктаган дата.

Пропорционалдуу негизде (пропорционалдык же квоталык-пропорционалдуу кайра камсыздандыруу) жеке камсыздандыруу келишимдери боюнча чыгымдарды жабуучу кармалган кайра камсыздандыруу келишимдери төмөнкү даталардын ичинен эң кеч болгон датага таанылат: камсыздандыруу полисинин камтуу мезгилинин башталыш датасы; же кандайдыр бир базалык камсыздандыруу келишимин алгачкы таануу датасы. Топ базалык камсыздандыруу келишимдеринин жок дегенде бирин тааныганча, кармалган квоталык-пропорционалдык кайра камсыздандыруу келишимин тааныбайт.

Базалык келишимдер боюнча белгилүү бир суммадан ашкан жалпы чыгымдарды жабуучу кармалган кайра камсыздандыруу келишимдери (пропорционалдык эмес кайра камсыздандыруу – чыгым эксцедентин кайра камсыздандыруу) камтуу мезгилинин башында таанылат.

Камсыздандыруу келишимин таануу төмөнкү учурларда токтотулат, эгерде ал: төлөнсө (камсыздандыруу келишиминде көрсөтүлгөн милдеттенме мөөнөтү бүткөндө же аткарылганда же жокко чыгарылганда); же контракт өзгөртүлсө жана белгилүү бир кошумча критерийлер сакталса.

(iii) Баа берүү

Сыйлыкты бөлүштүрүү негизиндеги ыкмага ылайык баалануучу келишимдер

Өмүрдү камсыздандыруу менен байланышпаган камсыздандыруу сегментинде эгерде алар түзүлгөндө төмөнкү критерийлер сакталса, Топ келишимдерди баалоону жөнөкөйлөтүү үчүн РАА ыкмасын колдонот.

- *Камсыздандыруу келишимдери* Топто ар бир келишимди жабуу мезгили бир жылды түзөт.
- *Чыгымдуу кайра камсыздандыруу келишимдери:* Топто ар бир келишимди жабуу мезгили бир жылды түзөт.
- *Тобокелдикке байланыштуу кайра камсыздандыруу келишимдери:* Топ калган камтууга карата активди баалоонун алынган жыйынтыгы келишимде каралган кызматтар үчүн маржаны (CSM) колдонуу менен эсепке алуу саясатын пайдалануунун жыйынтыгынан олуттуу айырмаланбайт деп негиздүү түрдө күтөт. Ар кандай мүмкүн болгон баалоолорду салыштырууда Компания пайдага же чыгымга калган камтуу үчүн активди бошотуунун ар кандай моделдеринин таасирин, ошондой эле акчанын убакыттык наркынын таасирин эске алат. Эгерде талап пайда болгонго чейинки мезгилде келишимдерди аткаруу боюнча акча агымдарынын олуттуу өзгөрүлмөлүүлүгү күтүлсө, анда бул критерий сакталбайт.

Камсыздандыруу келишимдери

Келишимдердин ар бир тобун алгачкы таанууда камтуунун калган бөлүгү боюнча милдеттенмелердин баланстык наркы бул датага карата бөлүштүрүлгөн аквизициялык акча агымдарын алып салуу менен, алгачкы таанууда алынган сыйлыктар катары бааланат жана эгерде бар болсо, топко тиешелүү акча агымдарына карата мурда таанылган активдерди же милдеттенмелерди таанууну токтотуунун натыйжасында келип чыккан суммаларды эске алуу менен корректировкаланат.

Эгерде топто ар бир келишими боюнча камтуу мезгили бир жылды түзсө, Топ аквизициялык акча агымдарын алар пайда болушуна жараша чыгашаларга эсептен чыгарууну чечти.

Кийин камтуунун калган бөлүгү боюнча милдеттенмелердин баланстык наркы алынган сыйлыктардын суммасына көбөйөт жана көрсөтүлгөн кызматтар үчүн камсыздандыруу боюнча киреше катары таанылган суммага азаят. Ар бир келишимдер тобун алгачкы таанууда Топ кызмат көрсөтүүнүн ар бир бөлүгүнүн ортосундагы убакыт аралыгы жана тиешелүү сыйлыкты төлөө датасы бир жылдан ашпайт деп күтөт. Ушундан улам, Топ акчанын убактылуу наркын жана финансылык тобокелдиктин таасирин чагылдыруу максатында камтуунун калган бөлүгү боюнча милдеттенмени корректировкалабоону чечти.

Камсыздандыруу келишимдери боюнча калдыктар, ошондой эле алгачкы таанууда камсыздандыруу боюнча активдердин курамында келип чыккан талаптарды тындыруунун натыйжасында пайда болгон суммалар алынган же алынууга тийиш болгон ордун толтуруунун адилет наркы боюнча бааланат. Алгачкы таанылгандан кийин активдер күтүлгөн кредиттик чыгымдардын негизинде эсептелген нарксыздануу үчүн резервди алып салып, натыйжалуу пайыздык ченди колдонуу менен амортизацияланган нарк боюнча бааланат.

Эгерде камтуу мезгилинде кайсы бир учурда фактылар жана жагдайлар келишимдердин тобунун оордук келтирүүчү экенин көрсөтсө, Топ пайда же чыгымдын курамында чыгымды тааныйт.

Кайра камсыздандыруу келишимдери

Топ кайра камсыздандыруу келишимдерин баалоо үчүн зарыл болгон учурда кайра камсыздандыруу келишимдерин камсыздандыруу келишимдеринен айырмалап турган өзгөчөлүктөрдү чагылдыруу үчүн ылайыкташтырылган, окшош эсепке алуу саясатын колдонот.

Кайра камсыздандыруучулардан өндүрүлгөн талаптардын суммасы алгачкы таанууда алынган же алынууга тийиш болгон компенсациянын адилет наркы боюнча бааланат. Алгачкы таанылгандан кийин активдер күтүлгөн кредиттик чыгымдардын негизинде эсептелген нарксыздануу резервин алып салып, натыйжалуу пайыздык ченди колдонуу менен амортизацияланган нарк боюнча бааланат.

Камтуунун калган бөлүгү үчүн кайра камсыздандыруу боюнча активдер алгачкы таанууда төлөнүүгө тийиш болгон кайра камсыздандыруу сыйлыктарынын суммасы боюнча бааланат. Кийин камтуунун калган бөлүгү үчүн активдин баланстык наркы төлөнгөн кайра камсыздандыруу сыйлыгынын суммасына көбөйтүлөт жана кармалган кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча камсыздандыруу кызматтарынын курамында таанылган суммага азайтылат.

Келип чыккан талаптар боюнча кайра камсыздандыруу боюнча активдер кармалган кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча кайра камсыздандыруучулар тарабынан орду толтурулуучу күтүлгөн акча агымдарынын суммасы боюнча бааланат жана келип чыккан талаптар боюнча милдеттенмелердин курамында таанылган суммага дал келет. Келишимдерди аткаруу боюнча эсептелген орду толтурулган акча агымдарындагы ар кандай кийинки өзгөрүүлөр мурунку кызматтарга тиешелүү өзгөрүүлөр катары корректировкаланат. Келечектеги акча агымдары алар талаптар пайда болгон күндөн тартып бир жылдын ичинде алынаары күтүлгөн учурлардан тышкары, дисконттолот (учурдагы чендер боюнча).

Пайда болгон талаптар боюнча милдеттенме

Топ камсыздандыруу келишимдеринин тобу боюнча пайда болгон талаптар боюнча милдеттенмелерди келип чыккан талаптарга тиешелүү келишимдерди аткаруу боюнча акча агымдарынын суммасында тааныйт. Келечектеги акча агымдары, эгерде алар талаптар пайда болгон күндөн тартып бир жылдын ичинде төлөнөт деп күтүлгөн учурлардан тышкары, дисконттолот (учурдагы чендер боюнча).

(iv) Пайда же чыгым жана башка жыйынды киреше жөнүндө отчетто таанылган суммалар

Камсыздандыруу боюнча түшкөн акча

Отчеттук мезгил ичинде таанылган, камсыздандыруу боюнча түшкөн акчанын суммасы Топ бул кызматтардын ордуна алууну күткөн ордун толтуруунун бир болүгүн чагылдырган суммада убада кылынган кызмат көрсөтүүлөрдү берүүнү чагылдырат.

12 ай же андан аз камтуу мезгили менен келишимдер үчүн Топ сыйлыктарды бөлүштүрүүнүн негизиндеги ыкманы колдонот, ага ылайык Топ камсыздандыруу келишимдеринин камтуу мезгилинин ичинде өткөн убакыттын негизинде камсыздандыруу боюнча түшкөн акчаны тааныйт.

Камсыздандыруу кызматтары боюнча чыгашалар

Камсыздандыруу кызматтары боюнча чыгашалар төмөнкүлөрдү камтыйт:

- пайда болгон талаптар жана пайдалар;
- түздөн-түз аларга тиешелүү болгон камсыздандыруу кызматтары боюнча башка тарткан чыгымдар;
- аквизиялык акча агымдары;
- өткөн мезгилдердин кызматтарына тиешелүү болгон өзгөрүүлөр;
- келечектеги кызматтарга тиешелүү өзгөрүүлөр (мындай болгондо чыгымдардын курамдык бөлүгүнүн өзгөрүүсүнөн улам оордук келтирүүчү келишимдердин топтору боюнча чыгымдар/калыбына келтирүүлөр).

Жогоруда көрсөтүлгөн категорияларга туура келбеген башка чыгашалар пайда же чыгым жөнүндө отчетто башка операциялык чыгымдардын курамына киргизилет.

Кармап туруучу кайра камсыздандыруу келишимдеринин жыйынтыгында пайда болуучу камсыздандыруу кызматтары

Топ кармап туруучу кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча финансылык жыйынтыктарды нетто-негизде кармап туруучу кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча таза кирешелердин (чыгашалардын) курамында көрсөтөт, алар төмөнкү суммалардан турат:

- кайра камсыздандыруу боюнча чыгашалар;
- кайра камсыздандыруучулардан алынган ар кандай сумма, анын ичинде комиссиялар жана пайда болгон талаптардын ордун толтуруу;
- түздөн-түз аларга тиешелүү болгон камсыздандыруу кызматтары боюнча башка тарткан чыгымдар;
- өткөн мезгилдердин кызматтарына тиешелүү болгон өзгөрүүлөр.

Топ кайра камсыздандыруу келишимдеринин топтору боюнча кызматтар көрсөтүүлөрдү алууга жараша төлөнгөн кайра камсыздандыруу боюнча сыйлыктарды бөлүштүрүүнү пайда же чыгымдын курамында тааныйт. РААга ылайык бааланган келишимдер үчүн ар бир мезгилде төлөнгөн кайра камсыздандыруу боюнча сыйлыктарды бөлүштүрүү ошол мезгилде алынган кызмат көрсөтүүлөр үчүн күтүлүүчү сыйлыктардын төлөм суммасын билдирет.

(v) *Пайда болгон талаптар боюнча милдеттенмелер – негизги божомолдор*

Божомолдорду аныктоо үчүн колдонулган процесс эң ыктымалдуу же күтүлгөн жыйынтыктардын нейтралдуу баасын алуу үчүн арналган. Божомолдорду түзүү үчүн негиз катары колдонулган маалымат булактары ички болуп саналат, алар жыл сайын жүргүзүлгөн деталдуу изилдөөлөрдүн жыйынтыктарын камтыйт. Божомолдор алардын байкалган рыноктук бааларына жана башка жарыяланган маалыматтарга шайкештигин камсыз кылуу максатында текшерилет. Бирок кыргыз камсыздандыруу рыногунда божомолдорду аныктоо жана негизги иш боюнча өзгөрүүлөргө дуушар болуу үчүн актуалдуу болгон жалпыга жеткиликтүү маалыматтын жетишсиздиги байкалат.

Иштин мүнөзүнөн улам кандайдыр бир жеке дооматтын ыктымалдуу жыйынтыктарын жана билдирилген дооматтар боюнча акыркы чыгымдарды так божомолдоо өтө кыйын. Ар бир билдирилген доомат бардык жагдайларга, авариялык эксперттерден алынган маалыматка жана окшош дооматтардын өлчөмдөрү боюнча тарыхый маалыматтарга тийиштүү көңүл буруу менен өзүнчө каралат. Ар бир учур боюнча баалоолор үзгүлтүксүз кайра каралат жана жаңы маалыматтар пайда болгон учурда тиешелүү түрдө жаңыланып турат. Баалоо учурдагы жеткиликтүү маалыматтын негизинде түзүлөт. Чыгымдарды жабууга кеткен сарптоолордун жыйынтыктоочу чоңдугуна таасир этүүчү көптөгөн факторлордун таасирин баалоо кыйын. Пайда болгон талаптар боюнча милдеттенмелерди эсептөөнүн кыйынчылыктары дагы базалык камсыздандыруу келишимдериндеги айырмачылыктардан, талаптардын татаалдыгынан, талаптардын көлөмүнөн жана талаптардын жеке оордугунан, талаптын келип чыккан күнүн жана анын иш жүзүндө билдирилген күнүн аныктоодон улам иштин ар кандай түрлөрү үчүн айырмаланат.

Жетекчилик көпчүлүк камсыздандыруу түрлөрү боюнча жоопкерчилик мөөнөтү кыска болгондуктан, Топтун камсыздандыруу портфелинин жыйынтыгы негизинен күтүлүүчү чыгымдардын коэффициенттериндеги өзгөрүүлөргө сезгич деп божомолдойт. Күтүлүүчү чыгымдардын коэффициенти күтүлгөн төлөмдөрдүн суммасынын жана чыгымдардын резервиндеги өзгөрүүлөрдүн тапкан сыйлыктарга болгон катышы катары аныкталат. Топ пайда болгон тенденцияларды эске алуу үчүн, көрсөтүлгөн өзгөрүлмө маанилердин акыркы өзгөрүүлөрүнүн негизинде камсыздандыруу тарифтерин үзгүлтүксүз корректировкалайт.

5 Баа берүүдөгү олуттуу пикирлер жана белгисиздикти шарттаган булактар

Баа берүүлөрдү жана жол берүүлөрдү пайдалануу

Бул консолидацияланган финансылык отчетту даярдоодо жетекчилик Топтун эсепке алуу саясатын колдонууга жана активдердин жана милдеттенмелердин, кирешелердин жана чыгашалардын суммасына таасирин тийгизүүчү пикирлерди, баа берүүлөрдү жана жол берүүлөрдү колдонду. Баа берүүлөр жана аларга байланыштуу жол берүүлөр мурдагы тажрыйбадан жана орундуу деп эсептелген башка факторлордон улам түптөлөт. Айкын натыйжалар бул баа берүүлөрдөн айырмаланышы мүмкүн.

Баа берүүлөр жана алардын негизинде жаткан жол берүүлөр үзгүлтүксүз каралып турат. Эсептик баа берүүлөрдөгү өзгөрүүлөр, эгерде өзгөрүү бир мезгилге гана таасирин тийгизсе, баалоо кайра каралган мезгилде, же эгерде өзгөрүү учурдагы жана келечектеги мезгилдерге таасирин тийгизсе, кайра каралган мезгилде жана келечектеги мезгилдерде таанылат.

Маанилүү эсепке алуу пикирлери

Консолидацияланган финансылык отчетто таанылган суммаларга олуттуу таасир этүүчү эсепке алуу саясатын колдонууда жасалган пикирлер бул финансылык актив боюнча кредиттик тобокелдик баштапкы таануудан бери олуттуу түрдө көбөйдүбү же жокпу аныктоо үчүн критерийлерди белгилөө, ККЧ баалоого болжолдуу маалыматты киргизүү методологиясын аныктоо, ошондой эле төмөнкү бөлүмдө сүрөттөлгөн ККЧны баалоо үчүн колдонулган моделдерди тандоо жана бекитүү.

ККЧны баалоого байланыштуу чечимдерден жана божомолдордон айырмаланып, Топ ошондой эле өнүктүрүү банктары (же ушул сыяктуу эл аралык мамлекеттик финансылык институттар) тарабынан өнүктүрүү максаттары үчүн уюмдарга берилген кредиттердин баштапкы баасы анын иш жүзүндөгү сатуу баасына барабарбы же жокпу баалоого байланыштуу пикирлерди колдонот. Тиешелүү маселе боюнча маалымат 32-эскертүүдө берилген.

Бул зайымдар Топко бизнес өнүктүрүү мамлекеттик программаларын, агроөнөр жай жана башка өнүктүрүү программаларын каржылоо үчүн берилген. Көрсөтүлгөн зайымдар боюнча келишимдерге ылайык пайыздык чендери орточо рыноктук пайыздык чендерден төмөн. Зайымдар боюнча тартылган каражаттарды түздөн-түз кредиттерди берүү үчүн пайдаланууга байланыштуу, жетекчилик келишимдер боюнча пайыздык чендер мындай зайымдар боюнча рыноктук пайыздык чендер болуп саналат деп эсептейт, ошондуктан Топ башында көрсөтүлгөн финансылык инструменттерди келишим боюнча зайымдын номиналдык суммасына барабар болгон адилеттүү наркы боюнча тааныган.

Топ отчеттуулук жана маалыматтарды көрсөтүү үчүн АКШ долларын функционалдык валюта катары аныктоо пикирин колдонот. Функционалдык валютаны аныктоодо жетекчиликтин тиешелүү фактыларды жана жагдайларды баалоосу 3(д) эскертүүсүндө камтылган.

Жол берүүлөр жана баалоонун белгисиздиги

Эсептик баалоолорго байланыштуу жол берүүлөр жана белгисиздиктер тууралуу маалымат, алар олуттуу оңдоолорду талап кылуу коркунучу менен коштолот, финансылык инструменттердин нарксыздануусу катары сүрөттөлөт: ККЧ баалоо модели үчүн баштапкы маалыматтарды аныктоо, анын ичинде болжолдуу маалыматты киргизүү.

Топтун финансылык тобокелдиктерди тескөө боюнча саясаты жөнүндө маалымат 34-эскертүүдө берилген.

Кредиттик тобокелдик – күтүлүүчү кредиттик чыгымдардын суммасы

Нарксыздануу баалоо үчүн колдонулган баштапкы маалыматтар, божомолдор жана ыкмалар

Кредиттик тобокелдиктин градация деңгээлдери (рейтингдери)

Топ кредиттик тобокелдикке дуушар болгон ар бир позицияга дефолт тобокелдигин болжолдоо үчүн колдонулган ар кандай маалыматтардын негизинде, ошондой эле кредиттик сапатка карата эксперттик баа берүү аркылуу тиешелүү кредиттик тобокелдик рейтингин ыйгарат. Кредиттик тобокелдиктин рейтингдери дефолттун келип чыгуу тобокелдигинин көрсөткүчү болуп саналган сапаттык жана сандык факторлорду колдонуу менен аныкталат. Бул факторлор кредиттик тобокелдикке дуушар болгон позициянын мүнөзүнө жана зайымчынын түрүнө жараша өзгөрөт.

Кредиттик тобокелдиктин рейтингдери кредиттик тобокелдиктин начарлаганына жараша дефолттун келип чыгуу тобокелдиги экспонент боюнча өсө тургандай аныкталат жана калибрленет – мисалы, 1 жана 2-кредиттик тобокелдик рейтингдеринин ортосундагы айырма 2 жана 3-кредиттик тобокелдик рейтингдеринин ортосундагы айырмадан аз.

Ар бир кредиттик тобокелдикке кабылган позиция зайымчы жөнүндө маалыматтын негизинде баштапкы таануу датасына карата кредиттик тобокелдиктин белгилүү бир рейтингине тиешелүү болот. Кредиттик тобокелдикке дуушар болгон позициялар туруктуу мониторингге дуушар болот, бул позицияларды кредиттик тобокелдиктин башка деңгээлине которууга алып келиши мүмкүн. Мониторинг негизинен төмөнкү маалыматтарды талдоону карайт.

Кредиттик тобокелдикке дуушар болгон позициялар (корпоративдик кардарлар)	Кредиттик тобокелдикке дуушар болгон бардык позициялар (корпоративдик жана чекене кардарлар)
<ul style="list-style-type: none"> ● Мезгил-мезгили менен зайымчылар жөнүндө маалыматты талдоонун жыйынтыгында алынган маалымат – мисалы, финансылык отчет, башкаруучулук отчет, бюджет жана божомолдор. Өзгөчө кылдат көңүл бурула турган көрсөткүчтөрдүн мисалдары болуп саналат: дүң пайда, финансылык рычагдын көрсөткүчү, карызды тейлөө коэффициенти, чектөөчү шарттарды (“ковенанттар”) сактоо, башкаруунун сапаты, негизги башкаруучу персоналдын курамындагы өзгөрүүлөр; ● Эгерде бул маалымат жеткиликтүү болгон, эмитенттердин облигацияларын жана кредиттик дефолтунун свопторун котировкалоо; ● Зайымчынын иш жүргүзүүсүнүн же анын чарбалык ишинин саясий, ченемдик жана технологиялык чөйрөсүндөгү иш жүзүндөгү жана күтүлүүчү олуттуу өзгөрүүлөр. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Төлөмдөр жөнүндө маалымат, анын ичинде мөөнөтү өтүп кеткен карыздын статусу жөнүндө маалымат; ● Берилген лимитти пайдалануу; ● Кредиттик макулдашуулардын шарттарын кайра кароого суроо-талаптар жана суроо-талаптарды канааттандыруу; ● Финансылык, экономикалык шарттардын жана иш жүргүзүү шарттарынын учурдагы жана божомолдонгон өзгөрүүлөрү.

Дефолт ыктымалдыгынын убактылуу түзүмүн түзүү

Кредиттик тобокелдиктин рейтингдери кредиттик тобокелдикке дуушар болгон позициялар үчүн дефолт ыктымалдыгынын убактылуу түзүмүн түзүүдө негизги баштапкы маалымат болуп саналат. Топ экономика секторуна, юрисдикцияга же аймакка, продукттун жана зайымчынын түрүнө жараша, ошондой эле кредиттик тобокелдик рейтингине жараша талдоого алынган кредиттик тобокелдикке дуушар болгон позицияларга карата карызды тейлөө сапаты жана дефолт деңгээли жөнүндө маалыматтарды чогултат.

Топ чогултулган маалыматтарды талдоо жана кредиттик тобокелдикке дуушар болгон позициялар үчүн калган мезгил үчүн дефолт ыктымалдыгын жана убакыттын өтүшү менен алардын өзгөрүүсүн күтүүлөрдү баалоону алуу үчүн статистикалык моделдерди колдонот.

Кредиттик тобокелдиктин олуттуу жогорулашы

Топ ар бир отчеттук мезгилде баштапкы таануудан берки кредиттик тобокелдик олуттуу жогоруладыбы баалайт. Финансылык инструмент боюнча баштапкы таануудан бери кредиттик тобокелдиктин олуттуу жогорулашын баалоодо, Топ ашыкча чыгымдарсыз же аракетсиз ылайыктуу жана жеткиликтүү болгон, негиздүү жана тастыкталган маалыматты карайт. Баалоо сандык да, сапаттык да маалыматты, ошондой эле Топтун тарыхый тажрыйбасына, кредиттик сапат боюнча эксперттик баалоого жана болжолдуу маалыматка негизделген талдоону камтыйт. Кредиттик тобокелдиктин олуттуу жогорулашын баалоо финансылык инструменттин мүнөздөмөлөрүнөн, зайымчынын түрүнөн жана географиялык аймактан көз каранды болот. Маанилүүлүк критерийи кредиттөөнүн ар кандай түрлөрү үчүн, атап айтканда, корпоративдик кардарлар жана жеке адамдар үчүн айырмаланат. Жетекчилик кредиттик макулдашуулардын шарттары кайра каралган кредиттер үчүн SICR критерийлеринин аткарылышын баалоого карата жана кредиттик макулдашуулардын шарттарын кайра карап чыгуу зайымчынын финансылык натыйжаларынын убактылуу начарлашы же зайымчынын финансылык натыйжалары, анын өндүрүштүк-чарбалык ишинин жыйынтыктары, карызды төлөө шарттарын талаптагыдай сактабагандыгы жана башка факторлор зайымчынын финансылык абалынын олуттуу начарлашы менен шартталганына карата пикирди колдонду.

Баа берүүнүн максаты төмөнкүлөрдү салыштыруу аркылуу, кредиттик тобокелдикке дуушар болгон позицияларга карата кредиттик тобокелдиктин олуттуу жогорулашы орун алганын аныктоодо турат:

- отчеттук датага карата абал боюнча бүтүндөй мөөнөттүн калган бөлүгү үчүн дефолт ыктымалдуулугу; жана
- келишимдин баштапкы шарттарынын негизинде финансылык активди баштапкы таанууда азыркы учурга карата эсептелген, бүтүндөй мөөнөттүн калган бөлүгү үчүн дефолт ыктымалдуулугу.

Топ кредиттик тобокелдиктин олуттуу жогорулашы орун алганын аныктоо үчүн төмөнкү критерийлерди колдонот:

- дефолттун башталуу ыктымалдуулугунун өзгөрүүсүнө негизделген сандык критерий (PD);
- мөөнөтү өтүп кетүүнүн 30 күндүк “чектегичи”;
- Банк реструктуризациялоо “жакшы” же “жаман” экенин аныктоо үчүн калдыгы 500 (беш жүз) миң АКШ долларынан ашкан ири корпоративдик кредиттерди реструктуризациялоону талдай алат. Эгерде кредит отчеттук күнгө чейинки 12 айдын ичинде “жаман” реструктуризациялоого дуушар болсо, анда кредит нарксыздалган деп эсептелип, 3-стадияга киргизилет. Ошол эле учурда эгерде кредитке отчеттук күнгө чейинки 12 айдын ичинде “жакшы” реструктуризациялоо колдонулса, анда ага башка сандык жана сапаттык мүнөздөмөлөргө ылайык нарксыздануу стадиясы ыйгарылат;
- сапаттык көрсөткүчтөр.

Тобокелдиктин жогорулашы Топтун кредиттик тобокелдикти башкаруу процесси менен байланышкан сапаттык белгилер муну көрсөткөн учурда, баштапкы таануу учурунан тартып олуттуу деп эсептелиши мүмкүн, алардын таасири сандык талдоонун алкагында толугу менен өз убагында аныкталбайт. Бул өзгөчө байкоо жүргүзүү тизмесинде болуу сыяктуу жогорку тобокелдик критерийлерине жооп берген кредиттик тобокелдикке дуушар болгон позицияларга тиешелүү. Көрсөтүлгөн сапаттык факторлорду баалоо кесиптик пикирдин негизинде жана тиешелүү мурунку тажрыйбаны эске алуу менен жүргүзүлөт.

Олуттуу EAD бар корпоративдик зайымчылар үчүн SICR критерийлери жеке негизде бааланат жана Топ алардын болжолдонгон акча агымдарын, финансылык көрсөткүчтөрүн жана корпоративдик зайымчылар иштеген экономика секторун эске алуу менен бизнестин перспективаларын талдоо аркылуу SICR факторлорун көзөмөлдөйт. Корпоративдик зайымчыларга мониторинг жүргүзүү төмөнкү чаралардын жардамында ишке ашырылат:

- Зайымчынын төлөөгө жөндөмдүүлүгүн текшерүү. Топ кардардын кредиттин мөөнөтү аяктаганга чейинки дисконттолгон болжолдуу акча агымдарын отчеттук күнгө карата кредит боюнча калдык карызы менен салыштырат.
- Тарыхый төлөө жөндөмдүүлүгүн текшерүү. Топ зайымчынын кредитти төлөө тартибин жана эгерде мындай орун алса, реструктуризациялоо тарыхын текшерет.
- Ишкердик активдүүлүгүн текшерүү. Топ зайымчынын киреше булагын жогорку тобокелдик факторлорунун болушуна карата жалпы текшерүүнү жүргүзөт.

Зайымчынын баалуу кагаздарынын рыноктук наркынын өзгөрүүлөрүн талдоо.

Төмөнкү сапаттык белгилердин биринин көрүнүшү кредиттик-нарксызданган болуп саналбаган, жеке маанилүү корпоративдик кредиттер боюнча кредиттик тобокелдиктин жогорулагандыгын тастыктайт (2-стадия) (отчеттук датага карата жалпы карыздын төлөнбөгөн суммасы 1 миллион АКШ долларынан ашат):

- нарксыздануу критерийлери боюнча суроолордун контролдук тизмесинен 2-стадиядагы инструменттер боюнча эки же андан көп суроого оң жооптор.
- Божомолдонгон акча агымдары толугу менен жаппайт, бирок зайымчынын кредитинин калдыгынын 60%дан ашыгын жабат.
- Зайымчы иш жүргүзгөн экономика секторунда анын ишине таасир этиши мүмкүн болгон терс окуялар орун алат.
- Кредиттерди камсыздоо катары берилген күрөөгө карата күрөөлүк камсыздоону каттоо боюнча бардык аракеттерге, анын ичинде күрөөлүк камсыздоону сатуу жол-жоболоруна тыюу салынган, же күрөөнүн адилет наркы 50%дан ашык төмөндөгөн.

Төмөнкү сапаттык белгилердин биринин болушу жеке маанилүү корпоративдик кредиттер үчүн нарксыздануу критерийи (3-стадия) болуп саналат.

- Нарксыздануу критерийлери боюнча суроолордун контролдук тизмесинен 3-стадиядагы инструменттер боюнча эки же андан көп суроого оң жооптор.
- Божомолдонгон акча агымдары кредиттин калдыгынын 60%дан азын түзөт.

Эгерде баштапкы таануу учуруна салыштырмалуу кредиттик тобокелдиктин олуттуу жогорулашы жок экендигинин далили болсо, анда тиешелүү инструмент боюнча чыгымдарга баа берүү резерви кайрадан 12 айлык КЧБ өлчөмүндө бааланат. Кредиттик тобокелдиктин жогорулашынын айрым сапаттык белгилери, мисалы, кредиттик макулдашуунун кайра каралган шарттарын бузуу, дефолттун башталуу тобокелдигинин жогорулагандыгын көрсөтүшү мүмкүн, ал белги өзү жок болгондон кийин дагы уланат. Мындай учурларда Топ бул актив боюнча кредиттик тобокелдик жетиштүү деңгээлде төмөндөгөнүн далилдөө үчүн, финансылык актив боюнча төлөмдөр өз убагында жана белгиленген суммаларда жүргүзүлүшү керек болгон “сыноо мөөнөтүн” аныктайт.

Кредиттердин нарксыздануусуна таасирин тийгизе турган окуялар

1-стадия (12-айлык дефолт ыктымалдуулугунун көрсөткүчү)

1-тобокелдик категориясы

- Мөөнөтү өтүп кетпегендер кредиттер же отчеттук датага карата 7 күн же андан аз мөөнөтү өтүп кеткен кредиттер.

2-тобокелдик категориясы

- Отчеттук датага карата 7 күндөн ашык, бирок 30 күндөн аз (кошо алганда) мөөнөтү өтүп кеткен кредиттер.

2-стадия (бүтүндөй мөөнөткө дефолт ыктымалдуулугунун көрсөткүчү)

3-тобокелдик категориясы

- Отчеттук датага карата 30 күндөн ашык, бирок 60 күндөн аз (кошо алганда) мөөнөтү өтүп кеткен кредиттер;
- Жаратылыш кырсыктары, жарандык башаламандыктар, согуштук чыр-чатактар, өрт жана зайымчынын ишине же күрөөлүк камсыздоонун наркына таасирин тийгизүүчү башка форс-мажордук жагдайлар болгон учурда;
- Отчеттук күнгө карата кредиттер боюнча калдыгы 1 (бир) миллион АКШ долларынан (же башка валютадагы эквиваленти) ашкан корпоративдик зайымчылардын кредит төлөө жөндөмдүүлүгүн талдоо; зайымчынын финансылык абалынын талдоонун жыйынтыктарынын негизинде макулдашуунун эгерде аткарылбаса белгилүү кесепеттерге алып келүүчү эки же андан көп шарттарын аныктоо:

1. Инвестициялык кредиттер үчүн DSCR коэффициенти (карызды тейлөө коэффициенти) же жүгүртүү капиталы үчүн DCR коэффициенти (карызды жабуу коэффициенти) 1.0дон аз, бирок 0.6дан көп;

2. Негизги сатып алуучунун же пайданын 50% же андан көп пайызы анын үлүшүнө туура келген эксклюзивдүү жеткирүүчүнүн банкрот болушу;

3. Кардардын суммасы жалпы активдердин 30%ынан ашкан жашыруун финансылык карызын аныктоо;

4. Мурунку отчеттук мезгилдеги пайданы бөлүштүрүүнү эсепке албаганда, капиталдын көлөмүнүн 50%дан ашык азайышы.

- Инвестициялык долбоорду ишке ашыруунун 12 айдан ашык мөөнөткө кечиктирилиши;
- Зайымчынын ликвиддүүлүгүнүн убактылуу төмөндөшүнө байланыштуу акыркы 9 айдын ичинде бир жолу орун алган, кредитти реструктуризациялоо, мисалы: мезгилдик сатып алуулар, чек аралардын жабылышы, негизги каражаттардын объекттерин модернизациялоого инвестициялар ж.б. же зайымчыны кармап туруу үчүн кредиттин шарттарын жумшартуу;
- Мурда реструктуризацияланган жана 5-категориядан 6 айлык жаңы турукташтыруу мезгили менен которулган кредиттер;
- Зайымчы тарабынан төлөө мөөнөтү 3 жылдан ашык мөөнөттү түзгөн, кредиттин негизги суммасын жана пайыздарын төлөө кредиттин мөөнөтү аяктагандан кийин жүргүзүлөт;
- Зайымчынын каза болгондугу жөнүндө маалыматтын болушу.

4-тобокелдик категориясы

- Отчеттук датага карата 60 күндөн ашык, бирок 90 күндөн аз (кошо алганда) мөөнөтү өтүп кеткен кредиттер.

3-стадия (дефолттун ыктымалдуулук көрсөткүчү 100%га барабар)

5-тобокелдик категориясы: “Дефолт”

- Зайымчынын Банктын ички методологиясына ылайык аныкталган нарксыздануу деңгээлине ылайык келген ички кредиттик тобокелдик рейтинги (скорингдик балл) бар - “көйгөйлүү”;
- Зайымчынын олуттуу финансылык кыйынчылыктары;
- Кредиттин негизги суммасы жана (же) кредит боюнча пайыздар боюнча 90

- календардык күндөн ашык мөөнөтү өтүп кеткен карыздын болушу;
- Зайымчынын финансылык абалынын олуттуу начарлашына байланыштуу акыркы 9 айдын ичинде бир же бир нече жолу болгон кредитти реструктуризациялоо;
- Зайымчынын финансылык кыйынчылыктардан улам активдүү рыноктун үлүшүн жоготуусу;
- Форс-мажордук жагдайлар, ошондой эле зайымчыга олуттуу материалдык зыян келтирилген же көрсөтүлгөн жагдайлар анын ишин улантууга мүмкүндүк бербеген башка жагдайлар жөнүндө маалыматтын болушу, мисалы, ишмердүүлүктү токтотуу же ишмердүүлүктү жүргүзүүгө лицензиянын токтотулушу;
- Зайымчынын банкроттугунун же башка финансылык кайра уюштурулушунун жогорку ыктымалдуулугу, ошондой эле зайымчынын соттук териштирүүлөргө катышуусу, бул анын финансылык абалын начарлатышы мүмкүн;
- Эгерде уюмдун (зайымчынын) Банк менен макулдашуусу боюнча чечиминде башкача каралбаса, Банк тарабынан берилген кредитти максатсыз пайдалануу.

Дефолтту аныктоо

Финансылык актив Топ тарабынан төмөнкү учурларда дефолт учуру башталган финансылык активдерге киргизилет:

- зайымчынын Топтун алдындагы кредиттик милдеттенмелери Топ тарабынан күрөөлүк камсыздоону ишке ашыруу сыяктуу чараларды колдонбостон, толук көлөмдө төлөнүшү күмөндүү;
- зайымчынын Топтун алдындагы олуттуу кредиттик милдеттенмелеринин бири боюнча карызы 90 күндөн ашык мөөнөтү өтүп кеткен. Овердрафттар кардар белгиленген лимитти бузган учурдан тартып же анын лимити учурдагы төлөнбөгөн карыздын суммасынан аз суммага чейин төмөндөтүлгөн учурдан тартып мөөнөтү өтүп кеткен карыз болуп эсептежил; же
- зайымчынын банкроттукка учурашынын натыйжасында анын кредит боюнча милдеттенмелерин төлөөгө жөндөмсүздүгүнөн улам актив кайра түзүмдөштүрүлөт деген ыктымалдуулук пайда болот.

Зайымчынын милдеттенмелери боюнча дефолт учуру башталганын баалоодо Топ төмөнкү факторлорду эске алат:

- сапаттык: мисалы, келишимдин чектөөчү шарттарын бузуу (ковенанттар), күтүлгөн акча агымдары, финансылык көрсөткүчтөр жана зайымчынын бизнесинин өнүгүү перспективалары;
- сандык – мисалы, мөөнөтү өткөн карыздын абалы, реструктуризациялоо; ошондой эле
- Банктын ичинде өз алдынча иштелип чыккан жана тышкы булактардан алынган маалыматтардын негизинде.

Финансылык инструмент боюнча дефолт учурунун башталышын баалоодогу баштапкы маалыматтар жана алардын маанилүүлүгү жагдайлардагы өзгөрүүлөрдү чагылдыруу үчүн убакыттын өтүшү менен өзгөрүшү мүмкүн.

Божомол маалыматты киргизүү

Топ финансылык инструментти баштапкы таануу учурунан тартып кредиттик тобокелдиктин олуттуу жогорулашын баалоодо да, ошондой эле күтүлүүчү кредиттик чыгымдарды баалоодо да болжолдуу маалыматты киргизет.

Топ үч экономикалык сценарийди карайт: базалык сценарий, ал медиалдык болуп саналат жана эки ыктымалдуулугу азыраак сценарий – оптимисттик жана пессимисттик. Төмөндө кредиттик портфелдин сегменттери үчүн ар кандай сценарийлердин башталыш ыктымалдуулугу берилген:

%	Базалык	Оптимисттик	Пессимисттик
Корпоративдик кредиттер	69	19	12
Керектөөчүлүк кредиттер	69	15	15
Ипотекалык кредиттер	73	12	15
Чакан жана орто бизнестин субъекттерине берилген кредиттер – Айыл чарба	69	12	19
Чакан жана орто бизнестин субъекттерине берилген кредиттер – Соода – улуттук валютада	73	12	15
Чакан жана орто бизнестин субъекттерине берилген кредиттер– Соода – чет өлкө валютасында	65	15	19
Микро-кредиттер	69	15	15

Базалык сценарий Топ тарабынан стратегиялык пландоо жана бюджеттөө сыяктуу башка максаттар үчүн колдонулган маалыматка негизделген. Эске алынган тышкы маалымат Топ өз ишин жүргүзгөн өлкөлөрдүн мамлекеттик органдары, мисалы, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети жана Экономика министрлиги тарабынан жарыяланган экономикалык маалыматтарды жана божомолдорду, ошондой эле айрым жеке жана илимий божомолдорду камтышы мүмкүн.

Топ финансылык инструменттердин ар бир портфели боюнча кредиттик тобокелдикти жана кредиттик чыгымдарды баалоого таасир этүүчү негизги факторлордун тизмесин аныктады жана документтештирди, тарыхый маалыматтарды талдоо аркылуу макроэкономикалык өзгөрүлмөлөрдүн, кредиттик тобокелдиктин жана кредиттик чыгымдардын ортосундагы өз ара байланышты баалады.

2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча кредиттик портфелдерге карата колдонулган экономикалык сценарийлер 2026 жана 2027-жылдардын 31-декабрында бүткөн жылдар үчүн Кыргыз Республикасы боюнча негизги көрсөткүчтөрдүн төмөнкү маанилерин камтыган

Кредиттер	Макроэкономикалык өзгөрмөлүүлөр	Сценарий	2026-ж.	2027-ж.
Корпоративдик кредиттер		Базалык	4,522.70	4,861.70
	Экспорт (миллион АКШ долл. менен)	Оптимисттик	5,362.52	5,701.52
	Керектөө	Пессимисттик	3,682.88	4,021.88
	бааларынын индекси (%)	Базалык	106.50	105.10
		Оптимисттик	102.24	100.84
	Пессимисттик	110.76	109.36	
Керектөөчүлүк кредиттер		Базалык	12,572.30	13,502.30
	Импорт (миллион АКШ долл. менен)	Оптимисттик	14,911.52	15,841.52
	АКШ долларынын алмашуу курсу (орточо)	Пессимисттик	10,233.08	11,163.08
		Базалык	89.70	91.90
		Оптимисттик	87.66	89.86
	Пессимисттик	91.74	93.94	
Ипотекалык кредиттер		Базалык	108.60	108.90
	ИДП өсүү темптери (%)	Оптимисттик	113.27	113.57
		Пессимисттик	103.93	104.23
	АКШ долларынын алмашуу курсу (орточо)	Базалык	89.70	91.90
		Оптимисттик	87.66	89.86
Пессимисттик		91.74	93.94	
Чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер – Айыл чарба		Базалык	90.73	92.95
	АКШ долларынын алмашуу курсу (мезгилдин аягында)	Оптимисттик	87.93	90.16
		Пессимисттик	93.52	95.75
		Базалык	108.60	108.90
	ИДП өсүү темптери (%)	Оптимисттик	113.27	113.57
	Пессимисттик	103.93	104.23	
Чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер – Соода – улуттук валютада		Базалык	108.60	108.90
	ИДП өсүү темптери (%)	Оптимисттик	113.27	113.57
		Пессимисттик	103.93	104.23
	АКШ долларынын алмашуу курсу (орточо)	Базалык	89.70	91.90
		Оптимисттик	87.66	89.86
Пессимисттик		91.74	93.94	
Чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер – Соода – чет өлкө валютасында		Базалык	12,572.30	13,502.30
	Импорт (миллион АКШ долл. менен)	Оптимисттик	14,911.52	15,841.52
		Пессимисттик	10,233.08	11,163.08
		Базалык	90.73	92.95
	АКШ долларынын алмашуу курсу (мезгилдин аягында)	Оптимисттик	87.93	90.16
Пессимисттик		93.52	95.75	
Микро-кредиттер		Базалык	12,572.30	13,502.30
	Импорт (миллион АКШ долл. менен)	Оптимисттик	14,911.52	15,841.52
		Пессимисттик	10,233.08	11,163.08
		Базалык	89.70	91.90
	АКШ долларынын алмашуу курсу (орточо)	Оптимисттик	87.66	89.86
Пессимисттик		91.74	93.94	

Негизги көрсөткүчтөрдүн болжолдонгон катыштары жана дефолттордун өлчөмү жана ар кандай финансылык активдердин портфелдери боюнча чыгымдардын деңгээли өткөн 2012-2024-жылдар үчүн тарыхый маалыматтарды талдоонун негизинде иштелип чыккан.

Топ Кыргыз Республикасынын Экономика министрлигинин (КРЭМ) жана Евразия өнүктүрүү банкынын (“ЕАӨБ”) божомолдорун колдонот. КРЭМдин 2025-2027-жылдарга карата божомолдору 2025-жылдын сентябрь айында жарыяланган.

Төмөндө макроэкономикалык өзгөрүлмөлөрдүн болжолдуу маанилери жана бул көрсөткүчтөрдүн маалымат булактары берилген:

Макроэкономикалык өзгөрмөлүүлөр	Маалымат булагы
ИДП өсүү темптери	КРЭМ
Номиналдык ИДП	КРЭМ
Номиналдык ИДП Кумтөрсүз	КРЭМ
Инфляциянын деңгээли (КБИ)	КРЭМ
Орточо номиналдык эмгек акы	КРЭМ
Экспорт	КРЭМ
Импорт	КРЭМ
АКШ долларынын орточо алмашуу курсу	ЕАБР
АКШ долларынын алмашуу курсу	ЕАБР

Төмөнкү таблицанда колдонулган негизги божомолдордун ар бири плюс же минус 10%га өзгөргөн учурда, 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча ар бир портфель үчүн жалпы ККЧ берилген. Өзгөрүүлөр түшүндүрүү максаттары үчүн өзүнчө колдонулат жана күтүлүүчү кредиттик чыгымдарды баалоо үчүн колдонулган ыктымалдуулук деңгээли боюнча өлчөнгөн ар бир сценарийге карата колдонулат. Иш жүзүндө ар башка экономикалык факторлордун ортосунда өз ара көз карандылык болот жана аялуулука ыктагандык экономикалык сценарийлерге жараша өзгөрөт.

Кардарларга берилген кредиттер	Макроэкономикалык өзгөрмөлүүлөр	Күтүүлөр	Орточо дефолт ыктымалдуулугу	LGD орточо көрсөткүчү (ККЧ өзгөрүшү миң АКШ долл.
				дефолт учурундагы чыгымдын өлчөмү)	
Корпоративдик кредиттер	Экспорт жана Керектөө бааларынын индекси (%)	+10%	11.49%	45.80%	26
		-10%	11.35%	45.80%	(19)
Керектөөчүлүк кредиттер	Импорт жана АКШ долларынын (орточо) алмашуу курсу	+10%	3.80%	53.39%	24
		-10%	3.59%	53.39%	(25)
Ипотекалык кредиттер	ИДП өсүү темптери жана АКШ долларынын алмашуу курсу (орточо)	+10%	3.08%	39.26%	(56)
		-10%	3.79%	39.26%	55
Чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер – Айыл чарба	АКШ долларынын алмашуу курсу (мезгилдин аягында) жана ИДП өсүш темпи	+10%	3.06%	51.28%	3
		-10%	3.10%	51.28%	(3)
ЧОБ субъекттерине берилген кредиттер – Соода – чет өлкө валютасында	Импорт жана АКШ долларынын алмашуу курсу (мезгилдин аягында)	+10%	12.54%	34.96%	(21)
		-10%	13.36%	34.96%	26
ЧОБ субъекттерине берилген кредиттер – Соода – улуттук валютада	ИДП өсүү темптери жана АКШ долларынын алмашуу курсу (орточо)	+10%	6.26%	52.08%	(333)
		-10%	8.49%	52.08%	601
Микро-кредиттер	Импорт жана АКШ долларынын (орточо) алмашуу курсу	+10%	7.82%	34.27%	60
		-10%	7.36%	34.27%	(61)

Модификацияланган финансылык активдер

Келишимде каралган кредит боюнча шарттары бир катар себептерден улам, анын ичинде рыноктуе шарттардын өзгөрүшүнөн, кардарлардын кармап калуудан жана кардардын кредит төлөө жөндөмдүүлүгүнүн учурдагы же потенциалдуу начарлашына байланышпаган бир катар факторлордон улам модификацияланышы мүмкүн. Эсепке алууда шарттары модификацияланган учурдагы кредитти таануу 4(г)(i) эскертүүдө берилген эсепке алуу

саясатына ылайык токтотулушу жана адилет нарк боюнча модификацияланган шарттары менен жаңы кредитти эсепке алууда таануу чагылдырылышы мүмкүн.

Эгерде финансылык активдин шарттары өзгөрсө жана шарттарды модификациялоо финансылык активди таанууну токтотууга алып келбесе, финансылык актив боюнча кредиттик тобокелдиктин олуттуу жогорулашы болгон же болбогонун аныктоо төмөнкүлөрдү салыштыруу аркылуу жүргүзүлөт:

- келишимдин модификацияланган шарттарынын негизинде отчеттук датага карата калган мөөнөткө дефолттун ыктымалдыгы; жана
- келишимдин баштапкы шарттарынын негизинде финансылык активди баштапкы таанууда ушул учурга карата эсептелген бүтүндөй мөөнөттүн калган бөлүгү үчүн дефолттун ыктымалдыгы.

Эгерде кредиттин шарттарын модификациялоо аны таанууну токтотууга алып келсе, кайрадан таанылган кредит 1-стадияга таандык болот (ал таануу датасына карата кредиттик-нарксызданган болуп саналбаган шартта).

Топ карыздын кайтарылуучу суммасын максималдаштыруу жана дефолт тобокелдигин минималдаштыруу максатында финансылык кыйынчылыктарга дуушар болгон кардарларга берилген кредиттер боюнча шарттарды кайра карап чыгат (“кредиттик макулдашуулардын шарттарын кайра карап чыгуу практикасы”). Топтун кредиттик макулдашуулардын шарттарын кайра карап чыгуу боюнча саясатына ылайык, эгерде дефолт орун алса же дефолттун жогорку тобокелдиги болсо, ошондой эле карызкор келишимдин баштапкы шарттарына ылайык төлөмдөрдү жүргүзүү үчүн бардык зарыл аракеттерди жасагандыгынын далили болсо жана ал Топтун алдындагы милдеттенмелерин кайра каралган шарттарда аткара алат деп күтүлсө, шарттарды кайра карап чыгуу ар бир кардар боюнча өзүнчө жүргүзүлөт.

Шарттарды кайра карап чыгуу негизинен төлөө мөөнөтүн узартууну, пайыздарды төлөө мөөнөттөрүн өзгөртүүнү жана келишимдин чектөөчү шарттарын (ковенанттарды) өзгөртүүнү камтыйт. Кредиттик макулдашуулардын шарттарын кайра карап чыгуу саясаты жеке адамдарга берилген кредиттерге да, юридикалык жактарга берилген кредиттерге да тиешелүү.

Кредиттик макулдашуулардын шарттарын кайра карап чыгуу саясатынын алкагында модификацияланган финансылык активдер боюнча дефолт ыктымалдыгын баалоо, шарттарды модификациялоо Топтун пайыздарды жана негизги сумманы алуу мүмкүнчүлүгүн жакшыртууга же калыбына келтирүүгө алып келгендигин, ошондой эле Топтун кредиттик макулдашуулардын шарттарын ушундай кайра карап чыгуу боюнча мурунку тажрыйбасын чагылдырат. Бул процесстин алкагында Топ зайымчынын карызын тейлөө сапатын келишимдин модификацияланган шарттарына карата баалайт жана ар кандай жүрүм-турум факторлорун карайт.

Жалпысынан кредиттик макулдашуулардын шарттарын кайра карап чыгуу кредиттик тобокелдиктин олуттуу жогорулашынын сапаттык көрсөткүчү болуп саналат жана кредиттик макулдашуулардын шарттарын кайра карап чыгуу ниети кредиттик тобокелдикке дуушар болгон позициянын кредиттик-нарксыздангандыгынын далили болушу мүмкүн (4(г) эскертүүнү караңыз). Кардар кредиттик тобокелдикке кабылган позиция андан ары кредиттик-нарксызданган/дефолт башталган же дефолт ыктымалдыгы чыгымдарга баалоо резерви кайрадан 12 айлык күтүлгөн кредиттик чыгымдарга барабар суммага бааланат деп эсептелгенге чейин төмөндөгөн деп эсептелгенден мурда белгилүү бир убакыт аралыгында туруктуу негизде өз убагында төлөмдөрдү жүргүзүшү керек.

Күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга баа берүү

Күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга баа берүүдө негизги баштапкы маалыматтар болуп төмөнкү өзгөрүлмөлөрдүн убактылуу түзүмү саналат:

- дефолт ыктымалдуулугу (PD көрсөткүчү);
- дефолт учурундагы чыгымдын өлчөмү (LGD көрсөткүчү);

- дефолт учурундагы тобокелдик үчүн сумма (EAD өлчөмү).

1-стадиядагы кредиттик тобокелдикке дуушар болгон позициялар үчүн ККЧ 12 айлык PD көрсөткүчүн LGD көрсөткүчүнө жана EAD өлчөмүнө көбөйтүү жолу менен эсептелет. Бардык мөөнөт үчүн ККЧ бардык мөөнөттөгү PD көрсөткүчүн LGD көрсөткүчүнө жана EAD өлчөмүнө көбөйтүү жолу менен эсептелет. PD көрсөткүчтөрүн баалоо методологиясы жогоруда “Дефолт ыктымалдуулугунун убактылуу түзүмүн түзүү” бөлүмүндө сүрөттөлгөн.

Топ LGD көрсөткүчтөрүн милдеттенмелери боюнча дефолтко жол берген контрагенттерге карата дооматтар боюнча акча каражаттарын кайтаруу коэффициенттери жөнүндө маалыматтын негизинде баалайт. LGD баалоо моделдеринде түзүм, камсыздоо, талаптын артыкчылык даражасы, контрагенттин тармагы жана финансылык активдин курамына кирген ар кандай камсыздоону өндүрүп алууга кеткен чыгымдар каралган. Жеке жактардын кыймылсыз мүлкү менен камсыздалган кредиттер үчүн кредиттин суммасы менен күрөөнүн наркынын ортосундагы катыш (LTV көрсөткүчү) LGD өлчөмүн аныктоо үчүн негизги параметр болуп саналат. LGD көрсөткүчтөрү ар кандай экономикалык сценарийлерди эске алуу менен, ал эми кыймылсыз мүлк менен камсыздалган кредиттерге карата кыймылсыз мүлктүн баасынын мүмкүн болгон өзгөрүүлөрүн эске алуу менен корректировкаланат. Алар дисконттоо фактору катары натыйжалуу пайыздык ченди колдонуу менен дисконттолгон акча каражаттарынын агымдарынын негизинде эсептелет.

Дефолт болгон учурда тобокелдикке дуушар болгон сумма дефолт башталган күнгө карата кредиттик тобокелдикке дуушар болгон өлчөмдүн эсептик баасы болуп саналат. Бул көрсөткүч Топ тарабынан келишимдин шарттарына жана амортизациянын натыйжасында күтүлгөн өзгөрүүлөрдү эске алуу менен отчеттук күнгө карата учурдагы өлчөмдүн негизинде эсептелет. Финансылык актив үчүн EAD өлчөмү болур дефолт учурундагы дүң баланстык наркы саналат. Зайымдарды берүү боюнча милдеттенмелер жана финансылык кепилдик келишимдери үчүн EAD талап кылынган сумманы да, күтүлгөн сумманы да камтыйт, алар келишим боюнча талап кылынышы мүмкүн, аларга баа берүү тарыхый байкоолордун жана божомолдордун негизинде жүргүзүлөт. Финансылык кепилдик келишимдери үчүн EAD өлчөмү финансылык кепилдикти аткаруу учурунда төлөнүүчү сумма болуп саналат.

Жогоруда сүрөттөлгөндөй, 1-стадияга киргизилген финансылык активдер үчүн максималдуу 12 айлык PD көрсөткүчүн пайдаланган шартта Топ күтүлүүчү кредиттик чыгымдарды кредиттик тобокелдикти тескөө максаттары үчүн Топ кыйла узак мезгилди караса дагы, ал кредиттик тобокелдикке дуушар болгон, келишим боюнча максималдуу мезгил аралыгындагы (узартууга карата бардык опциондорду кошо алганда) дефолт тобокелдигин эске алуу менен баалайт.

Эгерде параметрди моделдөө топтук негизде жүргүзүлсө, анда финансылык инструменттер алар үчүн жалпы болгон тобокелдик мүнөздөмөлөрүнүн негизинде топтоштурулат, алар төмөнкүлөрдү камтыйт:

- инструменттин түрү;
- кардардын түрү;
- финансылык инструментти пайдалануу максаты;
- тармак ж.б.

PD көрсөткүчү

	1-стадия (1-2- категория)	2-стадия (3-4- категория)	3-стадия (5- категория)
Керектөөчүлүк кредиттер	1.1%-17.0%	28.2%-47.0%	100.0%
Микро-кредиттер	1.6%-21.4%	34.6%-53.7%	100.0%
Ипотекалык кредиттер	1.6%-17.1%	38.1%-66.7%	100.0%
ЧОБ субъекттерине берилген кредиттер –Соода – улуттук валютада	2.3%-26.2%	38.3%-52.2%	100.0%
ЧОБ субъекттерине берилген кредиттер – Соода – чет өлкө валютасында	2.9%-18.9%	40.6%-51.4%	100.0%
Чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер – Айыл чарба	0.8%-20.3%	35.2%-45.8%	100.0%
Корпоративдик кредиттер	2.1%-23.1%	42.5%-54.5%	100.0%

Кредиттик тобокелдикке кабылган позициялар

Топторго бириктирилген финансылык инструменттердин кредиттик тобокелдик мүнөздөмөлөрү олуттуу айырмаланбагандыгына үзгүлтүксүз баалоо жүргүзүү зарыл.

Топтун жетиштүү көлөмдө мурунку мезгилдер боюнча маалыматы жок болгон портфелдерге карата тышкы булактардан салыштырма маалымат кошумча катары колдонулат. Күтүлүүчү кредиттик жоготууларды баалоо үчүн тышкы булактардан алынган салыштырма маалымат баштапкы маалымат катары колдонулган портфелдердин мисалдары төмөндө берилген.

	Кредиттик тобокелдикке кабылган позиция миң АКШ долл.	Moody’s рейтинг	Тышкы булактардан салыштырма маалымат	
			PD көрсөткүчү 12м	LGD көрсөткүчү
2025-ж. 31-декабры				
КРУБдагы эсептердеги калдыктар Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин казыналык векселдери	145,999	B3	3.38	63.50
	80,685	B3	3.38	63.50

	Кредиттик тобокелдикке кабылган позиция миң АКШ долл.	Moody’s рейтинг	Тышкы булактардан салыштырма маалымат	
			PD көрсөткүчү 12м	LGD көрсөткүчү
2024-ж. 31-декабры				
КРУБдагы эсептердеги калдыктар Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин казыналык векселдери	161,986	B3	3.45	63.60
	22,156	B3	3.45	63.60

6 Сегменттик отчеттуулук

Топ анын финансылык отчетун колдонуучуларга анын алектенген чарбалык иштин багыттары боюнча мүнөзүн жана финансылык көрсөткүчтөрүн, ошондой эле ал иштеген экономикалык шарттарды баалоого мүмкүндүк берүүчү маалыматты ачыкка чыгарат. Бул маселе ФОЭС (IFRS) 8 “Операциялык сегменттер” жана сегменттик отчеттуулук түрүндө айрым маалыматтарды ачыкка чыгарууну караган башка стандарттар менен жөнгө салынат.

ФОЭС (IFRS) 8 операциялык сегментти төмөнкүдөй аныктайт. Операциялык сегмент уюмдун компоненти болуп саналат:

- андан киреше алып жана чыгаша тарта турган, жүргүзгөн чарбалык иши (ошол эле уюмдун башка компоненттери менен бүтүмдөр боюнча кирешелерди жана чыгашаларды кошо алганда);

- ресурстарды бөлүштүрүү жана анын көрсөткүчтөрүн баалоо жөнүндө чечимдерди кабыл алууда операциялык иш боюнча чечимдерди кабыл алууга жооптуу болгон башкы кызмат адамы тарабынан үзгүлтүксүз текшерилип турган операциялык жыйынтыктар; жана
- ал боюнча өзүнчө финансылык маалымат жеткиликтүү.

Ошентип, Топтун отчеттук сегменттери ФОЭС (IFRS) 8ге ылайык төмөнкүдөй берилген:

- Банктык иш – “Кыргыз инвестициялык-кредит банкы” ЖАК башкы компаниясынын негизги иш түрү;
- Камсыздандыруу иши – “Jubilee Kyrgyzstan Insurance Company” ЖАК туунду компаниясынын негизги иш түрү.

Операциялык сегменттер боюнча маалымат төмөндө берилген:

миң АКШ долл. Улантылган иш	2025-ж.			
	Банк иши	Камсыздандыруу иши	Элиминации	Бардыгы
Пайыздык кирешелер	71,530	104	(13)	71,621
Пайыздык чыгашалар	(27,175)	-	13	(27,162)
Пайыздык кирешелер боюнча нарксыздануудан чыгымдар	(151)	-	-	(151)
Комиссиялык кирешелер	12,618	-	(2)	12,616
Комиссиялык чыгашалар	(8,255)	-	-	(8,255)
Камсыздандыруу ишинен таза киреше	-	1,046	(348)	698
Чет өлкө валютсы менен операциялардан түшкөн таза пайда	17,873	54	-	17,927
Ассоциацияланган ишканын пайдасындагы үлүш	2,981	-	(77)	2,904
Башка операциялык кирешелер	570	835	(189)	1,216
Финансылык активдерди модификациялоодон чыгымдар	(38)	-	-	(38)
Жыйынтыгында операциялык кирешелер	69,953	2,039	(616)	71,376
Башка операциялар боюнча баанын түшүүсүнөн чыгымдарды калыбына келтирүү/(нарксыздануу чыгымдары)	(433)	(5)	-	(438)
Персоналга чыгашалар	(20,988)	(512)	-	(21,500)
Башка жалпы жана административдик чыгашалар	(17,118)	(376)	540	(16,954)
Салык салууга чейинки пайда	31,414	1,146	(76)	32,484
Пайда салыгы	(3,252)	(122)	-	(3,374)
Салык салуудан кийинки пайда	28,162	1,024	(76)	29,110
Сегменттин активдери	999,506	7,442	(909)	1,006,040
Сегменттин милдеттенмелери	851,870	3,019	(833)	854,057

миң АКШ долл. Улантылган иш	2024-ж.			
	Банк иши	Самсыздандыруу иши	Элиминации	Бардыгы
Пайыздык кирешелер	60,174	63	(20)	60,217
Пайыздык чыгашалар	(24,976)	-	20	24,956
Пайыздык кирешелер боюнча нарксыздануудан чыгымдар	1,009	26	-	1,035
Комиссиялык кирешелер	12,465	-	(5)	12,460
Комиссиялык чыгашалар	(9,181)	-	-	(9,181)
Камсыздандыруу ишинен таза киреше	-	983	(371)	612
Чет өлкө валютсы менен операциялардан түшкөн таза пайда	15,161	(103)	-	15,058
Ассоциацияланган ишканын пайдасындагы үлүш	2,244	-	(76)	2,168
Башка операциялык кирешелер	327	286	(115)	498
Финансылык активдерди модификациялоодон чыгымдар	(28)	-	-	(28)
Жыйынтыгында операциялык кирешелер	57,194	1,255	(567)	57,881
Башка операциялар боюнча баанын түшүүсүнөн чыгымдарды калыбына келтирүү/(нарксыздануу чыгымдары)	(104)	-	-	(104)
Персоналга чыгашалар	(17,987)	(442)	-	(18,430)
Башка жалпы жана административдик чыгашалар	(13,091)	(312)	17	(13,386)
Салык салууга чейинки пайда	26,011	501	(550)	25,962
Пайда салыгы	(2,513)	(34)	-	(2,546)
Салык салуудан кийинки пайда	23,498	467	(550)	23,415
Сегменттин активдери	867,699	6,660	(1,042)	873,317
Сегменттин милдеттенмелери	738,224	3,054	(967)	740,310

миң АКШ долл.	2025-ж.	2024-ж.
Пайыздык активдер боюнча натыйжалуу пайыздык чен ыкмасын колдонуу менен эсептелген пайыздык киреше		
Кардарларга берилген кредиттер	51,817	42,768
Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери	13,576	15,858
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар	6,123	1,486
Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер	105	105
	71,621	60,217
Пайыздык чыгашалар		
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	21,892	17 997
Башка зайым каражаттары	4,506	6 188
Ижара боюнча милдеттенмелер	309	333
Чыгарылган карыздык баалуу кагаздар	297	149
Субординацияланган карыз	56	72
Банктардын жана башка финансы институттарынын эсептери жана депозиттери	102	216
	27,162	24,955
Пайыздык активдер боюнча күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резервди алууга чейинки таза пайыздык киреше	44,459	35,262

7 Таза пайыздык киреше

8 Пайыздык активдер боюнча күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резервди калыбына келтирүү/түзүү

миң АКШ долл.	2025-ж.	2024-ж.
Акча каражаттарынын эквиваленттери	890	62
Счета и депозиты в других банках	(2,043)	26
Кардарларга берилген кредиттер	853	1,922
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар	34	(921)
Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер	7	(26)
Кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер	108	(27)
	(151)	1,036

9 Комиссиялык кирешелер жана чыгашалар

миң АКШ долл.	2025-ж.	2024-ж.
Комиссиялык кирешелер		
Төлөм карталарын тейлөө үчүн комиссия	5,776	6,489
Эсептешүү операциялары боюнча комиссия	4,097	3,665
Кассалык операциялар боюнча комиссиялар	2,504	2,054
Кепилдиктерди жана аккредитивдерди берүү үчүн комиссия	113	121
Башка	126	131
	12,616	12,460
Комиссиялык чыгашалар		
Төлөм карталарын тейлөө үчүн комиссия	5,646	6,426
Эсептешүү операциялары боюнча комиссия	2,130	1,722
Башка	479	1,033
	8,255	9,181

Топтун “Банктык иши” сегментине тиешелүү болгон жалпы комиссиялык кирешелер. Сатып алуучулар менен келишимдер боюнча комиссиялык кирешелер сатып алуучу менен келишимде көрсөтүлгөн ордун толтуруунун негизинде бааланат. Топ кардарга кызмат көрсөтүүдө түшкөн пайданы тааныйт.

Төмөнкү таблица кардарлар менен келишимдердин алкагында аткарууга милдеттенмелердин мүнөзү жана аткаруу мөөнөттөрү жөнүндө маалыматты, анын ичинде төлөөнүн олуттуу шарттарын жана пайданы таанууга карата эсепке алуу саясатынын тиешелүү жоболорун камтыйт.

Кызматтын түрү	Аткарууга милдеттенмелердин мүнөзү жана аткаруу мөөнөтү, анын ичинде төлөөнүн олуттуу шарттары	ФОЭС (IFRS) 15 боюнча пайданы таануу саясаты
Банктык кызматтар	<p>Топ чекене жана корпоративдик кардарларга банктык кызматтарды көрсөтөт, анын ичинде эсептерди тейлөө, төлөм карталары, эсептик-кассалык операциялар, кепилдиктерди жана аккредитивдерди чыгаруу, овердрафт берүү, чет өлкө валютасы менен операциялар жана тейлөө үчүн комиссия.</p> <p>Эсептерди тейлөө үчүн комиссиялык сый акы кардардын эсебинен ай сайын тиешелүү суммаларды эсептен алуу аркылуу алынат. Топ жеке жана юридикалык жактар үчүн чендерди өзүнчө белгилейт.</p> <p>Валюта алмаштыруу, чет өлкө валютасы менен операциялар жана овердрафт берүү боюнча операцияларды жүргүзүү үчүн комиссиялык сый акы операция жасалган учурда кардардын эсебинен тиешелүү суммаларды эсептен алуу аркылуу алынат.</p> <p>Тейлөө үчүн акы ай сайын алынат жана белгиленген чендерге негизделет.</p>	<p>Эсептерди тейлөөдөн жана тейлөө акыларынан түшкөн акча кызмат көрсөтүлгөнгө жараша таанылат.</p> <p>Операциялардан түшкөн кирешелер, эсептешүү үчүн комиссиялар жана төлөм карталарын тейлөө үчүн комиссия операция жасалган учурда таанылат.</p>

Финансылык актив же финансылык милдеттенме боюнча натыйжалуу пайыздык чендин ажырагыс бөлүгү болуп саналган комиссиялык кирешелер жана чыгашалар натыйжалуу пайыздык ченди эсептөөгө киргизилет (4(г)-эскертүүнү караңыз).

Башка комиссиялык кирешелер, анын ичинде эсептерди тейлөө боюнча комиссия, сатуудан түшкөн комиссиялык сый акылар тиешелүү кызматтар көрсөтүлгөнгө жараша таанылат. Эгерде зайым берүү боюнча милдеттенмелердин алкагында зайымчыга кредит бериле тургандыгынын ыктымалдуулугу жогору болбосо, анда зайым берүү үчүн комиссиялык төлөмдөр зайым берүү боюнча милдеттенмелердин колдонуу мөөнөтү аралыгында бирдей деп таанылат.

Башка комиссиялык чыгашалар негизинен бүтүмдөрдү коштоо жана тейлөө боюнча чыгымдарды камтыйт, алар тиешелүү кызмат көрсөтүүлөр алынганга жараша чыгашага киргизилет.

2025-жылдын 31-декабрына жана 2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча ФОЭС (IFRS) 15 тарабынан жол берилгендей, юштапкы күтүлгөн узактыгы бир жыл же андан көптү тузгон, калган аткарууга милдеттенмелер тууралуу маалымат ачыкталбайт.

10 Камсыздандыруу ишинен таза пайда

2025-жыл миң АКШ долл.	Өмүрдү камсыздандыр уу	Өмүрдү камсыздандыр ууга байланышпаган камсыздандыр уу	Бардыгы
Камсыздандыруу ишинен түшкөн киреше - жеке өмүрдү камсыздандыруунун топтомго келишимдери	5	-	5
Сый акыларды бөлүштүрүүнүн негизиндеги ыкмага ылайык баалануучу, камсыздандыруу ишинен түшкөн киреше	177	2,463	2,640
Камсыздандыруу ишинен түшкөн киреше	182	2,463	2,645

Чегерилген дооматтар жана ага түздөн-түз байланыштуу башка чыгымдар	-	(313)	(313)
Өткөн мезгилдердин кызмат көрсөтүүлөрүнө тиешелүү өзгөрүүлөр - өмүрдү камсыздандыруу келишимдерине карата корректировкалар	-	676	676
Аквизиялык акча агымдары	(1)	(73)	(74)
Камсыздандыруу кызматтарына чыгашалар	(1)	290	289
Кайра камсыздандыруу боюнча чыгашалар	(82)	(1,934)	(2,016)
Дооматтардын ордун толтуруу	-	118	118
Өткөн мезгилдердин кызмат көрсөтүүлөрүнө тиешелүү өзгөрүүлөр - пайда болгон талаптарга карата корректировкалар	-	(673)	(673)
Башка түздөн-түз байланыштуу пайда болгон талаптар жана чегерилген киреше	39	295	334
Кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча таза чыгашалар	(43)	(2,194)	(2,237)

2025-жылдагы отчеттук мезгилде өмүрдү камсыздандыруудан башка камсыздандыруу сегменти боюнча камсыздандыруу чыгашаларында 290 миң АКШ долл. өлчөмүндө таза киреше түзүлгөн (өмүрдү камсыздандырууну эсепке алуусуз). Бул жыйынтык өткөн мезгилдерде пайда болгон чыгымдар (LIC) боюнча баалоолорду кайра кароо менен шартталган.

676 миң АКШ долл. өлчөмүндөгү оң корректировка аяктаган камсыздандыруу учурлары боюнча ашыкча резервдерди бошотууну чагылдырат. Бул киреше учурда тарткан чыгымдардан жана отчеттук мезгилде камсыздандыруу контракттарын сатып алууга чыгашалардан жогору болгон.

2024-жыл миң АКШ долл.	Өмүрдү камсыздандыруу уга байланышпаган		Бардыгы
	Өмүрдү камсыздандыруу у	Өмүрдү камсыздандыруу у	
Камсыздандыруу ишинен түшкөн киреше - жеке өмүрдү камсыздандыруунун топтомго келишимдери	7	-	7
Сый акыларды бөлүштүрүүнүн негизиндеги ыкмага ылайык баалануучу, камсыздандыруу ишинен түшкөн киреше	241	2,241	2,482
Камсыздандыруу ишинен түшкөн киреше	248	2,241	2,489
Оордук келтирүүчү келишимдер боюнча чыгымдар жана аларды калыбына келтирүү	-	(335)	(335)
Пайда болгон талаптар жана башка түздөн-түз байланыштуу чыгашалар	-	(689)	(689)
Өткөн мезгилдердин кызмат көрсөтүүлөрүнө тиешелүү өзгөрүүлөр - өмүрдү камсыздандыруу келишимдерине карата корректировкалар	(2)	(79)	(82)
Камсыздандыруу боюнча чыгашалар	(2)	(1 103)	(1 106)
Кайра камсыздандыруу боюнча чыгашалар	(102)	(1 680)	(1 783)
Талаптардын ордун толтуруу	-	186	186
Өткөн мезгилдердин кызмат көрсөтүүлөрүнө тиешелүү өзгөрүүлөр - пайда болгон талаптарга карата корректировкалар	-	637	637
Башка түздөн-түз байланыштуу пайда болгон талаптар жана чегерилген киреше	25	162	187

Кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча таза чыгашалар	<u>(77)</u>	<u>(695)</u>	<u>(773)</u>
---	-------------	--------------	--------------

11 Чет өлкө валютсы менен операциялардан түшкөн таза пайда

миң АКШ долл.	<u>2025-ж.</u>	<u>2024-ж.</u>
“Спот” бүтүмдөрүнөн түшкөн пайда	17,919	15,200
Финансылык активдерди жана милдеттенмелерди кайра баалоодон чыгымдар	8	(142)
	<u>17,927</u>	<u>15,058</u>

12 Башка операциялык кирешелер

миң АКШ долл.	<u>2025-ж.</u>	<u>2024-ж.</u>
Элсом электрондук капчыгынан түшкөн кирешелер	9	340
Алынган мүлктү сатуудан түшкөн кирешелер	241	-
Башка кирешелер	966	225
Башка операциялык кирешелер	1,216	565
Башка чыгашалар	-	(67)
Алынган мүлктү сатуудан чыгымдар	-	(1)
Башка операциялык чыгашалар	-	(68)
Жыйынтыгында башка операциялык кирешелер, нетто	1,216	497

13 Нарксыздануудан келип чыккан чыгымдарды калыбына келтирүү/(чегерүү)

миң АКШ долл.	<u>2025-ж.</u>	<u>2024-ж.</u>
Башка активдер	(438)	(105)
	<u>(438)</u>	<u>(105)</u>

14 Персоналга чыгашалар

миң АКШ долл.	2025-ж.	2024-ж.
Кызматкерлерге сый акылар	19,113	16 322
Салыктар жана эмгек акы боюнча чегерүүлөр	2,387	2 108
	21,500	18 430

миң АКШ долл.	2025-ж.	2024-ж.
Эскирүү жана амортизация (23 жана 24-эскертүү)	5,463	4,533
SWIFT жана МТ системаларын техникалык тейлөө	2,552	2,025
Күзөт	1,212	973
Депозиттерди камсыздандыруу боюнча фондго чегерүүлөр	1,296	919
Жарнама жана маркетинг	1,174	363
Салыктар, пайда салыгынан тышкары	679	579
Персоналды окутуу	383	415
Ижарага чыгымдар	113	405
Директорлор кеңешинин отурумун өткөрүүгө чыгашалар	423	352
Банкоматтарды жана пластик карталарды тейлөөгө чыгашалар	326	289
Кесипкөй кызматтар	268	251
Оңдоо жана тейлөө	225	171
Канцелярдык товарлар	169	171
Байланыш кызматтары	184	162
Транспорттук чыгашалар	132	163
Иш сапар чыгашалары	173	141
Аудитордук кызматтын наркы	56	44
Мобилдик банкинг үчүн комиссия	113	26
Башка жалпы жана административдик чыгашалар	2013	1,405
	16,954	13,387

15 Башка жалпы жана административдик чыгашалар

16 Пайда салыгы

Топтун уютдаштыруучулары менен Кыргыз Республикасынын ортосунда түзүлгөн ЭФКга ылайык (1-Эскертүү), Топ ссудалар боюнча мүмкүн болуучу жоготуулардын резервиндеги жана амортизациялык чыгымдардагы айырмадан тышкары, салык салуу жана Топтун салыктык отчетун даярдоо максатында ФОЭС стандарттарына ылайык алынган натыйжаларды колдонот.

Кыргыз Республикасынын Салык кодексине ылайык, салык салынуучу кирешени эсептөө үчүн Топ Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинде 2004-жылдын 23-августунда № 9504 менен катталган, Улуттук банктын “Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга резервке тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө” жобосуна ылайык эсептелген жылдык дүң кирешеден нарксыздануу үчүн резервдерди чыгарып салууга укуктуу. Финансылык отчеттогу ссудалар боюнча мүмкүн болуучу чыгым тартуулардын ордун жабууга резервдердин көлөмү ФОЭСтин финансылык отчеттуулук стандарттарынын талаптарына ылайык түзүлөт.

2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча кийинкиге калтырылган салыктык активдер/милдеттенмелер түзөт:

миң АКШ долл.	2025-ж.	Өзгөрүүлөр	2024-ж.
Төмөнкүлөргө карата кийинкиге калтырылган салыктык активдер/(милдеттенмелер):			
Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери	(60)	(88)	28
Кардарларга берилген кредиттер	(1,148)	(60)	(1,088)
Баалуу кагаздарга инвестициялар	125	(3)	128
Негизги каражаттар жана материалдык эмес активдер	(144)	(30)	(114)
Башка активдер	(75)	(81)	6
Кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер	(108)	20	(128)
Башка милдеттенмелер	(201)	(11)	(190)
Таза кийинкиге калтырылган салыктык милдеттенмелер	(1,611)	(253)	(1,358)

миң АКШ долл.	2024-ж.	Өзгөрүүлөр	2023 г.
Төмөнкүлөргө карата кийинкиге калтырылган салыктык активдер/(милдеттенмелер):			
Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери	28	(5)	33
Кардарларга берилген кредиттер	(1,088)	(88)	(1,000)
Баалуу кагаздарга инвестициялар	128	92	36
Негизги каражаттар жана материалдык эмес активдер	(114)	6	(120)
Башка активдер	6	106	(100)
Кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер	(128)	(77)	(51)
Башка милдеттенмелер	(190)	(64)	(126)
Таза кийинкиге калтырылган салыктык милдеттенмелер	(1,358)	(30)	(1,328)

2025-жылы пайда салыгы үчүн колдонулган Топтун салыктык чени 10%ды түзөт (2024-жылы: 10%).

Төмөндө 2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрында бүткөн жылдар үчүн натыйжалуу салыктык чендерди салыштырып текшерүү берилген:

миң АКШ долл.	2025-ж.	2024-ж.
Учурдагы пайда салыгы боюнча чыгашалар	3,121	2,518
Кийинкиге калтырылган пайда салыгы боюнча чыгаша/ордун толтуруу	253	30
Пайда салыгы боюнча чыгаша	3,374	2,548

миң АКШ долл.	2025-ж.		2024-ж.	
	миң АКШ долл.	Натыйжал уу пайыздык чен	миң АКШ долл.	Натыйжал у пайыздык чен
Салык салууга чейинки пайда	32,484		25,963	
Колдонулган салык ченине ылайык эсептелген пайда салыгы	3,248	10%	2,596	10%
Алынбаган/салык салынбай турган беренелердин салыктык таасири	126	0,4%	(49)	(0,2%)
Пайда салыгы боюнча чыгаша	3,374	10.4%	2,548	9,8%

17 Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери

	2025-ж. 31- декабры	2024-ж. 31- декабры
миң АКШ долл.		
Кассадагы акча	33,385	65,397
КРУБдагы “ностро” түрүндөгү эсептер	100,235	68,297
Чыгымдарга баалоо резерви	(723)	(676)
КРУБдагы “ностро” түрүндөгү эсептер, нетто	99,512	67,621
Башка банктардагы “ностро” түрүндөгү эсептер		
- АА- баштап АА+ чейинки кредиттик рейтингин менен	73,258	36,163
- А- баштап А+ чейинки кредиттик рейтингин менен	2,610	2,783
- ВВВ кредиттик рейтингин менен	44,889	5,585
- ВВ- баштап ВВ+ чейинки кредиттик рейтингин менен	8,812	4,563
- В- баштап В+ чейинки кредиттик рейтингин менен	-	125
- С баштап ССС чейинки кредиттик рейтингин менен	4,828	390
- ыйгарылган кредиттик рейтингин жок	348	16
Жыйынтыгында башка банктардагы “ностро” түрүндөгү эсептер	134,745	49,625
Чыгымдарга баалоо резерви	(1,186)	(107)
Жыйынтыгында башка банктардагы “ностро” түрүндөгү эсептер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	133,559	49,518
Акча каражаттарынын эквиваленттери		
КРУБдагы мөөнөттүү депозиттер	45,764	93,689
Чыгымдарга баалоо резерви	(30)	(6)
Жыйынтыгында КРУБдагы мөөнөттүү депозиттер, нетто	45,734	93,683
- Башка банктардагы мөөнөттүү депозиттер		
- ААА кредиттик рейтингин менен	15,032	50,092
- АА- баштап АА+ чейинки кредиттик рейтингин менен	71,646	78,634
- А- баштап А+ чейинки кредиттик рейтингин менен	40,105	-
- ВВВ кредиттик рейтингин менен	1,800	81,202
- ВВ- баштап ВВ+ чейинки кредиттик рейтингин менен	9,019	-
- В- баштап В+ чейинки кредиттик рейтингин менен	12,064	-
- ССС жогору кредиттик рейтингин менен	3,858	20,036
- ыйгарылган кредиттик рейтингин жок	529	-
Жыйынтыгында башка банктардагы мөөнөттүү депозиттер	154,053	229,964
Чыгымдарга баалоо резерви	(78)	(46)
Жыйынтыгында башка банктардагы мөөнөттүү депозиттер, нетто	153,975	229,918
Жыйынтыгында акча каражаттарынын эквиваленттери	199,709	323,601
Жыйынтыгында акча каражаттары жана алардын эквиваленттери	466,165	506,137

2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча КРУБдагы “ностро” эсептеринин нетто-өлчөмү тиешелүүлүгүнө жараша 67,579 миң АКШ долларын жана 61,882 миң АКШ долларын түзгөн жана КРУБдагы милдеттүү резервдерди билдирет. Банктын мындай эсептерден акча каражаттарын алуу мүмкүнчүлүгү Кыргызстандын мыйзамдары менен чектелбейт.

Жогорудагы таблица “Standard & Poor's” агенттиги же башка агенттиктер тарабынан ыйгарылган кредиттик рейтингдердин негизинде түзүлгөн, алар “Standard & Poor's” агенттигинин шкаласына ылайык конвертацияланган. Банктардагы эсептердеги бардык калдыктар мөөнөтү өтүп кеткен эмес. Кредиттик рейтингин ыйгарылбаган бир россиялык банк жана бир төлөм борбору көрсөтүлгөн, алардын рейтингдери чакыртылып алынган.

2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча Банктын алты банкта калдыктары бар (2024-жылы: алты банк), алардын үлүшү капиталдын 10%дан ашыгын түзөт. Аталган

банктардын калдыктарынын жыйынды көлөмү 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча 373,973 миң АКШ долларын түзөт (2024-жылы: 406,679 миң АКШ доллары).

18 Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер

миң АКШ долл.	2025-ж. 31- декабры	2024-ж. 31- декабры
Чет өлкөлүк банктардагы мөөнөттүү депозиттер		
- ВВ кредиттик рейтинг менен	10,011	10,015
Жыйынтыгында чет өлкөлүк банктардагы мөөнөттүү депозиттер	10,011	10,015
Нарксызданууга резерв	(19)	(26)
Жыйынтыгында чет өлкөлүк банктардагы мөөнөттүү депозиттер, нетто	9,992	9,989

2025-жылдын 22-декабрында Банк Nexent Bank банкына (мурдагы “Credit Europe Bank NV”) (Нидерланддар) аоты ай (182 күн) мөөнөткө 10,000 млн. АКШ долл. өлчөмүндө мөөнөттүү депозитти жайгаштырган. Пайыздык чен жылдык 3.95%ды түзөт. Чегерилген пайыздык киреше 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча 11 миң АКШ долл. түздү. Депозитти тындыруу датасы – 2026-жылдын 22-июну.

19 Кардарларга берилген кредиттер

миң АКШ долл.	2025-ж. 31- декабры	2024-ж. 31- декабры
Корпоративдик кардарларга берилген кредиттер	79,423	59,818
Чекене кардарларга жана чакан жана орто бизнестин субъекттерине берилген кредиттер		
Чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер (ЧОБ)	127,359	87,911
Керектөөчүлүк кредиттер	44,723	29,296
Ипотекалык кредиттер	38,516	37,572
Микро-кредиттер	75,826	55,113
Жыйынтыгында Чекене кардарларга жана чакан жана орто бизнестин субъекттерине берилген кредиттер	286,424	209,892
Кардарларга берилген кредиттер, күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резервди алып салууга чейин	365,847	269,710
Күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резерв	(9,371)	(10,974)
Кардарларга берилген кредиттер, күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резервди алып салуу менен	356,476	258,736

(а) Кредиттик портферди тармактык жана географиялык талдоо

Кредиттер негизинен Кыргыз Республикасынын аймагында экономиканын төмөнкү тармактарында иш жүргүзгөн кардарларга берилет:

миң АКШ долл.	2025-ж. 31- декабры	2024-ж. 31- декабры
Корпоративдик кардарларга берилген кредиттер, чакан бизнеске жана чекене кардарларга берилген кредиттер		
Соода	99,279	72,494
Айыл чарба	43,217	34,422
Өндүрүш	19,810	16,466
Курулуш	7,292	5,185
Финансы-кредит мекемелери	3,268	2,646
Транспорт жана байланыш кызматтары	14,522	8,634
Башка	49,416	24,885
Керектөөчүлүк кредиттер	90,525	67,406
Ипотекалык кредиттер	38,518	37,572
Кардарларга берилген кредиттер, күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резервди алып салууга чейин	365,847	269,710
Күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резерв	(9,371)	(10,974)

Кардарларга берилген кредиттер, күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резервди алып салуу менен	<u>356,476</u>	<u>258,736</u>
--	----------------	----------------

(б) Кардарларга берилген кредиттердин концентрациясы

2025-жылдын жана 2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча Банктын кредиттер боюнча калдыктары капиталдын 10%ынан ашкан зайымчылары болгон эмес.

2025-жылдын 31-декабрына карата кардарларга берилген кредиттер жана аванстар боюнча номиналдык пайыздык чен сом менен кредиттер үчүн 17%дан 28%га чейин 2024: 13%дан 26%га чейин) жана АКШ доллары, евро жана башка валюталарда 8%дан 12%га чейин (2024: 8%дан 12%га чейин) түзгөн.

2025-жылдын 31-декабрына карата, Банктын кредиттик портфелинин концентрация тобокелдиги 56,535 миң АКШ доллары (2024: 45,781 миң АКШ доллары) суммасындагы кредиттердин концентрациясынан, эң ири 10 зайымчыдан жана алар менен байланышкан тараптардан, же жалпы кредиттик портфелдин 16%ынан (2024: 18%) турган.

(в) Алынган мүлк

2025-жылдын 31-декабрында бүткөн жыл ичинде Топ таза баланстык наркы 516 миң АКШ долл. (2024-жылы: 991 миң АКШ долл.) болгон, кардарларга берилген кредиттер боюнча камсыздоонун эсебинен өндүрүп алуунун жыйынтыгында белгилүү бир активдерди алган. 2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча алынган күрөөлүк камсыздоо төмөнкүлөрдү камтыйт:

миң АКШ долл.	<u>2025-ж. 31-декабры</u>	<u>2024-ж. 31-декабры</u>
Кыймылсыз мүлк	495	675
Башка активдер	-	-
Жыйынтыгында алынган мүлк (21-эскертүү)	<u>495</u>	<u>675</u>

Топтун саясаты көрсөтүлгөн активдерди максималдуу кыска мөөнөттө сатууну карайт.

(г) Күрөөгө коюлган активдер

2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча баланстык наркы 16,904 миң АКШ долл. (2024-жылы: 19,531 миң АКШ долл.) болгон кардарларга берилген кредиттер Банка Мамлекеттик ипотекалык компания жана Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги тарабынан берилген кредиттер боюнча камсыздоо катары кызмат кылат.

20 Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар

миң АКШ долл.	Орточо өлчөнгөн пайыздык чен		Орточо өлчөнгөн пайыздык чен	
		2025-ж. 31-декабры		2024-ж. 31-декабры
Банктын менчигинде турган				
Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин казыналык векселдери	15.00%	71,112	15.00%	22,354
Кошмо Штаттардын өкмөтүнүн казыналык векселдери		9,845		-
		<u>80,957</u>		<u>22,354</u>
Күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резерв		(1,247)		(1,281)
		<u>79,710</u>		<u>21,073</u>

Инвестициялык баалуу кагаздар натыйжалуу пайыздык чен ыкмасын пайдалануу менен амортизацияланган нарк боюнча бааланат.

21 Ассоциацияланган ишканага инвестициялар

Топтун ассоциацияланган ишканасынын - “Банктар аралык процессинг борбору” ЖАКтын (“БПБ”) негизги операциялык иши - Кыргыз Республикасында 23 банк (2024-жылы: 21 банк) тарабынан колдонулган ЭЛКАРТ улуттук төлөм системасын түзүү болуп саналат.

2025-жылдын жана 2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча БПБнын уставдык капиталындагы Топтун үлүшү жана добуш берүүчү добуштардын пайызы 34.34%ды түзгөн.

Төмөн жакта пайыздар менен Топко таандыккатышуу үлүшүнө корректировкакаланбаган, катышуу үлүшү ыкмасында эсептелген, инвестиция объектиси жөнүндө жалпыланган финансылык маалымат берилген:

миң АКШ долл.	Ээлик кылуу үлүшү	Бардык активде р	Бардык милдетт енмелер	Киреше	Пайда	Таза активде рдеги Банктын үлүшү	Пайдадагы Банктын үлүшү	Алынган дивиденд дер
2025-жылдын 31-декабры								
“Банктар аралык процессинг борбору” ЖАК	34.34%	27,711	2,302	17,095	8,457	8,725	2,904	1,593
2024-жылдын 31-декабры								
“Банктар аралык процессинг борбору” ЖАК	34.34%	23,050	2,146	13,870	6,313	7,178	2,168	521

2025-жылы Топ бул инвестиция боюнча 1,593 миң АКШ долл. өлчөмүндө дивидендди алган (2024-жылы: 521 миң АКШ долл.). Ассоциацияланган компания үчүн отчет берүү датасы 31-декабрь болуп саналат.

2025-жылы Топ 327 миң АКШ долл. өлчөмүндө ассоциацияланган ишканага карата нарксынданууну тааныган (2024-жылы: 34 миң АКШ долл.).

22 Көзөмөлдөбөгөн катышуу үлүшү

Кийинки таблицада топтун ичинде чыгарып салууга чейин, олуттуу NCI ээ болгон, Топтун туунду компанияларынын ар бирине тиешелүү маалымат берилген.

миң АКШ долл.

2025-жылдын 31-декабры

	<u>Jubilee Insurance</u>
Көзөмөлдөбөгөн үлүш пайыз менен	49%
Активдер	9,318
Милдеттенмелер	(3,017)
Таза активдер	6,301
Көзөмөлдөбөгөн үлүштүн баланстык наркы	3,681
Түшкөн акча	2,993
Пайда	1,024
Жыйынтыгында жыйынды киреше	1,024
Көзөмөлдөнбөгөн үлүшкө тиешелүү пайда	502
Көзөмөлдөнбөгөн үлүшкө тиешелүү башка жыйынды киреше	486
Операциялык иштен акча агымдары	528
Инвестициялык иште колдонулган акча агымдары	(249)
Финансылык иште колдонулган акча агымдары	(172)
Акча каражаттарынын жана алардын эквиваленттеринин нетто-көбөйүүсү	107

2024-ж. 31-декабры

	<u>Jubilee Insurance</u>
Көзөмөлдөбөгөн үлүш пайыз менен	49%
Активдер	8,536
Милдеттенмелер	(3,054)
Таза активдер	5,482
Көзөмөлдөбөгөн үлүштүн баланстык наркы	3,195
Түшкөн акча	2,861
Пайда	468
Жыйынтыгында жыйынды киреше	468
Көзөмөлдөнбөгөн үлүшкө тиешелүү пайда	228
Көзөмөлдөнбөгөн үлүшкө тиешелүү башка жыйынды киреше	229
Операциялык иштен акча агымдары	(1,315)
Инвестициялык иште колдонулган акча агымдары	1,258
Финансылык иште колдонулган акча агымдары (көзөмөлдөбөгөн акционерлерге дивиденддер: жок)	(115)
Акча каражаттарынын жана алардын эквиваленттеринин нетто-азайуусу	(172)

23 Негизги каражаттар жана материалдык эмес активдер

миң АКШ долл.	Имараттар жана курулмалар	Эмерек жана кеңсе жабдуусу	Жабдуу	Ижарага алынган менчикти абаттоо	Транспорт каражаттар ы	Бүтпөгөн курулуш жана орнотууга жабдуу	Гудвил	Программалы к камсыздоо жана лицензиялар	Бардыгы
Баиштанкы наркы									
2025-жылдын 1-январына карата калдык	18,376	11,375	5,928	1,819	1,563	1,666	-	11,250	51,975
Кируулер	4,118	1,454	186	769	102	2,705	-	105	9,440
Чыгуулар	(96)	(1,635)	(26)	(658)	(32)	(96)	-	(3,009)	(5,552)
Которуулар	(243)	697	2,540	227	-	(3,442)	-	221	-
2025-жылдын 31- декабрына карата калдык	22,155	11,891	8,628	2,157	1,633	833	-	8,567	55,863
Эскирүү жана амортизация									
2025-жылдын 1-январына карата калдык	(2,570)	(7,904)	(3,774)	(1,291)	(1,012)	-	-	(7,873)	(24,424)
Жыл ичиндеги эскирүү жана амортизация	(560)	(1,323)	(922)	(382)	(165)	-	-	(986)	(4,338)
Чыгуулар	31	1,368	24	367	32	-	-	2,701	4,523
Которуулар	202	55	(70)	(187)	-	-	-	-	-
2025-жылдын 31- декабрына карата калдык	(2,897)	(7,804)	(4,742)	(1,493)	(1,145)	-	-	(6,158)	(24,239)
Баланстык наркы									
2025-жылдын 31- декабрына карата	19,258	4,086	3,886	664	488	833	-	2,409	31,624

“Кыргыз инвестициялык-кредит банкы” ЖАК
2025-жылдын 31-декабрында бүткөн жыл үчүн консолидацияланган финансылык отчетко карата эскертүүлөр

миң АКШ долл.	Имараттар жана курулмалар	Эмерек жана кеңсе жабдуусу	Жабдуу	Ижарага алынган менчикти абаттоо	Транспорт каражаттар ы	Бүтпөгөн курулуш жана орнотууга жабдуу	Гудвил	Программалык камсыздоо жана лицензиялар	Бардыгы
Баитапкы наркы									
2024-жылдын 1-январына карата калдык	17,987	10,056	4,983	1,661	1,325	740	475	10,999	48,226
Кируүлөр	3,349	1,110	33	200	276	2,401	-	251	7,619
Чыгуулар	(2,966)	(262)	(3)	(35)	(39)	(91)	(475)	-	(3,869)
Которуулар	7	470	915	(6)	-	(1,386)	-	-	-
2024-жылдын 31-декабрына карата калдык	18,376	11,374	5,928	1,820	1,562	1,664	-	11,250	51,975
Эскирүү жана амортизация									
2024-жылдын 1-январына карата калдык	(2,067)	(6,899)	(3,225)	(1,103)	(941)	-	-	(6,782)	(21,017)
Жыл ичиндеги эскирүү жана амортизация	(513)	(1,167)	(552)	(221)	(100)	-	-	(1,096)	(3,649)
Чыгуулар	10	162	3	33	29	-	-	5	242
2024-жылдын 31-декабрына карата калдык	(2,570)	(7,904)	(3,774)	(1,291)	(1,012)	-	-	(7,873)	(24,424)
Баланстык наркы									
2024-жылдын 31-декабрына карата	15,806	3,470	2,154	529	550	1,664	-	3,377	27,551

2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча негизги каражаттар тиешелүүлүгүнө жараша наркы 13.735 миң АКШ долл. жана 15.516 миң АКШ долл. болгон толук амортизацияланган негизги каражаттарды камтыды.

Гудвил 2013-жылы сатып алынган “Jubilee Kyrgyzstan Insurance Company” ЖАК камсыздандыруу компаниясына тиешелүү (1-эскертүү). Банк туунду компанияны сатып алгандан кийин гудвилдин нарксыздануусуна тест жүргүзгөн эмес, анткени ал туруктуу финансылык өсүштү көрсөткөн. 2024-жылы гудвил толук көлөмдө эсептен алынган.

Негизги каражаттардагы чектөөлөр

2025-жылдын 31-декабрына карата Топтун негизги каражаттары кандайдыр бир чектөөлөр менен оордук келтирилген же кандайдыр бир милдеттенмелерди камсыздоо катары күрөөгө коюлган эмес.

Келишимдик милдеттенмелер

Банктын имараттарды куруу жана башка капиталдык салымлар боюнча келишимдин милдеттенмелери жок.

24 Пайдалануу укуктары формасындагы активдер

Топ филиалдар жана аманат кассалары үчүн орун жайларды ижарага алат. Ижара мөөнөтү негизинен 2 жылдан 10 жылга чейин түзөт. Ижара төлөмдөрү рыноктук ижара акысын чагылдыруу үчүн беш жыл сайын кайра каралат.

Филиалдарды жана аманат кассаларын ижарага алуу келишимдери көп жыл мурун жерди жана имараттарды жалпы ижарага алуунун алкагында түзүлгөн.

Топ ижарачы болуп саналган ижара жөнүндө маалымат төмөндө берилген.

миң АКШ долл.

Пайдалануу укуктары формасындагы активдер	2025-ж.	2024-ж.
1-январга карата	7,127	6,382
Кирүүлөр	2,047	266
Чыгуулар	(1,131)	(125)
Модификациялар	26	604
31-декабрга карата	8,069	7,127
Топтолгон амортизация		
1-январга карата	(3,826)	(3,077)
Жыл ичинде чегерилди	(1,125)	(874)
Чыгуулар	919	125
Модификациялар	-	-
31-декабрга карата	(4,032)	(3,826)
Баланстык наркы		
1-январга карата	3,301	3,306
31-декабрга карата	4,037	3,301

Ижара боюнча милдеттенмелерди төлөө мөөнөттөрүн талдоо 34-эскертүүдө берилген.

миң АКШ долл.	2025-ж. 31-декабры	2024-ж. 31-декабры
Пайданын же чыгымдын курамында таанылган сумма		
Пайдалануу укугу формасындагы активдердин амортизациясына чыгашалар	(1,125)	(874)
Ижара боюнча милдеттенмелер боюнча пайыздык чыгашалар	309	333
Кыска мөөнөттүү ижара боюнча чыгашалар	(113)	(404)

Ижара келишимдери боюнча акча каражаттарынын жалпы агып чыгышы 1,403 миң АКШ долл. түздү (2024-жылы: 1,289 миң АКШ долл.).

25 Инвестициялык менчик

миң АКШ долл.	Имараттар жана курулмалар
2024-жылдын 1-январына карата калдык	1,585
Кирүүлөр	1,184
Адилет нарктын өзгөрүүсү	181
Чыгуулар	-
2024-жылдын 31-декабрына карата калдык	2,950
Кирүүлөр	-
Адилет нарктын өзгөрүүсү	596
Чыгуулар	-
2025-жылдын 31-декабрына карата калдык	3,546

2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча Топтун инвестициялык кыймылсыз мүлкү узак мөөнөттүү ижарага берилүүчү коммерциялык аянтчалар болгон. Адилет наркы 2025-жылдын ноябрь айында “Бизнес-Эксперт” көз карандысыз баалоо жана аналитика борбору ЖЧКнын көз карандысыз баалоочусу тарабынан рыноктук маалыматтардын негизинде аныкталган. Отчеттук мезгилде ижарадан түшкөн киреше 214 миң АКШ долларын, ал эми кайра баалоодон таза пайда - 612 миң АКШ долларын түздү (2024: тиешелүүлүгүнө жараша 143 миң АКШ доллары жана 134 миң АКШ доллары).

26 Камсыздандыруу жана кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер жана милдеттенмелер

Камсыздандыруу жана кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт:

миң АКШ долл.	2025-ж. 31- декабры	2024-ж. 31- декабры
Кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер	1,435	1,957
Камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер	1,185	871
Жыйынтыгында камсыздандыруу жана кайра камсыздандыруу келишими боюнча активдер	2,620	2,828

Камсыздандыруу жана кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча милдеттенмелер өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт:

миң АКШ долл.	2025-ж. 31- декабры	2024-ж. 31- декабры
Кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча милдеттенмелер	541	223
Камсыздандыруу келишимдери боюнча милдеттенмелер	2,249	2,692
Жыйынтыгында камсыздандыруу жана кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер	2,790	2,915

2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрында бүткөн жылдар үчүн камсыздандыруу келишимдери боюнча активдердин жана милдеттенмелердин кыймылы төмөнкүдөй түрдө берилген:

	2025-ж.		
	Камсыздандыруу жабуусунун калган бөлүгү боюнча милдеттенмелер р/(активдер)	Пайда болгон талаптар боюнча милдеттенмелер р/(активдер)	Бардыгы
миң АКШ долл.			
Мезгилдин башталышында камсыздандыруу келишимдери боюнча милдеттенмелер	1,487	1,205	2,692
Мезгилдин башталышында камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер	(765)	(106)	(871)
2025-жылдын 1-январына карата абал боюнча таза калдык	722	1,099	1,821
Финансылык жыйынтыктар жөнүндө отчетто таанылган, анын ичинде:			
Камсыздандыруу ишинен түшкөн кирешелер	(2,993)	-	(2,993)
Пайда болгон талаптар жана башка түздөн-түз байланыштуу чыгашалар	-	312	312
Өткөн мезгилдердин кызмат көрсөтүүлөрүнө тиешелүү өзгөрүүлөр	-	(676)	(676)
Камсыздандыруу боюнча аквизициялык чыгашалар	74	-	74
Курстук айырмалардын таасири	(58)	-	(58)
Камсыздандыруу ишинин жыйынтыгы, нетто	16	(364)	(348)
Жыйынтыгында камсыздандыруу келишимдери боюнча жыйынтык	(2,977)	(364)	(3,341)
Накталай эмес операциялар/өз ара эсептешүүлөр	(29)	(24)	(53)
Курстук айырмалардын таасири	(6)	(5)	(11)
Нарксыздануу	122	-	122
	87	(29)	58
Акча агымдары			
Алынган сый акылар	2,805	-	2,805
Төлөнгөн талаптар жана башка түздөн-түз байланыштуу чыгымдар	-	(271)	(271)
Аквизиялык акча агымдары	(8)	-	(8)
Жыйынтыгында акча агымдары	2,797	(271)	2,526
2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча таза калдык	629	435	1,064
Мезгилдин аягында камсыздандыруу келишимдери боюнча милдеттенмелер	1,725	524	2,249
Мезгилдин аягында камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер	(1,096)	(89)	(1,185)
2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча таза калдык	629	435	1,064

	2024-ж.		
	Камсыздандыруу жабуусунун калган бөлүгү боюнча милдеттенмелер р/(активдер)	Пайда болгон талаптар боюнча милдеттенмелер р/(активдер)	Бардыгы
миң АКШ долл.			
Мезгилдин башталышында камсыздандыруу келишимдери боюнча милдеттенмелер	1,325	505	1,830
Мезгилдин башталышында камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер	(726)	(76)	(802)
2024-жылдын 1-январына карата абал боюнча таза калдык	599	429	1,028
<i>Финансылык жыйынтыктар жөнүндө отчетто таанылган, анын ичинде:</i>			
Камсыздандыруу ишинен түшкөн кирешелер	(2,861)	-	(2,861)
Пайда болгон талаптар жана башка түздөн-түз байланыштуу чыгашалар	-	335	335
Өткөн мезгилдердин кызмат көрсөтүүлөрүнө тиешелүү өзгөрүүлөр	-	689	689
Камсыздандыруу боюнча аквизициялык чыгашалар	82	-	82
Курстук айырмалардын таасири	28	-	28
Камсыздандыруу ишинин жыйынтыгы, нетто	110	1,024	1,134
<i>Жыйынтыгында камсыздандыруу келишимдери боюнча жыйынтык</i>	(2,751)	1,024	(1,727)
Накталай эмес операциялар/өз ара эсептешүүлөр	(19)	-	(19)
Курстук айырмалардын таасири	55	13	68
Нарксыздануу	31	(2)	29
	67	11	78
<i>Акча агымдары</i>			
Алынган сый акылар	2,823	-	2,823
Төлөнгөн талаптар жана башка түздөн-түз байланыштуу чыгымдар	-	(365)	(365)
Аквизиялык акча агымдары	(16)	-	(16)
Жыйынтыгында акча агымдары	2,807	(365)	2,442
2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча таза калдык	722	1,099	1,821
Мезгилдин аягында камсыздандыруу келишимдери боюнча милдеттенмелер	1,487	1,205	2,692
Мезгилдин аягында камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер	(765)	(106)	(871)
2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча таза калдык	722	1,099	1,821

2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрында бүткөн жылдар үчүн кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча активдердин жана милдеттенмелердин кыймылы төмөнкүдөй түрдө берилген:

миң АКШ долл.	2025-ж.		
	Камсыздандыруу жабуусунун калган бөлүгү	Пайда болгон талаптар	Бардыгы
Мезгилдин башталышындагы кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер	998	959	1,957
Мезгилдин башталышындагы кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча милдеттенмелер	(195)	(28)	(223)
2025-жылдын 1-январына карата абал боюнча таза калдык	803	931	1,734
Финансылык жыйынтыктар жөнүндө отчетто таанылган, анын ичинде:			
Кайра камсыздандыруу боюнча чыгашаларды бөлүштүрүү	(2,016)	-	(2,016)
Өндүрүп алынган дооматтар	-	117	117
Өткөн мезгилдердин кызмат көрсөтүүлөрүнө тиешелүү өзгөрүүлөр	-	(673)	(673)
Кайра камсыздандыруу келишимдер боюнча башка кирешелер/чыгашалар	-	334	334
Курстук айырмалардын таасири	1	(5)	(4)
	1	(227)	(226)
Кармалган кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча таза киреше (чыгаша)	(2,015)	(227)	(2,242)
Накталай эмес операциялар/өз ара эсептешүүлөр	428	(444)	(16)
Акча агымдары			-
Төлөнгөн кайра камсыздандыруу боюнча сый акылар, кайра камсыздандыруу комиссияларын алып салуу менен	1,427	-	1,427
Алынган кайра камсыздандыруудан ордун толтуруу	-	(9)	(9)
Жыйынтыгында акча агымдары	1,427	(9)	1,418
2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча таза калдык	643	251	894
Кайра мезгилдин аягында камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер	1,154	281	1,435
Кайра мезгилдин аягында камсыздандыруу келишимдери боюнча милдеттенмелер	(511)	(30)	(541)
2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча таза калдык	643	251	894

миң АКШ долл.	2024-ж.		
	Камсыздандыруу жабуусунун калган бөлүгү	Пайда болгон талаптар	Бардыгы
Мезгилдин башталышындагы кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер	944	297	1,241
Мезгилдин башталышындагы кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча милдеттенмелер	(563)	(26)	(589)
2024-жылдын 1-январына карата абал боюнча таза калдык	381	271	652
Финансылык жыйынтыктар жөнүндө отчетто таанылган, анын ичинде:			
Кайра камсыздандыруу боюнча чыгашаларды бөлүштүрүү	(1,783)	-	(1,783)
Өндүрүп алынган дооматтар	-	186	186
Өткөн мезгилдердин кызмат көрсөтүүлөрүнө тиешелүү өзгөрүүлөр	-	636	636
Кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча башка кирешелер/чыгашалар	187	-	187
Курстук айырмалардын таасири	-	12	12
	187	834	1,021
Кармалган кайра камсыздандыруу келишимдери боюнча таза киреше (чыгаша)	(1,596)	834	(762)
Накталай эмес операциялар/өз ара эсептешүүлөр	118	(78)	40
Акча агымдары			-
Төлөнгөн кайра камсыздандыруу боюнча сый акылар, кайра камсыздандыруу комиссияларын алып салуу менен	1,900	-	1,900
Алынган кайра камсыздандыруудан ордун толтуруу	-	(96)	(96)
Жыйынтыгында акча агымдары	1,900	(96)	1,804
2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча таза калдык	803	931	1,734
Кайра мезгилдин аягында камсыздандыруу келишимдери боюнча активдер	998	959	1,957
Кайра мезгилдин аягында камсыздандыруу келишимдери боюнча милдеттенмелер	(195)	(28)	(223)
2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча таза калдык	803	931	1,734

27 Башка активдер

миң АКШ долл.	2025-ж. 31-декабры	2024-ж. 31-декабры
Башка күрөө салымдары (VISA жана MasterCard)	8,076	7,895
Акча которуулар боюнча дебитордук карыз	2,083	6,762
Башка дебитордук карыз	24,076	9,523
Финансылык ижара боюнча дебитордук карыз	1,991	2,337
Кыргызстандын банктарында депозиттерди жайгаштыруу	484	841
Кардарлардан алынуучу айыптар	58	79
Чыгымдарга баалоо резерви	(2,030)	(2,290)
Жыйынтыгында башка финансылык активдер	34,738	25,147
Алдын ала төлөмдөр	5,987	5,989
Материалдар жана запастар	1,155	487
Алынган мүлк	495	675

Жыйынтыгында башка финансылык эмес активдер	7,637	7,151
Жыйынтыгында башка активдер	42,375	32,298

Финансылык ижара

миң АКШ долл.	2025-ж.	2024-ж.
Бир жыл ичиндеги төлөмдөр	1,485	1,725
1 жылдан 2 жылга чейинки төлөмдөр	575	766
2 жылдан 5 жылга чейинки төлөмдөр	265	372
Жыйынтыгында төлөмдөр	2,325	2,863
Бир жыл ичиндеги дисконт	229	357
1 жылдан 2 жылга чейинки дисконт	83	124
2 жылдан 5 жылга чейинки дисконт	22	45
Жыйынтыгында дисконт	334	526
Иштеп таппаган финансылык кирешени алып салуу менен, финансылык ижара боюнча дебитордук карыз, бардыгы	1,991	2,337
Финансылык ижаранын нарксыздануусуна баалоочу резерв	(913)	(1,244)
Финансылык ижара боюнча дебитордук карыздын нетто-өлчөмү	1,078	1,093

миң АКШ долл.	2025-ж.				Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	РОСИ	
Мөөнөтү өтүп кетпеген	9	18	17	174	218
30 күнгө чейин мөөнөтү өтүп кеткен	132	-	-	160	292
31-60 күнгө мөөнөтү өтүп кеткен	-	-	-	55	55
61-90 күнгө мөөнөтү өтүп кеткен	-	-	-	-	-
91-180 күнгө мөөнөтү өтүп кеткен	-	-	10	292	302
180 күндөн ашык мөөнөтү өтүп кеткен	-	-	125	999	1,124
Финансылык ижаранын нарксыздануусуна резерв	(1)	(3)	(92)	(817)	(913)
Финансылык ижара боюнча дебитордук карыздын нетто-өлчөмү	140	15	60	863	1,078

миң АКШ долл.	2024-ж.				Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	РОСИ	
Мөөнөтү өтүп кетпеген	27	-	-	181	208
30 күнгө чейин мөөнөтү өтүп кеткен	-	-	-	86	86
31-60 күнгө мөөнөтү өтүп кеткен	-	-	-	475	475
61-90 күнгө мөөнөтү өтүп кеткен	-	-	-	60	60
91-180 күнгө мөөнөтү өтүп кеткен	-	-	5	148	153
180 күндөн ашык мөөнөтү өтүп кеткен	-	-	219	1,136	1,355
Финансылык ижаранын нарксыздануусуна резерв	(1)	-	(135)	(1,108)	(1,244)
Финансылык ижара боюнча дебитордук карыздын нетто-өлчөмү	26	-	89	978	1,093

миң АКШ долл.	2025-ж.				Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	РОСИ	
1-январга карата калдык	27	-	224	2,086	2,337
2-стадияга которуу	-	-	-	-	-
3-стадияга которуу	-	-	-	-	-
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	134	18	28	352	533
Кайтарылган финансылык активдер	(19)	-	(100)	(273)	(392)

Пайыздык кирешелер	-	-	2	210	212
Башка өзгөрүүлөр	(3)	-	(1)	(695)	(699)
31-декабрга карата калдык	139	18	153	1,681	1,991

	2024-ж.				Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	РОСИ	
миң АКШ долл.					
1-январга карата калдык	29	8	321	1,614	1,972
2-стадияга которуу	(6)	6	-	-	-
3-стадияга которуу	-	(6)	6	-	-
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	143	-	-	839	982
Кайтарылган финансылык активдер	(12)	(8)	(195)	(92)	(307)
Пайыздык кирешелер	-	-	21	90	111
Башка өзгөрүүлөр	(127)	-	71	(365)	(421)
31-декабрга карата калдык	27	-	224	2,086	2,337

Чыгымдарга баалоо резерви - Финансылык ижара боюнча дебитордук карыз

	2025-ж.				Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	РОСИ	
миң АКШ долл.					
1-январга карата калдык	1	-	135	1,108	1,244
2-стадияга которуу	-	-	-	-	-
3-стадияга которуу	-	-	-	-	-
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнөн натыйжасында көбөйүү	-	-	-	-	-
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	1	3	17	197	218
Таануу токтотулган финансылык активдер	-	-	(56)	(150)	(206)
Тобокелдиктин моделиндеги/параметрлериндеги өзгөрүү	-	-	(4)	(339)	(343)
Валюталар курсунун өзгөрүүсү жана башка өзгөрүүлөр	-	-	-	-	-
31-декабрга карата калдык	2	3	92	816	913

	2024-ж.				Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	РОСИ	
миң АКШ долл.					
1-январга карата калдык	1	1	153	703	858
2-стадияга которуу	-	-	-	-	-
3-стадияга которуу	-	-	-	-	-
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнөн натыйжасында көбөйүү	-	-	2	-	2
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	80	-	-	472	552
Таануу токтотулган финансылык активдер	(1)	(1)	(80)	(41)	(123)
Тобокелдиктин моделиндеги/параметрлериндеги өзгөрүү	-	-	(19)	(26)	(45)
Валюталар курсунун өзгөрүүсү жана башка өзгөрүүлөр	(79)	-	79	-	-
31-декабрга карата калдык	1	-	135	1,108	1,244

28 Ижара боюнча милдеттенмелер

миң АКШ долл.	2025-ж. 31-декабры	2024-ж. 31-декабры
Активдерди жана милдеттенмелерди тындыруу мөөнөттөрүн талдоо		
1-жыл	1,255	1,309

2-жыл	1,161	1,201
3-жыл	756	978
4-жыл	593	644
5-жыл	562	440
Андан ары	<u>1,862</u>	<u>711</u>
Жыйынтыгында	6,189	5,283
Минус: Иштеп табылбаган пайыздар	<u>(1,871)</u>	<u>(1,696)</u>
Ижара боюнча милдеттенме	<u>4,318</u>	<u>3,587</u>

29 Банктардын жана башка финансы институттарынын эсептери жана депозиттери

миң АКШ долл.	<u>31-декабрь 2025-ж.</u>	<u>31-декабрь 2024-ж.</u>
Лоро эсептери	8,151	9,291
Башка финансы институттарынын күндөлүк эсептери жана депозиттери	2,259	8,404
Кыргыз Республикасындагы финансы институттарынын мөөнөттүү депозиттери	6,326	1,319
	<u>16,736</u>	<u>19,014</u>

2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча Топто алардын ар биринин үлүшүнө Топтун өздүк капиталынын 10%дан ашыгы туура келген, банктар же финансы институттары болгон эмес.

30 Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери

миң АКШ долл.	<u>2025-ж. 31- декабры</u>	<u>2024-ж. 31- декабры</u>
Корпоративдик кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери		
- Күндөлүк эсептер жана талап боюнча төлөнүүчү депозиттер	443,369	372,376
- Мөөнөттүү депозиттер	40,901	22,660
	<u>484,270</u>	<u>395,036</u>
Чекене кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери		
- Күндөлүк эсептер жана талап боюнча төлөнүүчү депозиттер	183,574	159,714
- Мөөнөттүү депозиттер	89,389	86,778
	<u>272,963</u>	<u>246,492</u>
	<u>757,233</u>	<u>641,528</u>

2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча Топтун күндөлүк эсептерин жана депозиттери боюнча калдыктар Топтун өздүк капиталынын 10%дан ашыгын түзгөн кардарлары бар.

Топтун эң ири он кардарынын депозиттеринин жалпы суммасы 229,747 миң АКШ долларын түздү (2024: 201,159 миң АКШ доллары) же кардарлардын жалпы каражаттарынын 30%ын (2024: 31%) түздү (2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча Топтун күндөлүк эсептер жана депозиттер боюнча калдыктары бар, алар Топтун өздүк капиталынын 10%дан ашыгын түзгөн).

2025-жылдын 31-декабрына карата кардарлардын каражаттары боюнча номиналдык пайыздык чен сом менен 3%дан 16%га чейин (2024: 4.5%дан 16%га чейин), ал эми АКШ доллары, евро жана башка эркин конвертациялануучу валюталар менен 0.5%дан 11%га чейин (2024: 0.5%дан 11%га чейин) түзгөн.

Төмөнкү таблицанда кардарлардын күндөлүк эсептерине жана депозиттерине экономика секторлору боюнча талдоо берилген:

миң АКШ долл.	2025-ж. 31- декабры	2024-ж. 31- декабры
Экономика секторлору/кардарлардын түрлөрү боюнча талдоо:		
Пайдалуу кенди казуу жана карьердик иштетүү	139,756	10,408
Транспорт, сактоо жана байланыш	60,947	587
Дүң жана чекене соода, автотранспорт каражаттарын оңдоо	52,181	66
Курулуш	48,373	171
Мунай жана мунай өнүмдөрү	37,389	-
Мамлекеттик, социалдык жана жеке кызматтар жана үй чарбасын жүргүзүү	18,116	-
Саламаттык сактоо жана социалдык иш	17,045	130
Билим берүү	14,456	1,797
Электр-, газ- жана суу менен камсыздоо	8,364	1
Финансылык кызматтар	5,984	1,533
Тамак-аш азыктарын өндүрүү	4,367	-
Кыймылсыз мүлк	4,201	-
Башка өндүрүмдү өндүрүү	4,170	2
Туризм	1,084	115
Айыл, аңчылык жана токой чарба	891	59
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо	517	377,927
Мейманканалар жана ресторандар	102	-
Башка	66,324	2,241
Жеке жактар	272,966	246,492
Жыйынтыгында кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	757,233	641,528

31 Чыгарылган карыздык баалуу кагаздар

миң АКШ долл.	2025-ж.31- декабры	2024-ж.31- декабры
Облигациялар	14,896	-
Чегерилген пайыздар	83	-
	14,979	-

миң АКШ долл.	Чыгарылы		Белгилен		Пайыздар		
	шынын каттоо датасы	Тындыруу датасы	ген купондук чен	Валюта	ды төлөө мөөнөттөрү	2025-ж. 31-декабры	2024-ж. 31-декабры
Алтынчы чыгарылыштагы облигациялар	16/06//2025	16/06/2028	12,5%	Кыргыз сому	Квартал сайын	14,979	-
						14,979	-

Топ биринчи жолу фонд рыногуна 2013-жылы чыккан.

2025-жылдын июнь айында Банк чыгарылган Облигациялардын жетинчи чыгарылышын каттаган. Жетинчи чыгарылыш 13 500 даана санында (ар бири 100 000 сом номиналдык наркында) Эл аралык финансы корпорациясы (IFC) менен жеке эмиссияда энчилүү пайыздык Туруктуу өнүгүү облигациялары болуп саналат. Облигациялардын жетинчи чыгарылышынын жыйынтыгында Топ жылдык 12,5% купондук чени жана 3 жыл төлөө мөөнөтү (2028-жылдын 16-июнуна чейин) менен 1 305 500 миң сом жалпы номиналдык наркында облигацияларды жайгаштырган.

Карыздык баалуу кагаздардын камсыздоосу жок. 2025-жылдын аягында Банк көрсөтүлгөн баалуу кагаздар боюнча биринчи пайыздык мезгил үчүн пайыздык кирешени төлөп берди.

Банктын жетекчилиги бул операциялар туунду финансылык инструменттер эмес, күрөө менен камсыздалган кредиттер деп эсептейт, ушундан улам аларды дүң негизде берет. РКӨФ кредиттери кредиттик линиялар жөнүндө макулдашууларга ылайык берилет, алар боюнча бул кредиттерди камсыздоо катары белгиленген депозиттер ар кандай төлөө мөөнөтүнө жана суммага ээ, ошондуктан алар өзүнчө куралдар катары каралат.

“Мамлекеттик ипотекалык компания” ААК

2019-жылдын 24-октябрында Банк жеткиликтүү турак жай боюнча Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн программасынын алкагында KfW каражаттарынын эсебинен “Мамлекеттик ипотекалык компания” ААК менен келишим түзгөн. Бул программанын максаты Кыргыз Республикасында турак жайдын жеткиликтүүлүгүн жогорулатуу үчүн шарттарды түзүү болуп саналат. Инвестициялык каражаттар Банкка 15 жылга чейин төлөө мөөнөтүндө жылдык 3% номиналдык пайыздык чени менен берилген өтүнмөлөрдүн чегинде берилет. Ипотекалык кредиттер кардарларга жылдык 8% чени боюнча берилет. Бул программанын алкагында Банк акыркы траншты 2024-жылдын декабрында алган.

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги (КРФМ) жана KfW (Немец мамлекеттик өнүктүрүү банкы)

Ошондой эле Банк KfW жана КРФМ биргелешкен программасынын алкагында көптөгөн макулдашуулар боюнча Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинен каржылоону алган. Мисалы, Банк “Ишкердикти каржылоо” мамлекеттик программасынын алкагында КРФМдан башка зайым каражаттарын алган, ага ылайык өзүнчө транштар менен кредиттик каражаттарды берген кредиттик линия ачылган. Программанын максаты – экономикалык жана социалдык туруктуулукту калыбына келтирүү жана камсыздоо, экономиканын өсүшү зарыл болгон аймактарда ишкердик субъекттерин колдоо. Программанын негизги максаты – үч жана беш жыл төлөө мөөнөтүндө 6 транш менен жергиликтүү валютада (кыргыз сому) 0.1%дан 6.5%га чейинки пайыздык чендерди колдонуу менен айыл чарбасында кошумча наркты түзүү чынжырчасын өнүктүрүүгө көмөктөшүү (2023-жылы жана 2025-жылы). Кардарлар үчүн пайыздык чен жылдык 11%дан ашпоого тийиш. 2025-жылдын аягына карата бул кредиттик линиялар төлөнгөн.

Банк менен Кредитордун ортосунда түзүлгөн кредиттик макулдашууларга ылайык Банк финансылык ковенанттарды сактоого милдеттүү, аларды эки тарап квартал сайын жана жылдын аягында макулдашат.

Public Foundation Accelerate Prosperity (AP)

“Public Foundation Accelerate Prosperity” коомдук фондунан кредиттер 2022-жылдын 11-апрелиндеги Акча каражаттарын которуу жөнүндө макулдашууга ылайык берилет, мында акча каражаттары келечекте ар кандай төлөө мөөнөттөрү менен жана ар кандай суммага кредиттерди берүү үчүн арналган. Ушул Макулдашуу Кыргыз Республикасында өз ишин жүзөгө ашырып жаткан чакан жана орто бизнес ишканаларына (“Максаттуу топ”) финансылык жана техникалык колдоо көрсөтүү максатында Тараптардын ортосунда түзүлгөн. Банк ушул максаттуу топко кирген жеке ишкерлерге жана коммерциялык уюмдарга кредиттерди (максаттуу кредиттерди) берүүгө макул. Тараптар Максаттуу топтун мүчөсүнүн кредит алуу укугу анын финансылык жөндөмдүүлүгүнө, Банктын жана Accelerate Prosperity кредиттик саясатында жана жол-жоболорунда каралган талаптарга жооп берүүсүнө көз каранды экенин ырасташат.

Бул программа чакан жана өсүп келе жаткан бизнеске түрткү берүүгө, стартаптарды каржылоого, Кыргызстандын бардык аймактарында жумуш орундарын түзүүгө жана сом менен жеңилдетилген кредиттөө аркылуу экономиканы чыңдоого багытталган. AP Банкка жылдык 3% жана андан жогору номиналдык пайыздык чен жана 7 жылга чейин төлөө мөөнөтү менен накталай берилет. Акыркы зайымчы үчүн кредит боюнча пайыздык чен ар бир жолу AP тарабынан белгиленет. Мында Банктын мардасы алынган кредит/акча каражаттары боюнча ченден жылдык 3%ды түзөт.

31.2 Субординацияланган карыз

миң АКШ долл.			Тындыруу	2025-ж. 31-	2024-ж. 31-
Контрагент	Валюта	Пайыздык чен	датасы	декабры	декабры
Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги	Евро	6 ай. Euribor+3.00%	30.06.2041	1,049	988
				1,049	988

Субординацияланган карыз Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги тарабынан Немец өнүктүрүү банкынын (KfW) Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө 2001-жылдын 2-майындагы кредиттик каражаттарды берүү жөнүндө келишимине ылайык берилген биринчи кредиттик линия болуп саналат.

Келишимге ылайык, негизги карыздын суммасын төлөө мөөнөтү келгенге чейин ар бир жарым жылда бирдей төлөмдөр менен жүргүзүлөт.

Топ банкрот болгон учурда, субординацияланган карызды төлөө Топтун бардык башка милдеттенмелери толугу менен төлөнгөндөн кийин жүргүзүлөт. Топтун 2025 жана 2024-жылдын 31-декабрында бүткөн жылдар үчүн негизги карыздын суммасы жана пайыздар боюнча субординацияланган зайымдардын шарттарын жана жоболорун бузуу же башка дефолттор болгон эмес.

31.3 Финансылык иштен милдеттенмелердин жана акча агымдарынын өзгөрүүлөрүн салыштырып текшерүү

	Милдеттенмелер				
	Башка тартылган каражаттар ар	Субординацияланган зайымдар	Чыгарылган карыздык баалуу кагаздар	Ижара боюнча милдеттенмелер	Жыйынтыгында
миң АКШ долл. 2025-жылдын 1-январына карата калдык	55,660	988	-	3,587	- 60,235
Финансылык иштен түшкөн акча агымдарына байланыштуу өзгөрүүлөр					
Башка зайым каражаттарын тартуу	3,373	-	-	-	- 3,373
Башка тартылган каражаттарды тындыруу	(19,739)	-	-	-	- (19,739)
Карыздык баалуу кагаздарды чыгаруу	-	-	14,890	-	- 14,890
Субординацияланган карыздарды тындыруу	-	(70)	-	-	- (70)
Дивиденддерди чегерүү	-	-	-	-	10,000 10,000
Дивиденддерди төлөө	-	-	-	-	(10,000) (10,000)
Ижара боюнча милдеттенмелерди тындыруу	-	-	-	(1,120)	- (1,120)
Жыйынтыгында финансылык иштен түшкөн акча агымдарына байланыштуу өзгөрүүлөр	(16,366)	(70)	14,890	(1,120)	- (2,666)
Алмашуу курстарынын өзгөрүүлөрүнүн таасири	(258)	131	6	(10)	- (131)
Башка өзгөрүүлөр					
Пайыздык чыгашалар	4,506	56	297	309	- 5,168
Төлөнгөн пайыздар	(4,704)	(56)	(214)	(309)	- (5,283)
Ижара боюнча милдеттенмелерди таануу	-	-	-	1,861	- 1,861
2025-жылдын 31-декабрына карата калдык	38,838	1,049	14,979	4,318	- 59,184

	Милдеттенмелер				
	Башка тартылган каражаттар	Субординацияланган зайымдар	Чыгарылган карыздык баалуу кагаздар	Ижара боюнча милдеттенмелер	Жыйынтыгында
миң АКШ долл.					
2024-жылдын 1-январына карата калдык	58,478	1,113	1,613	3,416	- 64,620
Финансылык иштен түшкөн акча агымдарына байланыштуу өзгөрүүлөр					
Башка зайым каражаттарын тартуу	12,182	-	-	-	- 12,182
Башка тартылган каражаттарды тындыруу	(16,225)	-	-	-	- (16,225)
Выкуп долговых ценных бумаг	-	-	(1,644)	-	- (1,644)
Субординацияланган карыздарды тындыруу	-	(53)	-	-	- (53)
Дивиденддерди чегерүү	-	-	-	-	10,000 10,000
Дивиденддерди төлөө	-	-	-	-	(10,000) (10,000)
Ижара боюнча милдеттенмелерди тындыруу	-	-	-	(766)	- (766)
Жыйынтыгында финансылык иштен түшкөн акча агымдарына байланыштуу өзгөрүүлөр	(4,043)	(53)	(1,644)	(766)	- (6,506)
Алмашуу курстарынын өзгөрүүлөрүнүн таасири	1,548	(72)	39	67	- 1,582
Башка өзгөрүүлөр					
Пайыздык чыгашалар	6,188	72	149	333	- 6,742
Төлөнгөн пайыздар	(6,511)	(72)	(157)	(333)	- (7,073)
Ижара боюнча милдеттенмелерди таануу	-	-	-	870	- 870
2024-жылдын 31-декабрына карата калдык	55,660	988	-	3,587	- 60,235

33 Башка милдеттенмелер

	2025-ж. 31-декабры	2024-ж. 31-декабры
миң АКШ долл.		
Акча которуулар боюнча кредитордук карыз	90	1,609
Чегерилген административдик чыгашалар	2,449	3,047
Компанияны колдоо боюнча KfW эсеби	434	357
Башка финансылык милдеттенмелер	11,121	8,885
Жыйынтыгында башка финансылык милдеттенмелер	14,094	13,898
Кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер боюнча резерв	177	256
Башка төлөнүүчү салыктар	1,069	816
КРФМ авансы менен төлөнгөн пайыздар	37	38
Башка финансылык эмес милдеттенмелер	3,083	2,916
Пайда салыгы боюнча милдеттенмелер	2,444	1,610
Жыйынтыгында башка финансылык эмес милдеттенмелер	6,810	5,636
Жыйынтыгында башка милдеттенмелер	20,904	19,534

34 Акционердик капитал

(а) Чыгарылган акционердик капитал жана эмиссиялык киреше

2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча чыгарууга уруксат берилген жана жүгүртүүдө турган акционердик капитал 230,000 жөнөкөй акциядан турат (2024-жылы: 230,000 жөнөкөй акция). Бардык акциялардын 100 АКШ доллары номиналдык наркы бар. Жөнөкөй акциялардын ээлери аларды жарыялоого жараша живиденддерди алууга укуктуу, ошондой эле Топтун акционерлеринин жылдык жана жалпы чогулуштарында акцияга карата бир добуш укугуна ээ.

Улуттук банк Башкармасынын 2025-жылдын 29-декабрындагы № 2025-П-17/71-2-(ЧУА) “Коммерциялык банктардын уставдык жана жеке (жөнгө салуучу) капиталынын минималдуу өлчөмү жөнүндө” токтому күчүнө киргендигине байланыштуу, иштеп жаткан коммерциялык банктар үчүн уставдык капиталдын жаңы минималдуу өлчөмдөрү белгиленди.

(б) Жыйынды которуу резервдери

Топтолгон курстук айырмалардын резерви көз каранды ишканалардын финансылык отчетторунун маалыматтарын берүү валютасына которуунун натыйжасында пайда болгон бардык курстук айырманы камтыйт.

(в) Башка резервдер

Башка резервдер бөлүштүрүлбөгөн пайдадан жалпы банктык тобокелдиктер үчүн резервге, изилдөө жана өнүктүрүү үчүн резервдерге чегерүүлөрдү камтыйт.

Директорлор кеңеши 2007-жылдын 9-мартында өткөн 69-жыйынында өздүк капиталдын чегинде “жалпы банктык тобокелдиктер үчүн резервди (кредиттик ишке байланыштуу тобокелдиктерди кошо алганда)” түзүүнү бекиткен. Резервдерди түзүү акылга сыярлык талаптарга негизделген, анткени резервдердин балансы рыноктук тобокелдикти жумшартат.

Банктын акционерлери 2018-жылдын 28-февралында өткөн 190-жыйынында 2,000 АКШ доллары өлчөмүндө изилдөө жана өнүктүрүү боюнча атайын резерв түзүүнү бекиткен.

2025-жылы март айында банктын акционерлеринин жылдык жалпы чогулушунда капиталдын курамындагы атайын резервдерди “Бөлүштүрүлбөгөн пайда” эсебине которуу чечими кабыл алынган.

2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча жалпы банктык тобокелдиктер үчүн резерв, изилдөө жана өнүктүрүү үчүн резерв жок. 2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча жалпы банктык тобокелдиктер үчүн резерв 7,287 миң АКШ долларын, ал эми изилдөө жана өнүктүрүү үчүн резерв 2,000 миң АКШ долларын түзгөн.

(г) Дивиденддер

Топ тарабынан төлөнө турган дивиденддердин өлчөмү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарына ылайык аныкталган бөлүштүрүлбөгөн пайданын максималдуу суммасы менен чектелет. 2025-жылы Банк 10 000 миң АКШ доллары өлчөмүндө дивиденддерди жарыялап, төлөп берди (2024-жылы: Банк 10 000 миң АКШ доллары өлчөмүндө дивиденддерди жарыялап, төлөп берген), ал эми Jubilee камсыздандыруу компаниясы 2025-жылы 154 миң АКШ долларын төлөдү (2024-жылы: 121 миң АКШ доллары).

35 Тобокелдиктерди тескөө

Тобокелдиктерди тескөө банк ишинин негизин түзөт жана Топтун операциялык ишинин маанилүү элементи болуп саналат. Рынок тобокелдиги, кредит тобокелдиги, ликвиддүүлүк тобокелдиги, ошондой эле операция, өлкө тобокелдиги, укуктук тобокелдик жана ишкердик беделин жоготуу тобокелдиги Топ өз ишин жүргүзүү процессинде туш болгон негизги (маанилүү) тобокелдиктер болуп саналат.

(а) Тобокелдиктерди тескөө боюнча саясат жана жол-жоболор

Топтун тобокелдиктерди тескөө саясаты Топ дуушар болгон тобокелдиктерди аныктоого, талдоого жана тескөөгө, тобокелдиктердин чектерин жана тиешелүү көзөмөлдөрдү белгилөөгө, ошондой эле тобокелдиктердин деңгээлин жана алардын белгиленген чектөөлөргө шайкештигин тынымсыз баалоого багытталган. Финансылык тобокелдиктерди тескөө боюнча жол-жоболор рыноктук кырдаалдын өзгөрүшүн, сунушталган банктык продукттарды жана пайда болгон мыкты тажрыйбаны чагылдыруу максатында үзгүлтүксүз негизде каралып турат. Топто маанилүү тобокелдиктер жана Топтун өздүк каражаттары (капиталы) боюнча отчеттуулук системасы иштелип чыккан.

Директорлор кеңеши тобокелдиктерди тескөө боюнча көзөмөлдөө системасынын талаптагыдай иштеши, негизги тобокелдиктерди тескөө жана тобокелдиктерди тескөө боюнча саясаттарды жактыруу, ошондой эле ири бүтүмдөрдү жактыруу үчүн жоопкерчилик тартат.

Жетекчилик мониторинг жүргүзүү жана тобокелдиктерди азайтуу боюнча чараларды ишке ашыруу, ошондой эле Топтун белгиленген тобокелдик чектеринде иш жүргүзүшүн көзөмөлдөө үчүн жоопкерчилик тартат. Тобокелдик-менеджмент башкармалыгынын жетекчисинин милдеттерине тобокелдиктерди табуу, баалоо, мониторинг жүргүзүү жана көзөмөлдөө кирет. Тобокелдиктер-менеджменти башкармалыгынын жетекчиси түздөн-түз Директорлор кеңешине отчет берет.

Кредит тобокелдиктери Кредиттик комитеттердин системасы тарабынан жалпы портфель деңгээлинде да, айрым бүтүмдөр деңгээлинде да тескелет жана көзөмөлдөнөт. Чечимдерди кабыл алуу процессинин натыйжалуулугун жогорулатуу үчүн Топ тобокелдикке дуушар болуунун түрүнө жана көлөмүнө жараша кредиттик комитеттердин иерархиялык түзүмүн түзгөн. Рыноктук тобокелдик жана ликвиддүүлүк тобокелдиги Активдерди жана пассивдерди башкаруу комитети (АПБК) тарабынан тескелет жана көзөмөлдөнөт.

Тышкы да, ички да тобокелдик факторлору уюмдун алкагында аныкталат жана тескелет. Тобокелдик факторлорунун бардык тизмесин аныктоого жана учурдагы тобокелдиктерди азайтуу боюнча жол-жоболордун жетиштүүлүк деңгээлин аныктоого өзгөчө көңүл бурулат.

Тобокелдик-менеджмент башкармалыгы жетекчиликтин, Директорлор кеңешинин Тобокелдиктерди тескөө боюнча комитетинин жана Директорлор кеңешинин кароосу жана талдоосу үчүн тобокелдик боюнча позициялар жөнүндө мезгилдүү отчетторду даярдайт, алар алар Топтун маанилүү тобокелдиктерин тескөө маселелерин камтыйт. Көрсөтүлгөн отчеттор өркүндөтүү боюнча сунуштамаларды камтыйт.

Топ операциялык тобокелдиктерди бир катар саясаттар жана жол-жоболор аркылуу көзөмөлдөйт. Топ операциялык тобокелдикти Топтун ишинин ар бир чөйрөсүндө жетекчилик зарыл деп эсептеген ички көзөмөлдү киргизүү аркылуу тескейт. Ошол эле учурда операциялык тобокелдиктерди тескөө үчүн жоопкерчиликти ар бир кызматкер тартат, ошондой эле ал бардык тиешелүү мыйзамдардын жана ченемдик укуктук актылардын талаптарын аткарууга, ошондой эле операциялык тобокелдиктер аныкталган учурда тиешелүү чараларды көрүүгө милдеттүү.

(б) Кредит тобокелдиги

Кредит тобокелдиги – бул Топтун зайымчысы же контрагенти милдеттенмелерин аткарбагандыгынын натыйжасында келип чыккан финансылык жоготуулардын тобокелдиги. Топ кредит тобокелдигин (таанылган финансылык активдер жана таанылбаган келишимдик милдеттенмелер боюнча) кредит тобокелдигинин концентрациясынын чектерин белгилөө жана сактоо боюнча талаптарды камтыган бекитилген саясаттарды жана жол-жоболорду колдонуу, ошондой эле кредит тобокелдигин активдүү көзөмөлдөө функциясын аткарган Кредиттик комитеттерди түзүү аркылуу башкарат. Кредиттик саясат Директорлор кеңеши тарабынан каралат жана бекитилет.

Кредиттик саясат белгилейт:

- кредиттик өтүмдөрдү кароо жана жактыруу жол-жоболору;

- зайымчылардын (корпоративдик, ЧОБ жана чекене жана микрокредиттөө кардардары) кредитти төлөө жөндөмдүүлүгүн баалоо методологиясы;
- контрагенттердин, эмитенттердин жана камсыздандыруу компанияларынын кредит төлөө жөндөмдүүлүгүн баалоо методологиясы;
- күрөөлүк камсыздоону баалоо методологиясы;
- кредиттик документтерге карата талаптар;
- кредиттерге жана кредит тобокелдигин жаратуучу башка продукттарга туруктуу мониторинг жүргүзүү жол-жоболору.

Корпоративдик кардарлардан кредит алууга өтүмөлөр тиешелүү кардарлар менен иштеген менеджерлер тарабынан түзүлөт, андан кийин Андеррайтинг башкармалыгынын Корпоративдик андеррайтинг бөлүмүнө кароого берилет, ал корпоративдик кредиттердин портфели үчүн жоопкерчилик тартат. Бул бөлүмдүн аналитиктеринин отчеттору зайымчынын бизнесинин жана финансылык абалынын структуралык анализине жана ар бир долбоорго тиешелүү тобокелдиктерди баалоого негизделет. Ыйгарым укуктуу Кредиттик комитет Андеррайтинг башкармалыгынын Корпоративдик андеррайтинг бөлүмү тарабынан берилген материалдардын негизинде Ыйгарым укуктарды берүү боюнча колдонмого ылайык кредит алууга өтүмөлөрдү карайт жана бекитет.

Чакан жана орто бизнес өкүлдөрүнөн жана жеке жактардан түшкөн өтүмөлөрдү ЧОБ жана чекене кредиттөө башкармалыгы карайт. Бул өтүмөлөрдү кароого Андеррайтинг башкармалыгынын Чакан жана орто бизнес жана жеке жактардын андеррайтинг бөлүмү дагы катышат. Ыйгарым укуктуу Кредиттик комитет ЧОБ жана чекене кредиттөө башкармалыгы тарабынан берилген материалдардын негизинде Ыйгарым укуктарды берүү боюнча колдонмого ылайык кредит алууга өтүмөлөрдү карайт жана бекитет.

Топ айрым кредиттердин абалына тынымсыз мониторинг жүргүзөт жана зайымчылардын төлөөгө жөндөмдүүлүгүн үзгүлтүксүз кайра баалоону жүргүзөт. Кайра баалоо жол-жоболору зайымчынын акыркы отчеттук датага карата финансылык отчеттун талдоого же зайымчы тарабынан берилген же Топ тарабынан башкача жол менен алынган башка маалыматка негизделет. Камсыздоонун учурдагы рыноктук наркы дагы кесипкөй баалоочулардын көз карандысыз фирмалары же Топтун баалоо боюнча адистери тарабынан үзгүлтүксүз бааланат. Камсыздоонун рыноктук наркы төмөндөгөн учурда, зайымчыга кошумча камсыздоону берүү жөнүндө талап коюлат.

Жеке жактардын кредиттерди алууга өтүмөлөрүн кароо менен Микрокредиттөө башкармалыгы алектенет. Мында Башкармалыктын Микрокредиттерди талдоо бөлүмү менен биргеликте иштелип чыккан, скоринг моделдери жана кредит алууга өтүмөдөгү маалыматтарды текшерүү жол-жоболору колдонулат.

Айрым зайымчыларды талдоодон тышкары, Тобокелдик менеджмент башкармалыгы жалпысынан кредиттердин концентрациясына, өлкөлүк жана рыноктук тобокелдиктерге карата баалоону жүргүзөт.

Ички кредит тобокелдигинин рейтингдери

Кредит тобокелдигин азайтуу максатында Топ Банктын Кредиттик комитетине милдеттенмелерди аткаруу тобокелдигинин деңгээлине жараша классификациялоо үчүн Топтун кредит тобокелдигинин классификациясын иштеп чыгууну жана колдоону тапшырды. Топтун кредит тобокелдигин классификациялоо системасы беш категорияны камтыйт. Кредиттик рейтинг жөнүндө маалымат дефолт тобокелдигин болжолдоого мүмкүндүк берген бир катар маалыматтарга жана кредиттик сапатка карата эксперттик баага негизделген. Талдоодо тобокелдикке дуушар болуу мүнөзү жана зайымчынын түрү эске алынат. Кредит тобокелдигинин деңгээли дефолт тобокелдигин көрсөткөн сапаттык жана сандык факторлорду колдонуу менен аныкталат.

Төмөнкү таблицаларда кандайдыр бир камсыздоонун же кредиттик сапатын жогорулатуунун башка механизмдеринин таасирин эске албастан, Топтун финансылык активдердин класстары, ички рейтинг жана “баскычтар” боюнча кредиттик тобокелдикке дуушар болушун талдоо берилген. Эгерде башкача көрсөтүлбөсө, таблицадагы финансылык активдер үчүн суммалар дүң баланстык наркты билдирет. Таблицалардагы акча каражаттарынын жана алардын эквиваленттеринин суммалары кассадагы акча каражаттарын камтыбайт (17-эскертүү). Кредит берүү боюнча милдеттенмелер жана финансылык кепилдик келишимдери үчүн таблицадагы суммалар тиешелүүлүгүнө жараша алынган милдеттенмелерди же кепилденген суммаларды билдирет.

Акча каражаттарынын эквиваленттеринин кредиттик сапаты

миң АКШ долл.	2025-ж. 31-декабры	
	1-стадия	Жыйынтыгын да
Амортизацияланган нарк боюнча акча каражаттарынын эквиваленттери		
1-категория: Стандарттык	434,797	434,797
Жыйынтыгында дүң баланстык наркы	434,797	434,797
Чыгымдарга баалоо резерви	(2,017)	(2,017)
Баланстык наркы	432,780	432,780

миң АКШ долл.	2024-ж. 31-декабры	
	1-стадия	Жыйынтыгын да
Амортизацияланган нарк боюнча акча каражаттарынын эквиваленттери		
1-категория: Стандарттык	441,575	441,575
Жыйынтыгында дүң баланстык наркы	441,575	441,575
Чыгымдарга баалоо резерви	(835)	(835)
Баланстык наркы	440,740	440,740

Кардарларга берилген кредиттердин сапаты

2025-ж. 31-декабры

миң АКШ долл.	1-стадия	2-стадия	3-стадия	Жыйынтыгында
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер - корпоративдик кардарлар				
1-категория: Стандарттык	74,593	-	-	74,593
3-категория: Субстандарттык	-	3,396	-	3,396
5-категория: Жоготуулар	-	-	1,434	1,434
Жыйынтыгында корпоративдик кардарларга берилген кредиттер	74,593	3,396	1,434	79,423
Чыгымдарга баалоо резерви	(590)	(454)	(1,312)	(2,356)
Чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен, корпоративдик кардарларга берилген кредиттер	74,003	2,942	122	77,067

2025-ж. 31-декабры

миң АКШ долл.	1-стадия	2-стадия	3-стадия	Жыйынтыгында
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер- чекене кардарлар жана ЧОБ субъекттери				
Чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер				
1-категория: Стандарттык	121,112	-	-	121,112

“Кыргыз инвестициялык-кредит банкы” ЖАК

2025-жылдын 31-декабрында бүткөн жыл үчүн консолидацияланган финансылык отчетко карата эскертүүлөр

2-категория: Байкоо астында	1,391	-	-	1,391
3-категория: Субстандарттык	-	1,191	-	1,191
4-категория: Шектүүлөр	-	143	-	143
5-категория: Жоготуулар	-	-	3,522	3,522
Жыйынтыгында чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер	122,503	1,334	3,522	127,359
Чыгымдарга баалоо резерви	(1,347)	(242)	(1,773)	(3,362)
Чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен, чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер	121,156	1,092	1,749	123,997

миң АКШ долл.	2025-ж. 31-декабры			Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
<i>Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер - чекене кардарлар жана ЧОБ субъекттери</i>				
Керектөөчүлүк кредиттер				
1-категория: Стандарттык	43,630	-	-	43,630
2-категория: Байкоо астында	407	-	-	407
3-категория: Субстандарттык	-	114	-	114
4-категория: Шектүүлөр	-	82	-	82
5-категория: Жоготуулар	-	-	490	490
Жыйынтыгында керектөөчүлүк кредиттер	44,037	196	490	44,723
	(289)	(32)	(293)	(614)
Чыгымдарга баалоо резерви				
Керектөөчүлүк кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	43,748	164	197	44,109

миң АКШ долл.	2025-ж. 31-декабры			Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
<i>Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер - чекене кардарлар жана ЧОБ субъекттери</i>				
Ипотекалык кредиттер				
1-категория: Стандарттык	37,408	-	-	37,408
2-категория: Байкоо астында	262	-	-	262
3-категория: Субстандарттык	-	198	-	198
4-категория: Шектүүлөр	-	96	-	96
5-категория: Жоготуулар	-	-	552	552
Жыйынтыгында ипотекалык кредиттер	37,670	294	552	38,516
Чыгымдарга баалоо резерви	(249)	(64)	(299)	(612)
Ипотекалык кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	37,421	230	253	37,904

миң АКШ долл.	2025-ж. 31-декабры			Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
<i>Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер - чекене кардарлар жана ЧОБ субъекттери</i>				
Микро-кредиттер				
1-категория: Стандарттык	70,512	-	-	70,512
2-категория: Байкоо астында	1,664	-	-	1,664
3-категория: Субстандарттык	-	607	-	607
				82

“Кыргыз инвестициялык-кредит банкы” ЖАК

2025-жылдын 31-декабрында бүткөн жыл үчүн консолидацияланган финансылык отчетко карата эскертүүлөр

4-категория: Шектүүлөр	-	338	-	338
5-категория: Жоготуулар	-	-	2,705	2,705
Жыйынтыгында микро-кредиттер	72,176	945	2,705	75,826
	(538)	(100)	(1,789)	(2,427)
Чыгымдарга баалоо резерви				
Микро-кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	71,638	845	916	73,399

2024-ж. 31-декабры

миң АКШ долл.	1-стадия	2-стадия	3-стадия	Жыйынтыгында
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер - корпоративдик кардарлар				
1-категория: Стандарттык	53,308	-	-	53,308
3-категория: Субстандарттык	-	1,326	-	1,326
5-категория: Жоготуулар	-	-	5,184	5,184
Жыйынтыгында корпоративдик кардарларга берилген кредиттер	53,308	1,326	5,184	59,818
Чыгымдарга баалоо резерви	(599)	(191)	(2,893)	(3,683)
Чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен, корпоративдик кардарларга берилген кредиттер	52,709	1,135	2,291	56,135

2024-ж. 31-декабры

миң АКШ долл.	1-стадия	2-стадия	3-стадия	Жыйынтыгында
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер- чекене кардарлар жана ЧОБ субъекттери				
Чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер				
1-категория: Стандарттык	81,713	-	-	81,713
2-категория: Байкоо астында	1,948	-	-	1,948
3-категория: Субстандарттык	-	497	-	497
4-категория: Шектүүлөр	-	197	-	197
5-категория: Жоготуулар	-	-	3,556	3,556
Жыйынтыгында чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер	83,661	694	3,556	87,911
Чыгымдарга баалоо резерви	(1,689)	(138)	(1,692)	(3,519)
Чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен, чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер	81,972	556	1,864	84,392

2024-ж. 31-декабры

миң АКШ долл.	1-стадия	2-стадия	3-стадия	Жыйынтыгында
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер - чекене кардарлар жана ЧОБ субъекттери				
Керектөөчүлүк кредиттер				

“Кыргыз инвестициялык-кредит банкы” ЖАК

2025-жылдын 31-декабрында бүткөн жыл үчүн консолидацияланган финансылык отчетко карата эскертүүлөр

1-категория: Стандарттык	28,533	-	-	28,533
2-категория: Байкоо астында	251	-	-	251
3-категория: Субстандарттык	-	94	-	94
4-категория: Шектүүлөр	-	30	-	30
5-категория: Жоготуулар	-	-	388	388
Жыйынтыгында керектөөчүлүк кредиттер	28,784	124	388	29,296
Чыгымдарга баалоо резерви	(408)	(26)	(264)	(698)
Керектөөчүлүк кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	28,376	98	124	28,598

2024-ж. 31-декабры

миң АКШ долл.	<u>1-стадия</u>	<u>2-стадия</u>	<u>3-стадия</u>	<u>Жыйынтыгында</u>
<i>Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер - чекене кардарлар жана ЧОБ субъекттери</i>				
Ипотекалык кредиттер				
1-категория: Стандарттык	36,126	-	-	36,126
2-категория: Байкоо астында	457	-	-	457
3-категория: Субстандарттык	-	182	-	182
4-категория: Шектүүлөр	-	50	-	50
5-категория: Жоготуулар	-	-	757	757
Жыйынтыгында ипотекалык кредиттер	36,583	232	757	37,572
Чыгымдарга баалоо резерви	(239)	(45)	(400)	(684)
Ипотекалык кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	36,344	187	357	36,888

миң АКШ долл.	2024-ж. 31-декабры			Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
<i>Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер - чекене кардарлар жана ЧОБ субъекттери</i>				
Микро-кредиттер				
1-категория: Стандарттык	51,382	-	-	51,382
2-категория: Байкоо астында	1,180	-	-	1,180
3-категория: Субстандарттык	-	432	-	432
4-категория: Шектүүлөр	-	145	-	145
5-категория: Жоготуулар	-	-	1,974	1,974
Жыйынтыгында микро-кредиттер	52,562	577	1,974	55,113
Чыгымдарга баалоо резерви	(703)	(100)	(1,587)	(2,390)
Микро-кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	51,859	477	387	52,723

Амортизацияланган нарк боюнча бааланган инвестициялык баалуу кагаздардын кредиттик сапаты

миң АКШ долл.	2025-ж. 31-декабры	
	1-стадия	Жыйынтыгын да
<i>Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар</i>		
1-категория	80,957	80,957
	80,957	80,957
Чыгымдарга баалоо резерви	(1,247)	(1,247)
Баланстык наркы	79,710	79,710

миң АКШ долл.	2024-ж. 31-декабры	
	1-стадия	Жыйынтыгын да
<i>Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар</i>		
1-категория	22,354	22,354
	22,354	22,354
Чыгымдарга баалоо резерви	(1,281)	(1,281)
Баланстык наркы	21,073	21,073

Башка финансылык активдердин кредиттик сапаты

миң АКШ долл.	2025-ж. 31-декабры			РОСИ	Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия		
<i>Башка финансылык активдер</i>					
1-категория: Стандарттык	34,917	-	-	-	34,917
2-категория: Байкоо астында	-	-	-	-	-
3-категория: Субстандарттык	-	18	-	-	18
4-категория: Шектүүлөр	-	-	-	-	-
5-категория: Чыгым	-	-	153	1,680	1,833
Жыйынтыгында башка финансылык активдер	34,917	18	153	1,680	36,768
Чыгымдарга баалоо резерви	(1,118)	(3)	(92)	(817)	(2,030)
Жыйынтыгында чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен, башка финансылык активдер	33,799	15	61	863	34,738

миң АКШ долл.	2024-ж. 31-декабры			РОСИ	Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия		
Башка финансылык активдер					
1-категория: Стандарттык	25,126	-	-	-	25,126
2-категория: Байкоо астында	-	-	-	-	-
3-категория: Субстандарттык	-	-	-	-	-
4-категория: Шектүүлөр	-	-	-	-	-
5-категория: Чыгым	-	-	224	2,086	2,310
Жыйынтыгында башка финансылык активдер	25,126	-	224	2,086	27,436
Чыгымдарга баалоо резерви	(1,046)	-	(135)	(1,108)	(2,290)
Жыйынтыгында чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен, башка финансылык активдер	24,080	-	89	978	25,147

Кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелердин кредиттик сапаты

миң АКШ долл.	2025-ж. 31-декабры			РОСИ	Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия		
Башка финансылык активдер					
1-категория: Стандарттык	20,601	-	-	-	20,601
2-категория: Байкоо астында	-	-	-	-	-
3-категория: Субстандарттык	-	-	-	-	-
4-категория: Шектүүлөр	-	-	-	-	-
5-категория: Жоготуулар	-	-	-	-	-
Жыйынтыгында башка финансылык активдер	20,601	-	-	-	20,601
Чыгымдарга баалоо резерви	(177)	-	-	-	(177)
Жыйынтыгында чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен, башка финансылык активдер	20,424	-	-	-	20,424

миң АКШ долл.	2024-ж. 31-декабры			РОСИ	Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия		
Башка финансылык активдер					
1-категория: Стандарттык	22,407	-	-	-	22,407
2-категория: Байкоо астында	-	-	-	-	-
3-категория: Субстандарттык	-	22	-	-	22
4-категория: Шектүүлөр	-	-	-	-	-
5-категория: Жоготуулар	-	-	-	-	-
Жыйынтыгында башка финансылык активдер	22,407	22	-	-	22,429
Чыгымдарга баалоо резерви	(253)	(4)	-	-	(257)
Жыйынтыгында чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен, башка финансылык активдер	22,154	18	-	-	22,172

Төмөндөгү таблицаларда финансылык активдердин класстары боюнча 2025 жана 2024-жылдар ичиндеги чыгымдарга баалоо резервинин өзгөрүшүнө түрткү болгон мезгилдеги финансылык активдердин дүң баланстык наркынын олуттуу өзгөрүүлөрү жөнүндө, ошондой эле чыгымдарга баалоо резервинин кыймылы жөнүндө маалымат талданган:

Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери боюнча мүмкүн болуучу жоготуулар үчүн дүң баланстык нарктын жана баалоо резервинин кыймылын талдоо

миң АКШ долл.	2025-ж.		2024-ж.	
	1-стадия	Жыйынтыгы ында	1-стадия	Жыйынтыгы ында
Амортизацияланган нарк боюнча акча каражаттарынын эквиваленттери				
1-январга карата калдык	835	835	907	907
Түзүлгөн же алынган жаңы финансылык активдер	1,189	1,189	52	52
Таануу токтотулган финансылык активдер	(37)	(37)	(114)	(114)
Башка өзгөрүүлөр	30	30	(10)	(10)
31-декабрга карата калдык	2,017	2,017	835	835

Кардарларга берилген кредиттер боюнча дүң баланстык наркынын өзгөрүүлөрүн талдоо

миң АКШ долл.	2025-ж.			Жыйынтыгы нда
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер - Жалпы сумма				
1-январга карата дүң баланстык наркы	254,898	2,953	11,859	269,710
1-стадияга которуу	2,989	(1,419)	(1,570)	-
2-стадияга которуу	(8,650)	11,288	(2,638)	-
3-стадияга которуу	-	(4,068)	4,068	-
Түзүлгөн же алынган жаңы финансылык активдер	235,880	-	-	235,880
Кайтарылган финансылык активдер	(93,950)	(870)	(2,898)	(97,718)
Эсептен алуулар	-	-	(827)	(827)
Башка өзгөрүүлөр	(40,188)	(1,719)	709	(41,198)
31-декабрга карата абал боюнча дүң баланстык наркы	350,979	6,165	8,703	365,847

миң АКШ долл.	2025-ж.			Жыйынтыгы нда
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер - корпоративдик кардарлар				
1-январга карата абал боюнча дүң				
баланстык наркы	53,308	1,326	5,184	59,818
1-стадияга которуу	1,740	(875)	(865)	-
2-стадияга которуу	(3,123)	5,489	(2,366)	-
3-стадияга которуу	-	(182)	182	-
Түзүлгөн же алынган жаңы финансылык активдер	51,366	-	-	51,366
Кайтарылган финансылык активдер	(27,252)	(451)	(519)	(28,222)
Эсептен алуулар	-	-	(23)	(23)
Башка өзгөрүүлөр	(1,446)	(1,911)	(159)	(3,516)
31-декабрга карата абал боюнча дүң баланстык наркы	74,593	3,396	1,434	79,423
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер - чекене кардарлар жана ЧБС				
1-январга карата абал боюнча дүң				
баланстык наркы	201,590	1,627	6,675	209,892
1-стадияга которуу	1,249	(544)	(705)	-
2-стадияга которуу	(5,527)	5,799	(272)	-
3-стадияга которуу	-	(3,886)	3,886	-
Түзүлгөн же алынган жаңы финансылык активдер	184,514	-	-	184,514
Кайтарылган финансылык активдер	(66,698)	(419)	(2,379)	(69,496)
Эсептен алуулар	-	-	(804)	(804)
Башка өзгөрүүлөр	(38,742)	192	868	(37,682)
31-декабрга карата абал боюнча дүң баланстык наркы	276,386	2,769	7,269	286,424
2024-ж.				
миң АКШ долл.	1-стадия	2-стадия	3-стадия	Жыйынтыгы нда
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер - Жалпы сумма				
1-январга карата дүң баланстык наркы	228,854	2,975	14,564	246,392
1-стадияга которуу	664	(277)	(387)	-
2-стадияга которуу	(4,930)	4,999	(69)	-
3-стадияга которуу	-	(3,897)	3,897	-
Түзүлгөн же алынган жаңы финансылык активдер	137,368	-	-	137,368
Кайтарылган финансылык активдер	(69,073)	(328)	(3,795)	(73,196)
Эсептен алуулар	-	-	(337)	(337)
Башка өзгөрүүлөр	(37,986)	(519)	(2,012)	(40,517)
31-декабрга карата абал боюнча дүң баланстык наркы	254,898	2,953	11,859	269,710

миң АКШ долл.	2024-ж.			Жыйынтыгы нда
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер - корпоративдик кардарлар				
1-январга карата абал боюнча дүң баланстык наркы	65,105	1,843	9,365	76,313
1-стадияга которуу	-	-	-	-
2-стадияга которуу	(383)	383	-	-
3-стадияга которуу	-	(383)	383	-
Түзүлгөн же алынган жаңы финансылык активдер	15,753	-	-	15,753
Кайтарылган финансылык активдер	(20,111)	-	(2,481)	(22,592)
Эсептен алуулар	-	-	(17)	(17)
Башка өзгөрүүлөр	(7,056)	(517)	(2,066)	(9,639)
31-декабрга карата абал боюнча дүң баланстык наркы	53,308	1,326	5,184	59,818
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу, кардарларга берилген кредиттер - чекене кардарлар жана ЧОБ				
1-январга карата абал боюнча дүң баланстык наркы	163,749	1,132	5,198	170,079
1-стадияга которуу	664	(227)	(387)	-
2-стадияга которуу	(4,547)	4,616	(69)	-
3-стадияга которуу	-	(3,514)	3,514	-
Түзүлгөн же алынган жаңы финансылык активдер	121,615	-	-	121,615
Кайтарылган финансылык активдер	(48,962)	(328)	(1,314)	(50,604)
Эсептен алуулар	-	-	(320)	(320)
Башка өзгөрүүлөр	(30,929)	(2)	53	(30,878)
31-декабрга карата абал боюнча дүң баланстык наркы	201,590	1,627	6,675	209,892

Кардарларга берилген кредиттер боюнча мүмкүн болуучу жоготууларга резервдеги өзгөрүүлөрдү талдоо

миң АКШ долл.	2025-ж.			Жыйынтыгы нда
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
Чыгымдарга резерв – Амортизацияланган нарк боюнча кардарларга берилген кредиттер - Жалпы сумма				
1-январга карата абал боюнча чыгымдарга баалоо резерви	3,638	500	6,836	10,974
1-стадияга которуу	947	(215)	(732)	-
2-стадияга которуу	(260)	1,401	(1,141)	-
3-стадияга которуу	-	(283)	283	-
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө байланыштуу көбөйүү	-	482	1,688	2,170
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө байланыштуу азаюу	(927)	(933)	-	(1,860)
Эсептен алуулар	-	-	(741)	(741)
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	2,662	-	-	2,662
Таануу токтотулган финансылык активдер	(1,359)	(158)	(1,299)	(2,816)
Тобокелдик параметрлериндеги өзгөрүүлөр	(1,023)	(12)	25	(1,010)
Башка өзгөрүүлөр	(665)	110	547	(8)

31-декабрга карата абал боюнча чыгымдарга баалоо резерви	3,013	892	5,466	9,371
	2025-ж.			
миң АКШ долл.	1-стадия	2-стадия	3-стадия	Жыйынтыг ында
Чыгымдарга баалоо резерви -				
Амортизацияланган нарк боюнча кардарларга берилген кредиттер - корпоративдик кардарлар				
1-январга карата абал боюнча чыгымдарга баалоо резерви	599	191	2,893	3,683
1-стадияга которуу	532	(112)	(420)	-
2-стадияга которуу	(21)	1,021	(1,000)	-
3-стадияга которуу	-	(3)	3	-
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө байланыштуу көбөйүү	-	256	89	345
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө байланыштуу азаюу	(527)	(821)	-	(1,348)
Эсептен алуулар	-	-	(21)	(21)
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	434	-	-	434
Таануу токтотулган финансылык активдер	(360)	(78)	(186)	(624)
Башка өзгөрүүлөр	(67)	-	(46)	(113)
31-декабрга карата абал боюнча чыгымдарга баалоо резерви	590	454	1,312	2,356
Чыгымдарга баалоо резерви –				
Амортизацияланган нарк боюнча кардарларга берилген кредиттер – чекене кардарлар жана ЧОБ				
1-январга карата абал боюнча чыгымдарга баалоо резерви	3,039	309	3,943	7,291
1-стадияга которуу	415	(103)	(312)	-
2-стадияга которуу	(239)	380	(141)	-
3-стадияга которуу	-	(280)	280	-
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө байланыштуу көбөйүү	-	226	1,599	1,825
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө байланыштуу азаюу	(400)	(112)	-	(512)
Эсептен алуулар	-	-	(720)	(720)
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	2,228	-	-	2,228
Таануу токтотулган финансылык активдер	(999)	(80)	(1,113)	(2,192)
Башка өзгөрүүлөр	(1,621)	98	618	(905)
31-декабрга карата абал боюнча чыгымдарга баалоо резерви	2,423	438	4,154	7,015

миң АКШ долл.	2024-ж.			Жыйынтыгы нда
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
Чыгымдарга резерв –				
Амортизацияланган нарк боюнча				
кардарларга берилген кредиттер -				
Жалпы сумма				
1-январга карата абал боюнча				
чыгымдарга баалоо резерви	5,449	415	6,848	12,712
1-стадияга которуу	190	(45)	(145)	-
2-стадияга которуу	(180)	205	(25)	-
3-стадияга которуу	-	(181)	181	-
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө				
байланыштуу көбөйүү	-	140	1,368	1,508
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө				
байланыштуу азаюу	(172)	(33)	-	(205)
Эсептен алуулар	-	-	(265)	(265)
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	2,393	-	-	2,393
Таануу токтотулган финансылык				
активдер	(2,113)	(61)	(1,308)	(3,482)
Тобокелдик параметрлериндеги				
өзгөрүүлөр	(1,548)	(27)	(561)	(2,136)
Башка өзгөрүүлөр	(381)	86	742	448
31-декабрга карата абал боюнча				
чыгымдарга баалоо резерви	3,638	500	6,836	10,974

миң АКШ долл.	1-стадия	2-стадия	3-стадия	Жыйынтыгы нда
Чыгымдарга баалоо резерви -				
Амортизацияланган нарк боюнча				
кардарларга берилген кредиттер -				
корпоративдик кардарлар				
1-январга карата абал боюнча				
чыгымдарга баалоо резерви	2,165	210	3,883	6,258
1-стадияга которуу	-	-	-	-
2-стадияга которуу	(8)	8	-	-
3-стадияга которуу	-	(8)	8	-
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө				
байланыштуу көбөйүү	-	-	66	66
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө				
байланыштуу азаюу	-	-	-	-
Эсептен алуулар	-	-	(17)	(17)
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	231	-	-	231
Таануу токтотулган финансылык				
активдер	(800)	-	(657)	(1,457)
Башка өзгөрүүлөр	(989)	(19)	(390)	(1,397)
31-декабрга карата абал боюнча	599	191	2,893	3,683
чыгымдарга баалоо резерви				
Чыгымдарга баалоо резерви –				
Амортизацияланган нарк боюнча				
кардарларга берилген кредиттер –				
чекене кардарлар жана ЧОБ				
1-январга карата абал боюнча				
чыгымдарга баалоо резерви	3,284	205	2,965	6,454
1-стадияга которуу	190	(45)	(145)	-
2-стадияга которуу	(172)	197	(25)	-
3-стадияга которуу	-	(173)	173	-
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө				
байланыштуу көбөйүү	-	140	1,302	1,442
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө				
байланыштуу азаюу	(172)	(33)	-	(205)
Эсептен алуулар	-	-	(249)	(249)
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	2,162	-	-	2,162
Таануу токтотулган финансылык				
активдер	(1,313)	(61)	(651)	(2,025)
Башка өзгөрүүлөр	(940)	79	573	(288)
31-декабрга карата абал боюнча	3,039	309	3,943	7,291
чыгымдарга баалоо резерви				

Баалуу кагаздарга инвестициялар боюнча мүмкүн болуучу жоготуулар үчүн дүң баланстык нарктын жана баалоо резервинин кыймылын талдоо

миң АКШ долл.

Амортизацияланган нарк боюнча баалуу кагаздарга инвестициялар

	<u>1-стадия</u>	<u>Жыйынтыгында</u>
2024-жылдын 1-январына карата дүң баланстык наркы	8,267	8,267
Дүң баланстык наркынын өзгөрүүлөрү	-	-
Түзүлгөн же алынган жаңы финансылык активдер	13,896	13,896
Таануу токтотулган финансылык активдер	(765)	(765)
Башка өзгөрүүлөр	956	956
2024-жылдын 31-декабрына карата дүң баланстык наркы	22,354	22,354
Дүң баланстык наркынын өзгөрүүлөрү	-	-
Түзүлгөн же алынган жаңы финансылык активдер	57,577	57,577
Таануу токтотулган финансылык активдер	(3,245)	(3,245)
Башка өзгөрүүлөр	4,271	4,271
2025-жылдын 31-декабрына карата дүң баланстык наркы	80,957	80,957
2024-жылдын 31-декабрына карата чыгымдарга баалоо резерви	(1,247)	(1,247)

	<u>2025-ж.</u>		<u>2024-ж.</u>	
	<u>1-стадия</u>	<u>Жыйынтыгында</u>	<u>1-стадия</u>	<u>Жыйынтыгында</u>
миң АКШ долл.				
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар				
1-январга карата калдык	1,281	1,281	361	361
Түзүлгөн же алынган жаңы финансылык активдер	873	873	1,069	1,069
Таануу токтотулган финансылык активдер	(12)	(12)	(6)	(6)
Башка өзгөрүүлөр	(895)	(895)	(143)	(143)
31-декабрга карата калдык	1,247	1,247	1,281	1,281

Башка финансылык активдер боюнча мүмкүн болуучу жоготуулар үчүн дүң баланстык нарктын жана баалоо резервинин кыймылын талдоо

миң АКШ долл.

Башка финансылык активдер	2025-ж.			Жыйынтыгы ында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
2024-жылдын 1-январына карата дүң баланстык наркы	16,225	8	1,935	18,168
Дүң баланстык наркынын өзгөрүүлөрү	-	-	-	-
2-стадияга которуу	-	-	-	-
3-стадияга которуу	(6)	-	6	-
Түзүлгөн же алынган жаңы финансылык активдер	19	-	963	982
Кайтарылган финансылык активдер	(378)	(8)	(193)	(579)
Башка өзгөрүүлөр	9,266	-	(400)	8,866
2024-жылдын 31-декабрына карата дүң баланстык наркы	25,126	-	2,311	27,437
Дүң баланстык наркынын өзгөрүүлөрү	(3)	-	(484)	(487)
2-стадияга которуу	-	-	-	-
3-стадияга которуу	-	-	-	-
Түзүлгөн же алынган жаңы финансылык активдер	135	19	377	531
Кайтарылган финансылык активдер	(19)	-	(371)	(390)
Башка өзгөрүүлөр	9,678	(1)	-	9,677
2025-жылдын 31-декабрына карата дүң баланстык наркы	34,917	18	1,833	36,768
2024-жылдын 31-декабрына карата чыгымдарга баалоо резерви	(1,118)	(3)	(909)	(2,030)

миң АКШ долл.	2025-ж.			Жыйынтыгы ында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
Башка финансылык активдер боюнча чыгымдарга баалоо резерви				
1-январга карата чыгымдарга баалоо резерви	1,046	-	1,244	2,290
2-стадияга которуу	-	-	-	-
3-стадияга которуу	-	-	-	-
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө байланыштуу көбөйүү	-	-	-	-
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	128	3	215	346
Таануу токтотулган финансылык активдер	(3)	-	(205)	(208)
Тобокелдик параметрлериндеги өзгөрүүлөр	(53)	-	(345)	(398)
Валюталар курсунун өзгөрүүсү жана башка өзгөрүүлөр	-	-	-	-
31-декабрга карата чыгымдарга баалоо резерви	1,118	3	909	2,030

миң АКШ долл.	2024-ж.			Жыйынтыг ында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
Башка финансылык активдер боюнча чыгымдарга баалоо резерви				
1-январга карата чыгымдарга баалоо резерви	778	1	880	1,659
2-стадияга которуу	-	-	-	-
3-стадияга которуу	-	-	-	-
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө байланыштуу көбөйүү	-	-	2	2
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	505	-	552	1,057
Таануу токтотулган финансылык активдер	(13)	(1)	(145)	(158)
Тобокелдик параметрлериндеги өзгөрүүлөр	(224)	-	(47)	(270)
Валюталар курсунун өзгөрүүсү жана башка өзгөрүүлөр	(1)	-	1	-
31-декабрга карата чыгымдарга баалоо резерви	1,046	-	1,244	2,290

Башка финансылык эмес активдердин нарксыздануусу үчүн башка резервдердеги өзгөрүүлөрдү талдоо

миң АКШ долл.	2025-ж.	2024-ж.
Башка финансылык эмес активдер		
1-январга карата калдык	1,165	2,560
Нарксызданууну калыбына келтирүү	(91)	(1,410)
Эсептен алуулар	-	-
Башка өзгөрүүлөр	(3)	15
31-декабрга карата калдык	1,071	1,165

Кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер боюнча дүң баланстык нарктын жана мүмкүн болуучу жоготуулардын резервинин өзгөрүүлөрүн талдоо

миң АКШ долл.	2025-ж.			Жыйынтыг ында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
Кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер боюнча дүң баланстык наркы				
1-январга карата баланстык наркы	22,407	22	-	22,429
2-стадияга которуу	-	-	-	-
3-стадияга которуу	-	-	-	-
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө байланыштуу көбөйүү	-	-	-	-
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	15,108	-	-	15,108
Таануу токтотулган финансылык активдер	(16,915)	(21)	-	(16,936)
31-декабрга карата баланстык наркы	20,600	1	-	20,601

миң АКШ долл.	2024-ж.			Жыйынтыг ында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
Кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер боюнча дүң баланстык наркы				
1-январга карата баланстык наркы	9,958	21	100	10,079
2-стадияга которуу	-	-	-	-
3-стадияга которуу	-	-	-	-
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө байланыштуу көбөйүү	-	-	-	-
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	19,462	-	-	19,462

Таануу токтотулган финансылык активдер	(7,013)	1	(100)	(7,112)
31-декабрга карата баланстык наркы	22,407	22	-	22,429

2025-ж.

миң АКШ долл.	1-стадия	2-стадия	3-стадия	Жыйынтыгы ында
Чыгымдарга баалоочу кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер боюнча резерв				
1-январга карата абал боюнча чыгымдарга баалоо резерви	253	4	-	257
2-стадияга которуу	-	-	-	-
3-стадияга которуу	-	-	-	-
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө байланыштуу көбөйүү	-	-	-	-
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	116	-	-	116
Таануу токтотулган финансылык активдер	(446)	(4)	-	(450)
Тобокелдик параметрлеринин өзгөрүүсү	254	-	-	254
Валюталар курсунун өзгөрүүсү жана башка өзгөрүүлөр	-	-	-	-
31-декабрга карата абал боюнча чыгымдарга баалоо резерви	177	-	-	177

2024-ж.

миң АКШ долл.	1-стадия	2-стадия	3-стадия	Жыйынтыгы ында
Чыгымдарга баалоочу кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер боюнча резерв				
1-январга карата абал боюнча чыгымдарга баалоо резерви	218	3	20	241
2-стадияга которуу	-	-	-	-
3-стадияга которуу	-	-	-	-
Кредиттик тобокелдиктин өзгөрүүсүнө байланыштуу көбөйүү	-	-	-	-
Түзүлгөн жаңы финансылык активдер	232	-	-	232
Таануу токтотулган финансылык активдер	(186)	(1)	(20)	(205)
Тобокелдик параметрлеринин өзгөрүүсү	-	-	-	-
Валюталар курсунун өзгөрүүсү жана башка өзгөрүүлөр	(11)	-	-	-
31-декабрга карата абал боюнча чыгымдарга баалоо резерви	253	4	-	257

Төмөнкү таблицада мөөнөтү өткөн төлөмдөр боюнча бөлүү менен кардарларга берилген кредиттердин жана аванстардын дүң баланстык наркы көрсөтүлгөн.

миң АКШ долл.	2025-ж. 31-декабры			Жыйынтыгы нда
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
Амортизацияланган нарк боюнча кардарларга берилген кредиттер – корпоративдик кардарлар				
Мөөнөтү өтүп кетпегендер	74,593	3,396	181	78,170
30 күндөн аз мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	-	-
31-60 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	-	-
61-90 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	-	-
91-180 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	-	-
180 күндөн ашык мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	1,253	1,253
Жыйынтыгында мөөнөтү өтүп кеткен же нарксызданган кредиттер	-	-	1,253	1,253
Жыйынтыгында корпоративдик кардарларга берилген кредиттер	74,593	3,396	1,434	79,423
Чыгымдарга баалоо резерви	(590)	(454)	(1,312)	(2,356)
Чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен, корпоративдик кардарларга берилген кредиттер	74,003	2,942	122	77,067
Амортизацияланган нарк боюнча кардарларга берилген кредиттер - чекене кардарлар				
Чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер				
Мөөнөтү өтүп кетпегендер	121,113	413	1,023	122,549
30 күндөн аз мөөнөтү өтүп кеткендер	1,390	56	48	1,494
31-60 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	722	44	766
61-90 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	143	9	152
91-180 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	806	806
180 күндөн ашык мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	1,592	1,592
Жыйынтыгында чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер	122,503	1,334	3,522	127,359
Чыгымдарга баалоо резерви	(1,347)	(242)	(1,773)	(3,362)
Чакан жана орто бизнеске кредиттер чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	121,156	1,092	1,749	123,997

миң АКШ долл.	2025-ж. 31-декабры			Жыйынтыг ында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
Керектөөчүлүк кредиттер				
Мөөнөтү өтүп кетпегендер	43,612	18	109	43,739
30 күндөн аз мөөнөтү өтүп кеткендер	425	9	-	434
31-60 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	87	16	103
61-90 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	82	-	82
91-180 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	87	87
180 күндөн ашык мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	278	278
Жыйынтыгында керектөөчүлүк кредиттер	44,037	196	490	44,723
Чыгымдарга баалоо резерви	(289)	(32)	(293)	(614)
Керектөөчүлүк кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	43,748	164	197	44,109
Ипотекалык кредиттер				
Мөөнөтү өтүп кетпегендер	37,407	29	109	37,545
30 күндөн аз мөөнөтү өтүп кеткендер	263	14	36	313
31-60 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	155	-	155
61-90 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	96	-	96
91-180 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	-	-
180 күндөн ашык мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	407	407
Жыйынтыгында ипотекалык кредиттер	37,670	294	552	38,516
Чыгымдарга баалоо резерви	(249)	(64)	(299)	(612)
Ипотекалык кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	37,421	230	253	37,904
Микро-кредиттер				
Мөөнөтү өтүп кетпегендер	69,845	55	109	70,009
30 күндөн аз мөөнөтү өтүп кеткендер	2,331	30	35	2,396
31-60 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	522	27	549
61-90 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	338	15	353
91-180 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	669	669
180 күндөн ашык мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	1,850	1,850
Жыйынтыгында микро-кредиттер	72,176	945	2,705	75,826
Чыгымдарга баалоо резерви	(538)	(100)	(1,789)	(2,427)
Микро-кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	71,638	845	916	73,399
Жыйынтыгында чекене кардарларга берилген кредиттер	276,386	2,769	7,269	286,424
Чыгымдарга баалоо резерви	(2,423)	(438)	(4,154)	(7,015)
Чекене кардарларга берилген кредиттер, нарксызданууга баалоочу резервди алып салуу менен	273,963	2,331	3,115	279,409
Жыйынтыгында кардарларга берилген кредиттер	350,979	6,165	8,703	365,847
Жыйынтыгында чыгымдарга баалоо резерви	(3,013)	(892)	(5,466)	(9,371)
Кардарларга берилген кредиттер, күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резервди алып салуу менен	347,966	5,273	3,237	356,476

миң АКШ долл.	2024-ж. 31-декабры			Жыйынтыгы нда
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
Амортизацияланган нарк боюнча кардарларга берилген кредиттер – корпоративдик кардарлар				
Мөөнөтү өтүп кетпегендер	52,492	1,326	1,964	55,782
30 күндөн аз мөөнөтү өтүп кеткендер	816	-	1,286	2,102
31-60 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	713	713
91-180 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	-	-
180 күндөн ашык мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	1,221	1,221
Жыйынтыгында мөөнөтү өтүп кеткен же нарксызданган кредиттер	816	-	3,220	4,036
Жыйынтыгында корпоративдик кардарларга берилген кредиттер	53,308	1,326	5,184	59,818
Чыгымдарга баалоо резерви	(599)	(191)	(2,893)	(3,683)
Чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен, корпоративдик кардарларга берилген кредиттер	52,709	1,135	2,291	56,135
Амортизацияланган нарк боюнча кардарларга берилген кредиттер - чекене кардарлар				
Чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер				
Мөөнөтү өтүп кетпегендер	81,713	155	1,441	83,309
30 күндөн аз мөөнөтү өтүп кеткендер	1,950	57	122	2,129
31-60 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	283	31	314
61-90 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	197	-	197
91-180 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	389	389
180 күндөн ашык мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	1,573	1,573
Жыйынтыгында чакан жана орто бизнес субъекттерине берилген кредиттер	83,663	692	3,556	87,911
Чыгымдарга баалоо резерви	(1,691)	(136)	(1,692)	(3,519)
Чакан жана орто бизнеске кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	81,972	556	1,864	84,392

миң АКШ долл.	2024-ж. 31-декабры			Жыйынтыгында
	1-стадия	2-стадия	3-стадия	
Керектөөчүлүк кредиттер				
Мөөнөтү өтүп кетпегендер	28,525	31	66	28,622
30 күндөн аз мөөнөтү өтүп кеткендер	259	39	36	334
31-60 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	24	-	24
61-90 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	30	-	30
91-180 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	59	59
180 күндөн ашык мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	227	227
Жыйынтыгында керектөөчүлүк кредиттер	28,784	124	388	29,296
Чыгымдарга баалоо резерви	(408)	(26)	(264)	(698)
Керектөөчүлүк кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	28,376	98	124	28,598
Ипотекалык кредиттер				
Мөөнөтү өтүп кетпегендер	36,126	12	103	36,241
30 күндөн аз мөөнөтү өтүп кеткендер	457	82	44	583
31-60 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	88	-	88
61-90 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	50	-	50
91-180 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	23	23
180 күндөн ашык мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	587	587
Жыйынтыгында ипотекалык кредиттер	36,583	232	757	37,572
Чыгымдарга баалоо резерви	(239)	(45)	(400)	(684)
Ипотекалык кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	36,344	187	357	36,888
Микро-кредиттер				
Мөөнөтү өтүп кетпегендер	51,220	54	46	51,320
30 күндөн аз мөөнөтү өтүп кеткендер	1,342	32	2	1,376
31-60 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	346	7	353
61-90 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	145	9	154
91-180 күнгө мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	282	282
180 күндөн ашык мөөнөтү өтүп кеткендер	-	-	1,628	1,628
Жыйынтыгында микро-кредиттер	52,562	577	1,974	55,113
Чыгымдарга баалоо резерви	(703)	(100)	(1,587)	(2,390)
Микро-кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	51,859	477	387	52,723
Жыйынтыгында чекене кардарларга берилген кредиттер	201,592	1,625	6,675	209,892
Чыгымдарга баалоо резерви	(3,041)	(307)	(3,943)	(7,291)
Чекене кардарларга берилген кредиттер, нарксызданууга баалоочу резервди алып салуу менен	198,551	1,318	2,732	202,601
Жыйынтыгында кардарларга берилген кредиттер	254,900	2,951	11,859	269,710
Жыйынтыгында чыгымдарга баалоо резерви	(3,640)	(498)	(6,836)	(10,974)

Кардарларга берилген кредиттер, күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резервди алып салуу менен	251,260	2,453	5,023	258,736
---	----------------	--------------	--------------	----------------

Күрөөлүк камсыздоо жана кредиттик сапатты жогорулатуунун башка каражаттары - Кардарларга берилген кредиттер

Төмөнкү таблицада 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча камсыздоо түрлөрү боюнча бөлүү менен, күрөө жана кардарларга кредитти камсыздаган, кредиттик сапатты жогорулатуунун башка механизмдери жөнүндө маалымат берилген:

миң АКШ долл.	Акча каражаттары жана депозиттер менен камсыздалган		Камсыздалбагандар	Бардыгы
	Кыймылсыз мүлк менен камсыздалгандар	депозиттер менен камсыздалгандар		
Корпоративдик кардарларга берилген кредиттер	72,883	672	5,867	79,422
ЧОБ кредиттери	126,942	-	418	127,360
Керектөөчүлүк кредиттер	43,943	309	471	44,723
Ипотекалык кредиттер	38,478	37	-	38,515
Микро-кредиттер	17,918	12	57,896	75,826
Кардарларга берилген кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салууга чейин	300,164	1,030	64,652	365,846
Чыгымдарга баалоо резерви	(6,939)	-	(2,431)	(9,370)
Кардарларга берилген кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	293,225	1,030	62,221	356,476

Төмөнкү таблицада 2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча камсыздоо түрлөрү боюнча бөлүү менен, күрөө жана кардарларга кредитти камсыздаган, кредиттик сапатты жогорулатуунун башка механизмдери жөнүндө маалымат берилген:

миң АКШ долл.	Акча каражаттары жана депозиттер менен камсыздалган		Камсыздалбагандар	Бардыгы
	Кыймылсыз мүлк менен камсыздалгандар	депозиттер менен камсыздалгандар		
Корпоративдик кардарларга берилген кредиттер	52,279	672	6,866	59,817
ЧОБ кредиттери	87,458	-	453	87,911
Керектөөчүлүк кредиттер	28,315	209	771	29,295
Ипотекалык кредиттер	37,572	-	-	37,572
Микро-кредиттер	13,967	19	41,129	55,115
Кардарларга берилген кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салууга чейин	219,591	900	49,219	269,710
Чыгымдарга баалоо резерви	(8,508)	-	(2,466)	(10,974)
Кардарларга берилген кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	211,083	900	46,753	258,736

Төмөнкү таблицада 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча кредиттик-нарксызданган болуп саналган кардарларга берилген кредиттер жана 2024-жылдын потенциалдуу чыгымдарды азайтуу үчүн кармалып турган тиешелүү камсыздоо жөнүндө маалымат берилген:

миң АКШ долл.	Акча каражаттары жана депозиттер менен			Бардыгы
	Кыймылсыз мүлк менен камсыздалгандар	депозиттер менен камсыздалгандар	Камсыздалбагандар	
Корпоративдик кардарларга берилген кредиттер	1,434	-	-	1,434
ЧОБ кредиттери	3,464	-	58	3,522
Керектөөчүлүк кредиттер	436	-	54	490
Ипотекалык кредиттер	515	37	-	552
Микро-кредиттер	151	-	2,554	2,705
Кардарларга берилген кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салууга чейин	6,000	37	2,666	8,703
Чыгымдарга баалоо резерви	(3,594)	-	(1,872)	(5,466)
Кардарларга берилген кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	2,406	37	794	3,237

Төмөнкү таблицада 2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча кредиттик-нарксызданган болуп саналган кардарларга берилген кредиттер жана 2024-жылдын потенциалдуу чыгымдарды азайтуу үчүн кармалып турган тиешелүү камсыздоо жөнүндө маалымат берилген:

миң АКШ долл.	Акча каражаттары жана депозиттер менен			Бардыгы
	Кыймылсыз мүлк менен камсыздалгандар	депозиттер менен камсыздалгандар	Камсыздалбагандар	
Корпоративдик кардарларга берилген кредиттер	5,166	-	19	5,185
ЧОБ кредиттери	3,453	-	104	3,557
Керектөөчүлүк кредиттер	279	-	109	388
Ипотекалык кредиттер	757	-	-	757
Микро-кредиттер	206	-	1,768	1,974
Кардарларга берилген кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салууга чейин	9,861	-	2,000	11,861
Чыгымдарга баалоо резерви	(5,123)	-	(1,715)	(6,838)
Кардарларга берилген кредиттер, чыгымдарга баалоо резервин алып салуу менен	4,738	-	285	5,023

Кредит тобокелдигинин максималдуу деңгээли

Кредит тобокелдигинин максималдуу деңгээли, эреже болгондой, финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчеттогу финансылык активдердин баланстык наркында жана таанылбаган келишимдик милдеттенмелердин суммасында чагылдырылат.

Финансылык активдерге карата кредиттик тобокелдиктин максималдуу деңгээли отчеттук датага карата төмөнкүдөй түрдө көрсөтүлүшү мүмкүн:

2024-ж. 31-декабры миң АКШ долл.	Нарксызданууга резерди алып салууга чейин тобокелдикке кабылган сумма
Акча каражаттарынын эквиваленттери	432,780
Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер	9,992
Кардарларга берилген кредиттер	356,476
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар	79,710
Финансылык камсыздандыруу боюнча активдер	1,185
Башка финансылык активдер	34,738
Жыйынтыгында кредиттик тобокелдикке кабылуунун максималдуу деңгээли	914,881

2024-ж. 31-декабры миң АКШ долл.	Нарксызданууга резерди алып салууга чейин тобокелдикке кабылган сумма
Акча каражаттарынын эквиваленттери	440,741
Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер	9,989
Кардарларга берилген кредиттер	258,735
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар	21,073
Финансылык камсыздандыруу боюнча активдер	861
Башка финансылык активдер	25,146
Жыйынтыгында кредиттик тобокелдикке кабылуунун максималдуу деңгээли	756,546

Отчеттук датага карата абал боюнча таанылбаган келишимдик милдеттенмелерге карата кредиттик тобокелдикке дуушар болуунун максималдуу деңгээли 34-эскертүүдө берилген.

(в) Өлкө тобокелдиги

Өлкө тобокелдиги – бул эл аралык кредиттөө, чет өлкөлүк инвестициялар жана башка эл аралык операциялар менен байланыштуу чет өлкөлөрдөгү экономикалык, социалдык шарттардын өзгөрүшүнүн жана башка окуялардын натыйжасында Топ үчүн чыгым тартуу тобокелдиги.

Директорлор кеңешинин Тобокелдиктерди тескөө боюнча комитети (КТТК) ар бир өлкөгө тобокелдик категориясын ыйгаруу менен кредиттик тобокелдикке дуушар болуунун алгылыктуу деңгээлине ээ болгон өлкөлөрдүн тизмесин аныктайт. КТТКнын токтомунун негизинде Башкарманын төрагасы ар бир өлкө үчүн өлкө тобокелдигинин категориясын Директорлор кеңешинин бекитүүсүнө киргизет: төмөн өлкө тобокелдиги, орточо жана жогорку өлкө тобокелдиги. Ошондой эле жетекчилик улуттук жөнгө салууга жана Банктын акционерлеринин ченемдик укуктук актыларына ылайык Банкка кандайдыр бир активдүү операцияларды жүргүзүүгө тыюу салынган өлкөлөрдүн тизмесин Директорлор кеңешинин бекитүүсүнө киргизет.

2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча финансылык активдердин жана финансылык милдеттенмелердин географиялык концентрациясы төмөндө берилген:

миң АКШ долл.	Кыргыз Республикасы	КМШ өлкөлөрү	ЭЖӨУ курамына кирбеген башка өлкөлөр	ЭЖӨУ өлкөлөрү	Бардыгы
Туунду эмес финансылык активдер					
Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери	179,508	24,348	95,536	166,773	466,165
Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер	-	-	-	9,992	9,992
Кардарларга берилген кредиттер	356,476	-	-	-	356,476
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар	79,710	-	-	-	79,710
Башка финансылык активдер	34,738	-	-	-	34,738
Жыйынтыгында туунду эмес финансылык активдер	650,432	24,348	95,536	176,765	947,081
Туунду эмес финансылык милдеттенмелер					
Банктардын жана башка финансы институттарынын эсептери жана депозиттери	14,890	-	1,845	1	16,736
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	698,232	38,379	5,588	15,034	757,233
Чыгарылган карыздык баалуу кагаздар	14,979	-	-	-	14,979
Ижара боюнча милдеттенмелер	4,318	-	-	-	4,318
Башка зайым каражаттары	17,996	-	-	20,842	38,838
Субординацияланган карыз	-	-	-	1,049	1,049
Башка финансылык милдеттенмелер	14,094	-	-	-	14,094
Жыйынтыгында туунду эмес финансылык милдеттенмелер	764,509	38,379	7,433	36,926	847,247
Туунду эмес финансы милдеттенмелери боюнча таза позиция	(114,077)	(14,031)	88,103	139,839	99,834

2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча финансылык активдердин жана финансылык милдеттенмелердин географиялык концентрациясы төмөндө берилген:

миң АКШ долл.	Кыргыз Республикасы	КМШ өлкөлөрү	ЭКӨУ курамына кирбеген башка өлкөлөр	ЭКӨУ өлкөлөрү	Бардыгы
Туунду эмес финансылык активдер					
Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери	226,717	8,576	92,399	178,445	506,137
Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер	-	-	-	9,989	9,989
Кардарларга берилген кредиттер	258,736	-	-	-	258,736
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар	21,073	-	-	-	21,073
Башка финансылык активдер	25,147	-	-	-	25,147
Жыйынтыгында туунду эмес финансылык активдер	531,673	8,576	92,399	188,434	821,082
Туунду эмес финансылык милдеттенмелер					
Банктардын жана башка финансы институттарынын эсептери жана депозиттери	17,168	-	1,845	1	19,014
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	582,527	38,379	5,588	15,034	641,528
Ижара боюнча милдеттенмелер	3,587	-	-	-	3,587
Башка зайым каражаттары	20,563	-	-	35,097	55,660
Субординацияланган карыз	-	-	-	988	988
Башка финансылык милдеттенмелер	13,898	-	-	-	13,898
Жыйынтыгында туунду эмес финансылык милдеттенмелер	637,743	38,379	7,433	51,120	734,675
Туунду эмес финансы милдеттенмелери боюнча таза позиция	(106,070)	(29,803)	84,966	137,314	86,407

(г) Ликвиддүүлүк тобокелдиги

Ликвиддүүлүк тобокелдиги – бул Топтун ал боюнча эсептешүү акча каражаттарын же башка финансылык активди өткөрүп берүү аркылуу ишке ашырылуучу финансылык милдеттенмелерге байланыштуу милдеттерин аткарууда кыйынчылыктарга дуушар болуу тобокелдиги. Ликвиддүүлүк тобокелдиги активдердин жана милдеттенмелердин төлөө мөөнөттөрү дал келбеген учурда келип чыгат. Активдердин жана милдеттенмелердин төлөө мөөнөттөрүнүн жана сый акы чендеринин дал келиши жана/же көзөмөлдөнүүчү дал келбестиги ликвиддүүлүк тобокелдигин тескөөдө негизги учур болуп саналат. Жүргүзүлгөн операциялардын ар түрдүүлүгүнөн жана ага байланыштуу белгисиздиктен улам, активдердин жана милдеттенмелердин төлөө мөөнөттөрүнүн толук дал келиши финансылык институттар үчүн кадимки практика болуп саналбайт, бул операциялардын пайдалуулугун жогорулатууга мүмкүндүк берет, бирок чыгымдардын пайда болуу тобокелдигин жогорулатат.

Топ төлөө мөөнөттөрү келгенде бардык милдеттенмелерди аткаруу үчүн зарыл болгон акча каражаттарынын дайыма болушун камсыз кылуу максатында ликвиддүүлүктүн зарыл болгон деңгээлин кармайт. Ликвиддүүлүктү тескөө саясаты Директорлор кеңеши тарабынан каралат жана бекитилет.

Топ башка банктардын узак мөөнөттүү жана кыска мөөнөттүү кредиттеринен, негизги корпоративдик кардарлардын жана жеке адамдардын депозиттеринен турган каржылоо булактарынын диверсификацияланган жана туруктуу түзүмүн, ошондой эле Топ ликвиддүүлүккө карата күтүлбөгөн талаптарга ыкчам жана кескин өзгөрүүлөрсүз жооп берүүгө жөндөмдүү болуу үчүн жогорку ликвиддүү активдердин диверсификацияланган портфелин активдүү колдоого умтулат.

Ликвиддүүлүктү тескөө саясаты төмөнкүлөрдөн турат:

- гегизги валюталар боюнча акча каражаттарынын агымдарын болжолдоо жана бул акча каражаттарынын агымдарына байланыштуу ликвиддүү активдердин керектүү деңгээлин эсептөө;
- каржылоо булактарынын диверсификацияланган түзүмүн колдоо;
- зайым каражаттарынын концентрациясын жана түзүмүн башкаруу;
- зайым каражаттарынын эсебинен каржылоону тартуу боюнча пландарды иштеп чыгуу;
- акча агымы үзгүлтүккө учураган учурда коргоо чарасы катары эркин сатууга мүмкүн болгон жогорку ликвиддүү активдердин портфелин колдоо;
- ликвиддүүлүктү жана каржылоонун белгиленген деңгээлин колдоо боюнча резервдик пландарды иштеп чыгуу;
- ликвиддүүлүк көрсөткүчтөрүнүн мыйзамдуу түрдө белгиленген ченемдерге жана акционерлердин талаптарына шайкештигин көзөмөлдөө.

Казыналык бөлүмдөрдөн алардын финансылык активдеринин жана милдеттенмелеринин ликвиддүүлүк түзүмү жана келечекте пландаштырылган бизнестен күтүлгөн акча каражаттарынын агымдары жөнүндө маалыматты алат. Андан кийин Казыналык жалпысынан Топ үчүн ликвиддүүлүктүн зарыл деңгээлин камсыз кылуу үчүн негизинен кыска мөөнөттүү “РЕПО” кайтарым келишимдеринен жана башка банктар аралык продукттардан турган, кыска мөөнөттүү ликвиддүү активдердин тиешелүү портфелин түзөт.

Казыналык башкармалыгы күн сайын ликвиддүүлүк боюнча позицияга мониторинг жүргүзөт жана үзгүлтүксүз түрдө рыноктун абалынын нормалдуу шарттарда да, жагымсыз шарттарда ар кандай мүмкүн болуучу сценарийлерин эске алуу менен “стресс-тесттерди” өткөрөт. Рыноктун нормалдуу шарттарында ликвиддүүлүк абалы жөнүндө отчеттор жогорку жетекчиликке күн сайын берилип турат. Ликвиддүүлүктү тескөө саясатына байланыштуу чечимдер АПБК тарабынан кабыл алынат жана Казыналык тарабынан аткарылат.

Жетекчилик мурдагы тажрыйбасына таяныы менен, белгилүү бир финансылык активдерден жана милдеттенмелерден акча агымдары алардын контракттык шарттарынан айырмалана турганын күтөт.

Төмөндөгү таблицада 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчетто таанылган суммаларды төлөөнүн күтүлгөн мөөнөттөрү боюнча талдоо берилген:

миң АКШ долл.	Орточо өлчөнгөн пайыздык чен	Талап кылууга чейин жана 1 айдан кем эмес	1 айдан 3 айга чейин	3 айдан 12 айга чейин	1 жылдан 5 жылга чейин	5 жылдан көп	Төлөө мөөнөтү аныкталган эмес	Бардыгы
Туунду эмес финансылык активдер								
Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери	4.28%	441,159	25,006	-	-	-	-	466,165
Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер	3.95%	-	-	9,992	-	-	-	9,992
Кардарларга берилген кредиттер	16.50%	11,920	17,678	76,372	218,628	31,878	-	356,476
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар	11.69%	1,165	7,166	24,982	44,324	2,073	-	79,710
Башка финансылык активдер	-	25,115	10	1,312	175	5	8,121	34,738
Бардык активдер	-	479,359	49,860	112,658	263,127	33,956	8,121	947,081
Туунду эмес финансылык милдеттенмелер								
Банктардын эсептери жана депозиттери	0.32%	16,411	172	-	-	-	153	16,736
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	10.18%	637,492	15,416	81,107	22,928	290	-	757,233
Чыгарылган карыздык баалуу кагаздар	12.50%	-	-	3,799	11,180	-	-	14,979
Ижара боюнча милдеттенмелер	6.48%	79	156	688	2,031	1,364	-	4,318
Башка зайым каражаттары	8.15%	330	572	12,111	16,994	8,831	-	38,838
Субординацияланган карыз	5.05%	-	-	67	271	711	-	1,049
Башка финансылык милдеттенмелер	-	5,923	1,374	3,288	3,509	-	-	14,094
Бардыгы милдеттенмелер		660,235	17,690	101,060	56,913	11,196	153	847,247
Таза позиция		(180,876)	32,170	11,598	206,214	22,760	7,968	99,834
Кумулятивдик таза позиция		(180,876)	(148,706)	(137,108)	69,106	91,866	99,834	

Төмөндөгү таблицада 2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчетто таанылган суммаларды төлөөнүн күтүлгөн мөөнөттөрү боюнча талдоо берилген:

миң АКШ долл.	Орточо өлчөнгөн пайыздык чен	Талап кылууга чейин жана 1 айдан кем эмес	1 айдан 3 айга чейин	3 айдан 12 айга чейин	1 жылдан 5 жылга чейин	5 жылдан көп	Төлөө мөөнөтү аныкталган эмес	Бардыгы
Туунду эмес финансылык активдер								
Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери	2.49%	441,056	65,081	-	-	-	-	506,137
Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер	4.25%	-	-	9,989	-	-	-	9,989
Кардарларга берилген кредиттер	19.02%	9,463	14,819	78,084	130,737	25,633	-	258,736
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар	14.99%	-	3,161	54	15,986	1,872	-	21,073
Башка финансылык активдер	-	15,515	71	524	1,129	4	7,904	25,147
Бардык активдер	-	466,034	83,132	88,651	147,852	27,509	7,904	821,082
Туунду эмес финансылык милдеттенмелер								
Банктардын эсептери жана депозиттери	11.50%	18,841	-	-	173	-	-	19,014
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	12.70%	537,180	17,021	63,962	22,942	423	-	641,528
Ижара боюнча милдеттенмелер	9.38%	78	155	688	2,242	424	-	3,587
Башка зайым каражаттары	10.31%	482	1,325	16,872	26,119	10,862	-	55,660
Субординацияланган карыз	6.91%	-	-	60	239	689	-	988
Башка финансылык милдеттенмелер	-	10,704	391	1,285	1,031	487	-	13,898
Бардыгы милдеттенмелер	-	567,285	18,892	82,867	52,746	12,885	-	734,675
Таза позиция	-	(101,251)	64,240	5,783	95,106	14,624	7,904	86,407
Кумулятивдик таза позиция	-	(101,251)	(37,011)	(31,227)	63,879	78,503	86,407	

Топ милдеттүү ликвиддүүлүк нормативдерин КРУБдун талаптарына ылайык эсептейт.

К3.1 коэффициенттери ай сайын төлөө мөөнөтү 30 күн ичинде баштала турган, талап боюнча төлөнүүчү милдеттенмелердин өлчөмүнө карата жогорку өтүмдүү активдердин катыгы катары эсептелет жана 45%дан төмөн болбошу керек. 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча К3.1 коэффициенттери 66.0%ды түзгөн (2024-жыл: 69.1%).

К 3.2 коэффициенттери ар жумалык негизде эсептелет жана 35%дан төмөн болбошу керек. 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча К3.2 коэффициенттери 49.9%ды түзгөн (2024-жыл: 53.9%).

К 3.3 коэффициенттери күн сайын эсептеоет жана 40%дан төмөн болбошу керек. 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча К3.3 коэффициенттери 45.3%ды түзгөн (2024-жыл: 62.1%).

Төмөндөгү таблицаларда түзүлгөн келишимдерге ылайык, төлөө мөөнөтүнө чейин калган убакыт боюнча милдеттенмелер жана кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер боюнча дисконттолбогон акча каражаттарынын агымдары жөнүндө маалымат камтылган. Бул таблицаларда көрсөтүлгөн акча каражаттарынын агымдарынын жалпы кирүү жана чыгуу өлчөмү финансылык милдеттенмелер же кредиттик мүнөздөгү шарттуу милдеттенмелер боюнча келишимдик дисконттолбогон акча каражаттарынын агымдарын билдирет.

Төлөө мөөнөттөрү боюнча финансылык милдеттенмелерди талдоо 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча төмөнкүдөй түрдө көрсөтүлүшү мүмкүн:

	Пайыздык инструментте р боюнча орточо өлчөнгөн пайыздык чен	Талап кылууга чейин жана 1 айдан кем эмес	1 айдан 3 айга чейин	3 айдан 12 айга чейин	1 жылдан 5 жылга чейин	5 жылдан көп	Төлөө мөөнөтү аныкталган эмес	Акча	Баланстык наркы
								каражаттары нын чыгышынын/ (киришинин) жалпы өлчөмү	
миң АКШ долл.									
Туунду эмес финансылык милдеттенмелер									
Банктардын жана башка финансы институттарынын эсептери жана депозиттери	0.32%	6,000	172	-	-	-	-	6,172	6,172
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	10.18%	10,609	15,624	86,181	27,385	457	-	140,256	131,708
Чыгарылган карыздык баалуу кагаздар	12.50%	-	-	4,682	12,620	-	-	17,302	14,979
Ижара боюнча милдеттенмелер	6.48%	106	211	937	3,073	1,862	-	6,189	4,318
Башка зайым каражаттары	8.15%	387	771	14,348	19,881	9,488	-	44,875	38,838
Субординацияланган карыз	5.05%	-	-	93	357	808	-	1,258	1,049
Бардыгы пайыздык финансылык милдеттенмелер		17,102	16,778	106,241	63,316	12,615	-	216,052	197,064
Банктардын жана башка финансы институттарынын эсептери жана депозиттери		10,499	-	-	-	-	153	10,652	10,652
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери		625,436	-	-	-	-	-	625,436	625,436
Башка финансылык милдеттенмелер		5,924	1,374	3,288	3,509	-	-	14,095	14,095
Бардыгы пайызсыз финансылык милдеттенмелер		641,859	1,374	3,288	3,509	-	153	650,183	650,183
Бардыгы финансылык милдеттенмелер		658,961	18,152	109,529	66,825	12,615	153	866,235	847,247
Кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер		17,517	-	-	-	-	-	17,517	17,517

Төлөө мөөнөттөрү боюнча финансылык милдеттенмелерди талдоо 2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча төмөнкүдөй түрдө көрсөтүлүшү мүмкүн:

миң АКШ долл.	Пайыздык инструменттер боюнча орточо өлчөнгөн пайыздык чен	Талап кылууга чейин жана 1 айдан кем эмес	1 айдан 3 айга чейин	3 айдан 12 айга чейин	1 жылдан 5 жылга чейин	5 жылдан көп	Төлөө мөөнөтү аныкталган эмес	Акча каражаттарынын чыгышынын	Баланстык наркы
								((киришинин) жалпы өлчөмү)	
Туунду эмес финансылык милдеттенмелер									
Банктардын жана башка финансы институттарынын эсептери жана депозиттери	11.50%	-	-	-	197	-	-	197	173
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	12.70%	5,114	17,358	68,497	27,176	658	-	118,803	109,435
Ижара боюнча милдеттенмелер	8.67%	111	219	979	3,263	711	-	5,283	3,587
Башка зайым каражаттары	9.30%	808	1,981	20,432	30,954	12,020	-	66,195	55,660
Субординацияланган карыз	6.91%	-	-	127	467	974	-	1,568	988
Бардыгы пайыздык финансылык милдеттенмелер		6,033	19,558	90,035	62,057	14,363	-	192,047	169,846
Банктардын жана башка финансы институттарынын эсептери жана депозиттери		18,841	-	-	-	-	-	18,841	18,841
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери		532,090	-	-	-	-	-	532,090	532,090
Башка финансылык милдеттенмелер		10,641	442	1,235	1,094	487	-	13,898	13,898
Бардыгы пайызсыз финансылык милдеттенмелер		561,572	442	1,235	1,094	487	-	564,829	564,829
Бардыгы финансылык милдеттенмелер		567,605	20,000	91,270	63,151	14,850	-	756,876	734,675
Кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер		19,019	-	-	-	-	-	19,019	19,019

Жогоруда берилген таблицаларда туунду эмес финансылык милдеттенмелер боюнча дисконттолбогон акча каражаттарынын агымдары, анын ичинде чыгарылган финансылык кепилдик келишимдери жана зайым берүү боюнча таанылбаган милдеттенмелер алардын эң алгачкы келишимдик төлөө мөөнөтүнүн жана ижара боюнча милдеттенмелердин негизинде берилген. Чыгарылган финансылык кепилдик келишимдери үчүн кепилдиктин максималдуу суммасы кепилдик талап кылынышы мүмкүн болгон эң алгачкы мезгилге тиешелүү.

Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, аманатчылар өздөрүнүн мөөнөттүү депозиттерин банктан каалаган убакта алууга укуктуу, бирок көпчүлүк учурда чегерилген пайыздык кирешени алуу укугунан ажырашат. Бул депозиттер келишимдерде белгиленген төлөө мөөнөттөрүнө жараша көрсөтүлдү. Буга карабастан, жетекчилик бул опциянын бар экендигине жана аманаттардын олуттуу бөлүгү талап боюнча төлөнүүчү эсептер болуп саналганына карабастан, бул эсептердин жана депозиттердин аманатчылардын саны жана түрлөрү боюнча диверсификациясы жана Топтун мурунку тажрыйбасы бул эсептер узак мөөнөттүү жана туруктуу каржылоо булагы деген белгилер катары кызмат кылат деп эсептейт.

(д) Рыноктук тобокелдик

Рынок тобокелдиги – бул рыноктук баалардын өзгөрүшүнөн улам финансылык инструменттин адилет наркынын же келечектеги акча каражаттарынын агымдарынын өзгөрүү тобокелдиги. Рынок тобокелдиги валюта тобокелдигинен, пайыздык чендердин өзгөрүү тобокелдигинен, ошондой эле баа тобокелдигинен турат. Рынок тобокелдиги пайыздык, валюталык жана үлүштүк финансылык инструменттерге карата ачык позициялар боюнча келип чыгат, алар рыноктогу жалпы жана өзгөчөлүү өзгөрүүлөрдүн жана рыноктук баалардын жана валюталардын алмашуу курстарынын туруксуздук деңгээлинин өзгөрүүлөрүнүн таасирине дуушар болушат. Рынок тобокелдигин тескөөнүн милдети рынок тобокелдигине дуушар болуу кабыл алынуучу параметрлердин алкагынан чыкпаганын тескөө жана көзөмөлдөө ошол эле учурда кабыл алынган тобокелдик үчүн алынган кирешелүүлүктү оптималдаштырууну камсыз кылуу болуп саналат.

Башкармалыктын Төрагасы жетектеген АПБК рынок тобокелдигин тескөө үчүн жоопкерчилик тартат. Башкармалык Тобокелдиктер менеджменти башкармалыгынын, Активдерди жана пассивдерди башкаруу боюнча комитеттин сунуштамаларына таянып, рынок тобокелдигинин лимиттерин бекитет.

Топ рынок тобокелдигин айрым финансылык инструменттер боюнча портфелдин көлөмүнө, пайыздык чендердин өзгөрүү мөөнөттөрүнө, валюталык позицияга карата ачык позиция боюнча лимиттерди белгилөө жана алардын сакталышына үзгүлтүксүз мониторинг жүргүзүү аркылуу тескейт, анын жыйынтыктары Директорлор кеңеши тарабынан каралат жана бекитилет.

(i) Пайыздык чендердин өзгөрүү тобокелдиги

Пайыздык чендердин өзгөрүү тобокелдиги – бул рыноктук пайыздык чендердин өзгөрүшүнөн улам финансылык инструменттин адилет наркынын же келечектеги акча каражаттарынын агымдарынын өзгөрүү тобокелдиги. Топ үстөмдүк кылган рыноктук пайыздык чендердин өзгөрүүсүнүн өзүнүн финансылык абалына жана акча каражаттарынын агымдарына таасирине дуушар болот. Мындай өзгөрүүлөр пайыздык маржанын деңгээлин жогорулатышы мүмкүн, бирок аны төмөндөтүшү да мүмкүн, же пайыздык чендер күтүлбөгөн жерден өзгөргөн учурда, чыгымдарга алып келиши мүмкүн.

Пайыздык чендердин өзгөрүү тобокелдиги негизинен пайыздык чендердин өзгөрүүсүнө мониторинг жүргүзүү жана белгилүү бир төлөө мөөнөтүндөгү активдер менен милдеттенмелердин ортосундагы айырмачылыктардын чектерин белгилөө аркылуу тескелет. АПБК Казыналыктын көмөгү менен күн сайын бул лимиттердин сакталышын көзөмөлдөйт.

Орточо пайыздык чендер

Төмөндөгү таблица 2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча пайыздык активдер жана милдеттенмелер боюнча орточо натыйжалуу пайыздык чендерди чагылдырат.

“Кыргыз инвестициялык-кредит банкы” ЖАК

2025-жылдын 31-декабрында бүткөн жыл үчүн консолидацияланган финансылык отчетко карата эскертүүлөр

Бул пайыздык чендер тиешелүү активдерди жана милдеттенмелерди тындырууга карата болжолдуу кирешелүүлүктү чагылдырат.

	2025-ж. 31-декабры			2024-ж. 31-декабры		
	Орто натыйжалуу пайыздык чен, %			Орто натыйжалуу пайыздык чен, %		
	АКШ доллары	Кыргыз сому	Башка валюты	АКШ доллары	Кыргыз сому	Башка валюты
Пайыздык активдер						
Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери	3.97	5.00	13.00	4.30	4.00	2.89
Чет өлкөлүк банктардагы мөөнөттүү депозиттер	3.95		-	4.25	-	-
Кардарларга берилген кредиттер	10.20	27.06	7.93	11.23	28.29	7.78
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар	3.54	13.63	-	-	15.15	-
Пайыздык милдеттенмелер						
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери						
- Күндөлүк эсептер жана талап боюнча төлөнүүчү депозиттер	1.48	3.75	2.08	1.07	3.55	3.33
- Мөөнөттүү депозиттер	1.77	11.14	2.40	1.94	12.15	0.87
Чыгарылган карыздык баалуу кагаздар	-	12.50	-	-	-	-
Ижара боюнча милдеттенмелер	1.7	12.0	-	3.12	12.06	-
Башка зайым каражаттары	7.31	8.49	-	7.28	8.04	
Субординацияланган карыз	-	-	5.05	-	-	6.91

Пайыздык чендердин өзгөрүүлөрүнө карата сезгичтикти талдоо

Пайыздык чендерди кайра карап чыгуу мөөнөттөрүн талдоого негизделген пайыздык чендердин өзгөрүү тобокелдигин тескөө финансылык активдердин жана милдеттенмелердин сезгичтигине мониторинг менен толукталат. Пайданын же чыгымдын жана капиталдын (салыктарды алып салгандан кийин) пайыздык чендердин өзгөрүшүнө (пайыздык чендерди кайра карап чыгуу тобокелдиги) сезгичтигин талдоо, пайыздык чендерди 100 базистик пунктка көбөйтүү же азайтуу тарабына кирешелүүлүк ийри сызыктарынын параллелдүү жылышынын жана 2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча колдонулуп жаткан пайыздык активдер жана милдеттенмелер боюнча кайра каралган позициялардын жөнөкөйлөштүрүлгөн сценарийинин негизинде төмөнкүдөй көрсөтүлүшү мүмкүн:

	2025-ж.		2024-ж.	
	Пайда же чыгым	Өздүк капитал	Пайда же чыгым	Өздүк капитал
миң АКШ долл.				
Чендердин азаюу тарабына 100 базистик пунктка параллелдүү жылышы	(1,425)	(1,425)	(2,237)	(2,237)
Чендердин көбөйүү тарабына 100 базистик пунктка параллелдүү жылышы	1,425	1,425	2,237	2,237

(ii) **Валюта тобокелдиги**

Топтун бир нече чет өлкө валюталарында туюндурулган активдери жана милдеттенмелери бар.

Валюта тобокелдиги – бул алмашуу курстарынын өзгөрүшүнөн улам финансылык инструмент боюнча адилет нарктын же келечектеги акча каражаттарынын агымынын өзгөрүү тобокелдиги. Топ валюта тобокелдигине дуушар болушун хеджирлегенине карабастан, мындай операциялар ФОЭС финансылык отчеттуулук стандарттарына ылайык хеджирлөө мамилелеринин аныктамасына дал келбейт.

Валюталарга бөлүү менен финансылык активдердин жана милдеттенмелердин түзүмү 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча төмөнкүдөй көрсөтүлүшү мүмкүн:

миң АКШ долл.	<u>АКШ доллары</u>	<u>Кыргыз сому</u>	<u>Башка валюты</u>	<u>Бардыгы</u>
АКТИВДЕР				
Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери	280,312	120,647	65,206	466,165
Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер	9,992	-	-	9,992
Кардарларга берилген кредиттер	68,529	287,061	886	356,476
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар	9,846	69,864	-	79,710
Башка финансылык активдер	9,451	18,696	6,591	34,738
Бардык активдер	378,130	496,268	72,683	947,081
МИЛДЕТТЕНМЕЛЕР				
Банктардын жана башка финансы институттарынын эсептери жана депозиттери	8,277	2,314	6,145	16,736
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	265,821	428,516	62,896	757,233
Чыгарылган карыздык баалуу кагаздар		14,979	-	14,979
Ижара боюнча милдеттенмелер	2,320	1,998	-	4,318
Башка зайым каражаттары	2,414	36,424	-	38,838
Субординацияланган карыз	-	-	1,049	1,049
Башка финансылык милдеттенмелер	4,291	8,525	1,278	14,094
Бардык милдеттенмелер	283,123	492,756	71,368	847,247
2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча таза позиция	95,007	3,512	1,315	99,834

Валюталарга бөлүү менен финансылык активдердин жана милдеттенмелердин түзүмү 2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча төмөнкүдөй көрсөтүлүшү мүмкүн:

миң АКШ долл.	АКШ доллары	Кыргыз сому	Башка валюты	Бардыгы
АКТИВДЕР				
Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери	323,351	136,867	45,920	506,139
Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер	9,989	-	-	9,989
Кардарларга берилген кредиттер	49,515	208,553	668	258,735
Амортизацияланган нарк боюнча баалануучу инвестициялык баалуу кагаздар	-	21,073	-	21,073
Башка финансылык активдер	12,179	9,859	3,109	25,146
Бардык активдер	395,034	376,352	49,697	821,082
МИЛДЕТТЕНМЕЛЕР				
Банктардын жана башка финансы институттарынын эсептери жана депозиттери	7,132	6,601	5,281	19,014
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	295,862	303,066	42,600	641,528
Ижара боюнча милдеттенмелер	1,369	2,217	-	3,587
Башка зайым каражаттары	2,069	53,591	-	55,660
Субординацияланган карыз	-	-	988	988
Башка финансылык милдеттенмелер	5,176	8,072	651	13,898
Бардык милдеттенмелер	311,608	373,548	49,519	734,675
2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча таза позиция	83,426	2,804	177	86,407

Башка валюталар негизинен Евро менен берилген.

Төмөндөгү таблицада көрсөтүлгөндөй, 2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча төмөнкү валюталарга карата АКШ долларынын курсунун төмөндөшү төмөндө сүрөттөлгөн капиталдын жана пайданын же чыгымдын көбөйүшүнө/(азайышына) алып келмек. Бул аналитикалык маалымат 10% өлчөмүндө салыктын суммасын алып салгандан кийин берилген жана отчеттук мезгилдин аягында Топ негиздүү мүмкүн деп эсептеген валюталардын алмашуу курсунун өзгөрүүлөрүнө негизделген. Бул талдоо бардык башка өзгөрүлмөлөр, атап айтканда, пайыздык чендер өзгөрүүсүз калат деген божомолдон келип чыккан.

миң АКШ долл.	2025-ж.		2024-ж.	
	Пайда же чыгым	Өздүк капитал	Пайда же чыгым	Өздүк капитал
Кыргыз сомунун курсунун АКШ долларына карата 30% өсүшү	948	948	757	757
Башка валюталардын курсунун АКШ долларына карата 30% өсүшү	355	355	48	48

Жогоруда белгиленген валюталарга карата АКШ долларынын курсунун жогорулашы 2025-жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча, башка өзгөрүлмөлөр өзгөрүүсүз калат деген божомолдон улам, жогоруда келтирилген көрсөткүчтөргө өлчөмү боюнча барабар, бирок белгиси боюнча карама-каршы таасир тийгизмек.

(е) Операциялык тобокелдик

Операциялык тобокелдик – бул Топтун ичиндеги процесстерге, персоналга, технологияларга же инфраструктурага байланыштуу ар кандай себептерден улам, ошондой эле кредиттик,

рынок тобокелдигитерден же ликвиддүүлүк тобокелдигинен тышкары тышкы факторлордун таасиринен улам келип чыккан түз же кыйыр жоготуулардын тобокелдиги, мисалы, мыйзамдык же жөнгө салуучу талаптар жана корпоративдик жүрүм-турумдун жалпы кабыл алынган стандарттары. Операциялык тобокелдик Топтун бардык операциялары боюнча келип чыгат.

Топ операциялык тобокелдикти жетекчилик Топтун ишмердүүлүгүнүн ар бир чөйрөсүндө аларды зарыл деп эсептеген, ички көзөмөлдөрдү киргизүү аркылуу тескейт.

36 Капиталды башкаруу

КРУБ Топтун капиталынын деңгээлине карата талаптарды белгилейт жана алардын аткарылышын көзөмөлдөйт.

Топ капитал катары мыйзамдарда кредиттик уюмдардын капиталын түзгөн беренелер катары аныкталган беренелерди аныктайт. КРУБ тарабынан белгиленген капиталдын жетиштүүлүгүнө карата колдонуудагы талаптарга ылайык, банктар өздүк капиталдын тобокелдикке ылайыкташтырылган активдерге болгон катышын (капиталдын жетиштүүлүгүнүн нормативи) белгиленген минималдуу 12% деңгээлинен жогору кармоого милдеттүү. 2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча Топтун капиталдык жетиштүүлүк нормативи мыйзам тарабынан белгиленген деңгээлге ылайык келген.

КРУБ Топ үчүн капиталдык буфердин индексинин маанисине карата 20%дан кем эмес деңгээлде өзүнчө талапты белгилейт (2024-жылы: 20%дан кем эмес). Топтун капиталынын буфердик индекси 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча 20.6%ды түздү (2024-жылы: 20.9%). КРУБ Башкармасынын 2022-жылдын 12-октябрындагы №.18/2 токтому менен бекитилген (акыркы карап чыгуу датасы 2024-жылдын 25-сентябры) “Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын капиталынын адекваттуулугунун жетиштүүлүгүнүн (шайкештигинин) стандартын аныктоо жөнүндө” КРУБдун нускоосуна ылайык, банктар төлөөгө пландаштырылган дивиденддердин суммасын алып салуу менен эсептелген “капитал буфери” индекси КРУБ тарабынан белгиленгенден төмөн болгон учурда, дивиденддерди бөлүштүрүү жөнүндө чечим кабыл алууга укугу жок. Капиталдын буферине карата талапты сактабоо боюнча башка чектөөлөр жана тескемелер жок.

Ошондой эле Топ Базель макулдашуусунун (жалпыга Базель I катары белгилүү) талаптарына ылайык эсептелген капиталдын жетиштүүлүгүнүн деңгээлине болгон талаптардын аткарылышын көзөмөлдөйт, алар Капиталды эсептөө жана капиталдын стандарттары жөнүндө эл аралык макулдашуу (1998-жылдын апрель айындагы редакциясы) жана Рынок тобокелдигитерди эсепке алуу боюнча макулдашууга ондоолор (2007-жылдын ноябрь айындагы редакциясы) менен аныкталат.

Таблицада 31-декабрга карата абал боюнча Базель макулдашуусунун талаптарына ылайык эсептелген капиталдын курамын талдоо көрсөтүлгөн:

миң АКШ долл.	2025-ж.	2024-ж.
1 деңгээлдин капиталы		
Акционердик капитал	23,000	23,000
Эмиссиялык киреше	495	495
Бөлүштүрүлбөгөн пайда жана ачыкталган резервдер	124,807	106,317
Көзөмөлдөбөгөн катышуу үлүшү	3,681	3,195
1-деңгээлдин бардык капиталы	151,983	133,007
2-деңгээлдин капиталы		
ККЧ 1-стадия (тобокелдикти эске алуу менен өлчөнгөн активдердин өлчөмүнөн 1,25%га чейин)	3,013	3,638
Субординацияланган карыз (31.2-эскертүү)	1,049	988
2-деңгээлдин бардык капиталы	4,062	4,626
Бардыгы капиталы	156,045	137,633
Тобокелдикти эске алуу менен өлчөнгөн активдер	491,607	379,096
Банктык китепче	491,607	379,096
Тобокелдикти эске алуу менен өлчөнгөн активдерге карата бардык капитал (жалпы капиталдын жетиштүүлүк нормативи)	31.7%	36.3%
Тобокелдикти эске алуу менен өлчөнгөн активдерге карата 1-деңгээлдин бардык капитал (1-деңгээлдин капиталынын жетиштүүлүк нормативи)	30.9%	35.1%

Тобокелдикке ылайык өлчөнгөн активдерди баалоо ар кандай алгылыктуу камсыздоону же кепилдиктерди эске алуу менен, тобокелдиктин табиятына ылайык классификацияланган жана ар бир активге жана контрагентке байланыштуу кредиттик, рыноктук жана башка тобокелдиктерди баалоону чагылдырган, тобокелдик деңгээлин салмактоо коэффициенттеринин системасын колдонуу менен жүргүзүлөт. Мындай баалоо методологиясы потенциалдуу чыгымдардын шарттуу мүнөзүн чагылдыруу үчүн белгилүү бир оңдоолор менен таанылбаган келишимдик милдеттенмелерге карата колдонулат.

Топ Базель макулдашуусуна ылайык аныкталган уставдык капиталдын минималдуу өлчөмүнө карата талаптарды аткарууга милдеттүү, алар Топ тарабынан кабыл алынган милдеттенмелерди аткаруу шарттарында каралган. 2025-жылдын 31-декабрына карата жана 2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча Топ капиталдын жетиштүүлүк деңгээлине карата үчүнчү жактар тарабынан коюлган бардык талаптарга жооп берген.

37 Шарттуу кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер

Топ кредиттик ресурстарды берүү боюнча шарттуу кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелерге ээ. Бул шарттуу кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер жактырылган кредит, кредиттик карталар боюнча лимиттер, ошондой эле овердрафт түрүндө кредиттик ресурстарды берүүнү карайт.

Топ өз кардарларынын үчүнчү жактардын алдындагы милдеттенмелерин камсыз кылуу максатында финансылык кепилдиктерди берет жана аккредитивдерди ачат. Көрсөтүлгөн макулдашуулар милдеттенмелердин лимиттерин белгилейт жана эреже болгондой, беш жылга чейинки мөөнөткө ээ.

Топ финансылык кепилдиктерди, кредиттик шарттуу милдеттенмелерди жана аккредитивдерди берүүдө кардарларга кредиттерди берүүдөгү тобокелдиктерди башкаруу боюнча ошол эле саясатты жана жол-жоболорду колдонот.

Кредиттик мүнөздөгү шарттуу милдеттенмелердин келишимдик суммасы төмөндө категориялар боюнча таблицада көрсөтүлгөн. Таблицада кредиттик мүнөздөгү шарттуу милдеттенмелер бөлүгүндө чагылдырылган сумма, көрсөтүлгөн шарттуу милдеттенмелер толугу менен аткарылат деп болжолдойт. Таблицада кепилдиктер жана аккредитивдер бөлүгүндө чагылдырылган суммалар, эгерде контрагенттер келишимдердин шарттарына ылайык өз милдеттенмелерин толук аткара албаса, отчеттук датага карата чагылдырыла турган бухгалтердик чыгымдын максималдуу өлчөмүн билдирет.

миң АКШ долл.	2025-ж.31- декабры	2024-ж. 31- декабры
Келишимге ылайык сумма		
Кредиттер жана кредиттик линиялар боюнча милдеттенмелер	17,517	19,019
Кепилдиктер	3,084	3,410
	20,601	22,429

Кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелер боюнча резерв 2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата тиешелүүлүгүнө жараш 177 миң АКШ долларын и 257 миң АКШ долларын түзгөн.

Жогоруда көрсөтүлгөн жалпы төлөнбөгөн келишимдик милдеттенмелер милдеттүү түрдө келечектеги акчалай талаптарды билдирбейт, анткени бул кредиттерди берүү боюнча шарттуу милдеттенмелердин мөөнөттөрү аякташы мүмкүн, же аларды аткаруусуз токтотулушу мүмкүн. Кредиттерди жана кредиттик линияларды берүү боюнча көпчүлүк милдеттенмелер Топтун шартсыз кредиттик мүнөздөгү милдеттенмелерин билдирбейт.

2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча Топтун кредиттик мүнөздөгү шарттуу милдеттенмелерге тиешелүү болгон кредиттердин олуттуу концентрациясы жок.

38 Шарттуу милдеттенмелер

(а) Камсыздандыруу

Кыргыз Республикасында камсыздандыруу кызмат көрсөтүүлөр рыногу өнүгүү баскычында турат, ошондуктан башка өлкөлөрдө колдонулган камсыздандыруунун көптөгөн түрлөрү Кыргыз Республикасында азырынча жеткиликтүү эмес. Топ негизги каражаттарды толук камсыздандырууну, ишмердүүлүгү токтоп калган учурга карата камсыздандырууну же Топтун жабдууларынын бузулушунан же Топтун негизги ишмердүүлүгүнө байланыштуу келип чыккан мүлктүк же экологиялык зыяндын бир бөлүгү үчүн үчүнчү жактарга карата жоопкерчиликти камсыздандырууну толук көлөмдө жүргүзгөн эмес. Топ толук кандуу камсыздандырууга ээ болгончо, айрым активдерди жоготуу же бузуу Топтун ишине жана финансылык абалына олуттуу терс таасирин тийгизиши мүмкүн деген тобокелдик бар.

(б) Салык салуу

Кыргыз Республикасынын салык системасы өнүгүүнү улантууда жана кээде так эмес баяндалган жана карама-каршы келген мыйзамдык ченемдердин, расмий түшүндүрмөлөрдүн жана соттук чечимдердин тез-тез өзгөрүүлөрү менен мүнөздөлөт, бул ФООС стандарттарына ылайык кирешелерди, чыгашаларды жана финансылык отчеттун башка беренелерин эсепке алуу тартибине карата пикирлерди кошо алганда, ар кандай салык органдары тарабынан ар кандай чечмелөөгө жол берет. Салыктарды эсептөөнүн тууралыгы олуттуу айыптарды, үстөк айыптарды жана пайыздарды салууга укуктуу органдар тарабынан кароонун жана деталдуу текшерүүлөрдүн предмети болуп саналат. Ушул факторлордон улам Кыргыз Республикасындагы салыктык тобокелдиктер башка өлкөлөргө караганда кыйла жогору болушу мүмкүн. Кыргызстандын салык мыйзамдарына, жөнгө салуучу органдардын расмий түшүндүрмөлөрүнө жана чыгарылган соттук токтомдорго таянып, жетекчилик бардык салыктык милдеттенмелер толук көлөмдө чагылдырылган деп эсептейт. Бирок салык мыйзамдарын ар кандай жөнгө салуучу органдардын чечмелөөсү Топтун жетекчилигинин пикиринен айырмаланышы мүмкүн экендигин эске алып, эгерде жөнгө салуучу органдар тарабынан Топко карата мажбурлоо чаралары колдонулса, алардын Топтун финансылык абалына тийгизген таасири олуттуу болушу мүмкүн.

39 Байланыштуу тараптар менен операциялар

(а) Контролдоо боюнча

Топту контролдоочу жак АХЭӨФ болуп саналат, ал Өнүктүрүү боюнча Ага Хан тармагынын (ӨАХТ) мүчөсү, ал жеке, эл аралык, конфессиялык эмес өнүктүрүү агенттиктеринин тобу болуп саналат. ӨАХТ башкарууну Исмаилит Имаматы ишке ашырат. Улуу Даражалуу Ага Хан, ӨАХТ негиздөөчүсү жана төрагасы, шейит багытындагы мусулман-исмаилиттеринин 50-мураскор имамы (рухий лидери) болуп саналат. Исмаилит Имаматы улуттуктан жогору түзүлүш болуп саналат, 20% жана андан көп акцияларга ээ болгон акционерлери жок.

(б) Директорлор кеңешинин жана Башкарманын мүчөлөрү менен операциялар

“Кызматкерлерге сый акылар” беренсине киргизилген сый акылардын жалпы өлчөмү (14-эскертүүнү караңыз):

миң АКШ долл.	2025-ж.	2024-ж.
Директорлор кеңешинин мүчөлөрү, анын ичинде:	190	234
- Кызматкерлерге кыска мөөнөттүү төлөмдөр	190	234
Башкарманын мүчөлөрү, анын ичинде:	1,534	1,493
- Кызматкерлерге кыска мөөнөттүү төлөмдөр	1,155	1,048
- Бонустар	379	430
- Бошонуу жөлөкпүлү	-	15
	1,724	1,727

2025 жана 2024-жылдардын 31-декабрына карата абал боюнча эсептер боюнча калдыктар жана Директорлор кеңешинин жана Башкарманын мүчөлөрү менен операциялар боюнча орточо пайыздык чендер түздү:

	2025-ж. 31- декабры миң АКШ долл.	Орто пайыздык чен, %	2024-ж. 31- декабры миң АКШ долл.	Орто пайыздык чен, %
Финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчет				
АКТИВДЕР				
Кардарларга берилген кредиттер	50	12	56	12
МИЛДЕТТЕНМЕЛЕР				
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	1,034	11.22	623	9.16

Директорлор кеңешинин жана Башкарманын мүчөлөрү менен операциялар боюнча пайданын же чыгымдын курамына киргизилген суммалар төмөнкүдөй түрдө берилиши мүмкүн:

миң АКШ долл.	2025-ж.	2024-ж.
Пайда же чыгым жана башка жыйынды киреше жөнүндө консолидацияланган отчет		
Пайыздык кирешелер	-	-
Пайыздык чыгашалар	1,221	667

(в) Башка байланыштуу тараптар менен операциялар

Башка байланыштуу тараптар Топтун ассоциацияланган ишканасын, Топко олуттуу таасир тийгизген, башка миноритардык акционерлерди жана жетекчиликтин туугандарын камтыйт. Төмөндө карыздын калдыгы жана 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча тиешелүү орточо пайыздык чендер, ошондой эле 2024-жылдын 31-декабрында бүткөн жыл үчүн башка байланыштуу тараптар менен операциялар боюнча пайданын же чыгымдын тиешелүү суммасы берилген.

	Көзөмөлдөөчү уюм жана жалпы көзөмөлдөгү уюм		Байланыштуу тараптар менен башка операциялар		Бардыг ы	Финансыл ык отчетко ылайык бардыгы
	миң АКШ долл.	Орто пайызд ык чен, %	миң АКШ долл.	Орто пайызд ык чен, %	миң АКШ долл.	миң АКШ долл.
Финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчет						
Активдер						
Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери						
- АКШ доллары менен	-	-	12,000	4.73%	12,000	280,312
Кардарларга берилген кредиттер						
- кыргыз сому менен	-	-	-	-	-	287,061
Кардарларга берилген кредиттер боюнча күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резерв	-	-	-	-	-	(9,371)
Ассоциацияланган ишканага инвестициялар	-	-	9,495	-	9,495	9,495
Милдеттенмелер						
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери						
- АКШ доллары менен	-	-	35	14.27%	35	265,821
- кыргыз сому менен	-	-	43	5.59%	43	428,516
- башка валюталарда	-	-	1	0.00%	1	62,896
Субординацияланган карыз						
- башка валюталарда	-	-	-	-	-	1,049
Башка зайым каражаттары						
- кыргыз сому менен	-	-	1,088	6.90%	1,088	36,424
Пайда/(чыгым)						
Пайыздык кирешелер	-	-	64	-	64	71,621
Пайыздык чыгашалар	-	-	(93)	-	(93)	(27,162)
Пайыздык активдер боюнча күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резерв	-	-	-	-	-	(151)
Комиссиялык чыгашалар	-	-	(1,934)	-	(1,934)	(8,255)
Ассоциацияланган ишкананын пайдасындагы үлүш	-	-	1,311	-	1,311	1,311
Алынган дивиденддер	-	-	1,593	-	1,593	1,593

2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча эсептер боюнча калдыктар жана орточо пайыздык чендер, ошондой эле 2024-жылдын 31-декабрында бүткөн жыл үчүн башка байланыштуу тараптар менен операциялар боюнча пайданын же чыгымдын тиешелүү суммасы түздү:

	Көзөмөлдөөчү уюм жана жалпы көзөмөлдөгү уюм		Байланыштуу тараптар менен башка операциялар		Бардыг ы	Финансыл ык отчетко ылайык бардыгы
	миң АКШ долл.	Орто пайызд ык чен, %	миң АКШ долл.	Орто пайызд ык чен, %	миң АКШ долл.	миң АКШ долл.
Финансылык абал жөнүндө консолидацияланган отчет						
Активдер						
Акча каражаттары жана алардын эквиваленттери						
- АКШ доллары менен	-	-	11,000	5.08%	11,000	323 351
Кардарларга берилген кредиттер						
- кыргыз сому менен	-	-	158	-	158	208 553
Кардарларга берилген кредиттер боюнча күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резерв						
-	-	-	-	-	-	(10,974)
Ассоциацияланган ишканага инвестициялар						
-	-	-	8,453	-	8,453	8,453
Милдеттенмелер						
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери						
- АКШ доллары менен	-	-	547	6.11%	547	295,862
- кыргыз сому менен	-	-	250	11.10	250	303,066
- башка валюталарда	-	-	5	-	5	42,600
Субординацияланган карыз						
- башка валюталарда	-	-	-	-	-	988
Башка зайым каражаттары						
- кыргыз сому менен	-	-	1,557	2.9%	1,557	55,660
Пайда/(чыгым)						
Пайыздык кирешелер	-	-	12	-	12	60,215
Пайыздык чыгашалар	-	-	(314)	-	(314)	(24,956)
Пайыздык активдер боюнча күтүлүүчү кредиттик чыгымдарга резерв						
-	-	-	-	-	-	1,035
Комиссиялык чыгашалар	-	-	(1,654)	-	(1,654)	(9,181)
Ассоциацияланган ишкананын пайдасындагы үлүш						
-	-	-	1,654	-	1,654	1,647
Алынган дивиденддер						
-	-	-	521	-	521	521

40 Финансылык инструменттердин адилет наркы

(а) Эсепке алуу классификациялары жана адилет нарк

Төмөнкү таблицادا көрсөтүлгөн учурлардан тышкары, жетекчилик финансылык отчетто таанылган финансылык активдердин жана финансылык милдеттенмелердин баланстык наркы болжол менен алардын адилет наркына барабар деп эсептейт:

	2025-ж. 31-декабры		2024-ж. 31-декабры	
	Бардыгы баланстык нарк	Адилет нарк	Бардыгы баланстык нарк	Адилет нарк
миң АКШ долл.				
Кардарларга берилген кредиттер	356,476	317,805	258,735	231,631
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	757,233	756,553	641,528	642,424

Башка зайым каражаттары	38,838	37,342	55,660	52,996
-------------------------	--------	--------	--------	--------

Адилет наркты баалоо баалоо датасында рыноктун катышуучуларынын ортосунда уюшкан рынокто жүргүзүлгөн операциянын шартында активди сатууда же милдеттенмелерди өткөрүп берүүдө алынуучу бааны аныктоого багытталат. Бирок белгисиздикти жана субъективдүү пикирлерди колдонууну эске алуу менен, адилет нарк активдерди токтоосуз сатуунун же милдеттенмелерди өткөрүп берүүнүн алкагында ишке ашырылуучу катары чечмеленбеши керек.

Бардык финансылык активдердин жана милдеттенмелердин баалоочу адилет наркты отчеттук датага карата ушул сыяктуу инструменттер үчүн болжолдуу келечектеги акча агымдарынын жана дисконттоо чендеринин негизинде акча агымдарын дисконттоо ыкмасын колдонуу менен эсептелет:

- корпоративдик жана чекене кардарларга берилген кредиттер боюнча келечектеги акча агымдарын дисконттоо үчүн жергиликтүү валюта үчүн 14,55%-21,3% жана чет өлкө валютасы үчүн 7,04-10,01% дисконттоо чендери колдонулган;
- кардарлардын депозиттеринен келечектеги акча агымдарын дисконттоо үчүн сом менен депозиттер үчүн 12,45% жана чет өлкө валютасындагы депозиттер үчүн 3,14% өлчөмүндөгү дисконттоо чени колдонулган.

(б) Адилет наркка баа берүү баскычтары

Топ адилет наркты көрсөтүлгөн баалоолорду түзүүдө колдонулган маалыматтардын олуттуулугун эске алган, төмөнкүдөй адилет наркка баа берүүнүн баскычтарын колдонуу менен баалайт.

- 1-деңгээл: окшош финансы инструменттерине карата активдүү рыноктогу котировкалар (корректировкаланбаган).
- 2-деңгээл: 1-деңгээлге тиешелүү котировкалардан айырмаланган, түздөн-түз (башкача айтканда котировкалар) же кыйыр түрдө (башкача айтканда котировкалардан алынган маалыматтар) жеткиликтүү болгон маалыматтар. Бул категорияга төмөнкүдү колдонуу менен бааланган инструменттер кирет: окшош инструменттер үчүн активдүү рыноктордогу рыноктук котировкалар, активдүү катары каралбаган рыноктордогу окшош инструменттер үчүн рыноктук котировкалар же баалоонун башка ыкмалары, түздөн-түз же кыйыр түрдө байкалган баштапкы маалыматтарга негизделген бардык колдонулган маалыматтар.
- 3-деңгээл: жеткиликтүү болбогон маалыматтар. Бул категорияга байкоо жүргүзүлүүчү рыноктук маалыматтарга негизделбеген маалыматты колдонуу менен бааланган инструменттер кирет, мындай байкоого алынбаган маалыматтар инструментти баалоого олуттуу таасир тийгизет. Бул категорияга инструменттердин ортосундагы айырманы чагылдыруу үчүн байкалбаган олуттуу корректировкаларды же пикирлерди колдонуу талап кылынган, окшош инструменттер үчүн котировкалардын негизинде бааланган инструменттер кирет.

Топ тарабынан колдонулган баалоо ыкмаларына таза азыркы учурдагы наркты баалоо жана акча каражаттарынын агымын дисконттоо моделдери, рыноктук котировкалары белгилүү болгон окшош инструменттер менен салыштыруу, ошондой эле башка баалоо моделдери кирет. Баалоо үчүн колдонулган пикирлер жана маалыматтар тобокелсиз жана базалык пайыздык чендерди, кредиттик спреддерди жана дисконттоо чендерин баалоо үчүн колдонулуучу башка корректировкаларды камтыйт.

2025-жылдын 31-декабрында бүткөн жыл ичинде Топтун финансылык куралдарын баалоо үчүн колдонулган Топтун методологиясындагы деңгээлдердин ортосунда финансылык инструменттердин олуттуу которуулар же өзгөрүүлөр болгон эмес.

2025-жылдын 31-декабрына карата консолидацияланган баланстарда адилет нарк боюнча чагылдырылган же ачыкталган финансылык активдер жана милдеттенмелер баштапкы маалыматтардын эң төмөнкү деңгээлинин негизинде толугу менен классификацияланган, ал активдин же милдеттенмелердин адилет наркын баалоо үчүн маанилүү болуп саналат.

Баалоо ыкмаларынын максаты баалоо датасына карата рыноктун катышуучуларынын ортосунда активди сатуу же милдеттенмелерди өткөрүп берүү боюнча уюшкан рынокто ишке ашырылуучу операци жүргүзүлө турган бааны чагылдырган адилет наркты баалоо ыкмасына жетишүү болуп саналат.

Активдер амортизацияланган нарк боюнча эсепке алынат жана кийинки таблицада 2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча адилет наркты баалоо киргизилген, адилет нарктын иерархия деңгээлдерин бөлүү менен финансылык инструменттердин адилет наркын талдоо берилген:

миң АКШ долл.	<u>1-деңгээл</u>	<u>2-деңгээл</u>	<u>3-деңгээл</u>	<u>Бардыгы адилет нарк</u>	<u>Бардыгы баланстык нарк</u>
Активдер					
Акча каражаттарынын эквиваленттери	-	432,780	-	432,780	432,780
Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер	-	9,992	-	9,992	9,992
Баалуу кагаздарга инвестициялар		79,710	-	79,710	79,710
Кардарларга берилген кредиттер	-	-	317,805	317,805	356,476
Милдеттенмелер					
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	-	756,553	-	756,553	757,233
Башка зайым каражаттары	-	37,342	-	37,342	38,838

Кийинки таблицада 2024-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча адилет наркты баалоо киргизилген, адилет нарктын иерархия деңгээлдерин бөлүү менен финансылык инструменттердин адилет наркын талдоо берилген:

миң АКШ долл.	<u>1-деңгээл</u>	<u>2-деңгээл</u>	<u>3-деңгээл</u>	<u>Бардыгы адилет нарк</u>	<u>Бардыгы баланстык нарк</u>
Активдер					
Акча каражаттарынын эквиваленттери	-	440,741	-	440,741	440,741
Чет өлкөлүк банктардагы депозиттер	-	9,989	-	9,989	9,989
Баалуу кагаздарга инвестициялар		21,073		21,073	21,073
Кардарларга берилген кредиттер	-	-	231,631	231,631	258,735
Милдеттенмелер					
Кардарлардын күндөлүк эсептери жана депозиттери	-	642,424	-	642,424	641,528
Башка зайым каражаттары	-	52,996	-	52,996	55,660

41 Башка маалымат

Корпоративдик башкаруу тажрыйбасынын кыскача баяндалышы

“Кыргыз инвестициялык-кредит банкы” ЖАКнын (мындан ары – Банк) корпоративдик башкаруу тажрыйбасы “Акционердик коомдор жөнүндө” КР Мыйзамынын, “Банктар жана

банк ишм жөнүндө” КР Мыйзамынын, КР Улуттук банкынын “Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын корпоративдик башкаруу кодексине карата минималдуу талаптар жөнүндө” жобосунун, Банктын корпоративдик башкаруу кодексинин, ошондой эле алдыңкы эл аралык тажрыйбанын талаптарына негизделген.

Банкта корпоративдик башкаруу тажрыйбасынын максаты чечимдерди кабыл алуунун ачык-айкындуулугун жогорулатуу жана банк тарабынан бардык акционерлердин, кредиторлордун, аманатчылардын жана банктын кардарларынын мыйзамдуу укуктарынын жана кызыкчылыктарынын сакталышын жана коргоону камсыз кылуу болуп саналат.

Банктын жогорку башкаруу органы болуп акционерлердин жалпы чогулушу саналат. Банктын акционерлеринин жалпы чогулушунун өзгөчө компетенциясына кирген маселелер Кыргыз Республикасынын мыйзамдары жана Банктын жоболору менен аныкталат жана Директорлор кеңешине, Банктын жетекчилигине же Банктын башка башкаруу органына чечүү үчүн берилбейт.

Банктын Директорлор кеңеши акционерлердин жалпы чогулуштарынын аралыгында Банкта жалпы жетекчиликти жүзөгө ашыруучу Банктын башкаруу органы болуп саналат. Банкты натыйжалуу иштеген Директорлор кеңеши башкарууга тийиш, ал Банктын узак мөөнөттүү ийгилиги үчүн коллегиялдык жоопкерчилик тартат. Банктын Директорлор кеңешинин мүчөлөрү Банктын акционерлеринин жалпы чогулушунда төрт жылдык мөөнөткө шайланат. Директорлор кеңеши мүчөлөрдүн так санынан турат - минималдуу саны - беш, максималдуу саны - тогуз. Банктын Директорлор кеңешинин курамынын кеминде үчтөн бирин Директорлор кеңешинин көз карандысыз мүчөлөрү түзүүгө тийиш. Директорлор кеңешинин туруктуу жыйналыштары кварталына бир жолудан кем эмес өткөрүлөт.

Директорлор кеңешинин негизги ролу банкты стратегиялык башкарууда, Банкта тобокелдиктерди тескөө жана ички көзөмөлдөө системасын уюштуруунун негизги принциптерин жана ыкмаларын аныктоодо, Банктын аткаруу органдарынын ишин көзөмөлдөөдө турат.

Банктын Директорлор кеңеши Банктын ишиндеги тобокелдиктерге ылайык капиталдын адекваттуу деңгээлин колдоо максатында Банкта баалоо, мониторинг жүргүзүү жана контролдоо боюнча натыйжалуу системаларды түзүү үчүн жоопкерчилик тартат. Өзүнүн кызматтык милдеттерин аткаруу үчүн Банктын Директорлор кеңеши комитеттерди жана башка көмөкчү эксперттик-консультативдик органдарды түзүүгө укуктуу.

Банк Башкармасы Банктын учурдагы ишин жетектейт. Директорлор кеңеши Банк Башкармасынын мүчөлөрүн дайындайт. Башкарманын мүчөлөрү Банктын Уставында каралган, бирок беш жылдан ашпаган мөөнөткө дайындалат. Башкарманын мүчөлөрү кайра дайындалышы мүмкүн. Банк Башкармасынын жыйналыштары зарылчылыкка жараша, бирок айына бир жолудан кем эмес өткөрүлөт.

Банкты башкаруунун ачык-айкындуулугу Банктын ишин башкаруу процессинде Директорлор кеңеши менен Банк Башкармасынын ортосунда милдеттерди так бөлүштүрүү аркылуу камсыздалат.

2025-жылдын 31-декабрына карата абал боюнча Банктын кызматкерлеринин саны 1,399 адамды түздү (2024-жыл: 1,334 адам).

42 Климаттык тобокелдиктер

Топ жана анын кардарлары келечекте олуттуу климаттык тобокелдиктерге дуушар болушу мүмкүн. Бул тобокелдиктерге финансылык жоготуулар коркунучу жана климаттын өзгөрүшүнө жооп кайтаруу боюнча саясий, экономикалык жана экологиялык чараларды камтыган жагымсыз финансылык эмес таасирлер кирет. Климаттык тобокелдиктердин негизги булактары физикалык жана өткөөл тобокелдиктер катары аныкталат.

Физикалык тобокелдиктер экстремалдуу аба ырайынын кубулуштарынан, мисалы, бороондон, суу ташкынынан жана токой өртүнөн, ошондой эле туруктуу жогорку температура, ысык толкундар жана кургакчылык сыяктуу климаттык шарттардын узак мөөнөттүү өзгөрүүлөрүнөн келип чыгат.

Өткөөл тобокелдиктер чыгындылардын нөлдүк деңгээлиндеги экономикага өтүүнүн натыйжасында келип чыгышы мүмкүн, мисалы, мыйзамдардагы жана ченемдик укуктук актылардагы өзгөрүүлөр, компенсация төлөбөгөндүгү же ыңгайлаша албагандыгы үчүн соттук териштирүүлөр, ошондой эле керектөөчүлөрдүн жүрүм-турумунун өзгөрүшүнөн жана инвесторлордун суроо-талабынан улам айрым товарларга, продукцияларга жана кызмат көрсөтүүлөргө болгон сунуштун жана суроо-талаптын өзгөрүшү.

Бул тобокелдиктер улуттук да, эл аралык деңгээлде да жөнгө салуучу, саясий жана коомдук органдар тарабынан көбүрөөк көзөмөлгө алынууда. Айрым физикалык тобокелдиктерди алдын ала айтууга мүмкүн болсо да, алардын масштабы жана көрүнүшү боюнча олуттуу белгисиздиктер бар. Өткөөл тобокелдиктерге токтолсок, алдыдагы жөнгө салуучу жана саясий өзгөрүүлөргө, керектөөчүлөрдүн суроо-талабына жана жеткирүү чынжырларындагы өзгөрүүлөргө байланыштуу белгисиздик сакталууда.

Топ климаттык тобокелдиктерди өзүнүн тобокелдиктерди тескөө системасына киргизүү ишине активдүү катышууну, анын ичинде тобокелдиктердин тиешелүү көрсөткүчтөрүн иштеп чыгууну жана климаттык тобокелдиктерди тобокелдиктердин негизги категорияларына интеграциялоо үчүн саясатты, процесстерди жана контролдук чараларды иштеп чыгууга жооптуу Климаттык тобокелдиктер боюнча комитетти түзүүнү карайт.

Мындан тышкары Топ климаттык тобокелдиктерди жана алардын зайымчынын кредиттик тобокелдигине тийгизген таасирин эске алуу үчүн өзүнүн саясаттарын жана жол-жоболорун кайра карап чыкты. Банк климатка байланыштуу максаттарга жетүү үчүн маалыматтарды чогултуу системаларын жакшыртты. Жетишилген ийгиликтерге карабастан, Банк бул багытта мындан аркы иш-аракеттердин зарылдыгын белгилейт.

43 Отчеттук датадан кийинки окуялар

Ушул финансылык отчеттун чыгарылган күнүнө карата ФОЭС (IAS) 10 “Отчеттук мезгилден кийинки окуялар” боюнча ачыкка чыгарылышы керек болгон эч кандай маанилүү окуялар же бүтүмдөр жок.